

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Діяльність Президента України
в умовах російсько-української війни

2023

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

В.М.Удовик, директор Фонду Президентів України,
канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальний за випуск

М. Б. Кушнарєва, ст. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

М. М. Хилько, завідувач відділу, канд. філос. наук; Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., канд. філол. наук;
Л. І. Кукоба, наук. співр., канд. істор. наук; Є.В. Глушук, мол. наук. співр.; Л. О. Матвійчук, ст. наук. співр.,
канд. соц. ком; М. М. Степченко, мол. наук. співр.

Заснований у 2022 р.

Виходить щотижня

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Випуск 48 (92)

(огляд матеріалів ЗМІ за 27 листопада – 3 грудня 2023 р.)

Офіційна діяльність Президента України	4
Офіційна діяльність дружини Президента України	28
Міжнародна підтримка України	36
<i>Політико-правова допомога</i>	36
<i>Військова допомога</i>	45
<i>Гуманітарна та фінансова допомога</i>	48
Плани врегулювання. Переговорний процес	54
Плани повоєнного відновлення України	58
Коментарі європейських та американських політиків	62
<i>Блокування вантажних перевезень на польсько-українському кордоні</i>	83
<i>Засідання Ради ОБСЄ на рівні міністрів закордонних справ</i> <i>(Скоп'є, 30 листопада - 1 грудня)</i>	85
Реакція представників української громадськості	92
Реакція представників світової громадськості та бізнесу	96
Експертні оцінки	101
Додатки	110
<i>Додаток 1 УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №790/2023</i>	110
<i>Додаток 2 УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №794/2023</i>	113
<i>Додаток 3 УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №795/2023</i>	114
<i>Додаток 4 УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №796/2023</i>	116
<i>Додаток 5 УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №797/2023</i>	119

Офіційна діяльність Президента України

Ніхто за останні десятиліття не завдав більшої шкоди вільному мореплавству, ніж Росія – звернення Президента України до учасників 33-ї асамблеї Міжнародної морської організації ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Упевнений, що ви поінформовані щодо ситуації в Чорному морі. Саме в цій акваторії свобода мореплавства зазнала найбільшого удару з часів Другої світової війни – з вини однієї держави та через її неспровоковану й злочинну агресію.

У перший же день повномасштабної війни Росія заблокувала наші порти в Чорному морі, зламавши наші маршрути морської торгівлі. Це призвело до колосальних негативних наслідків, передусім із погляду продовольчої безпеки світу. Експорт продовольства з України – це те, від чого залежить життя близько 400 мільйонів людей у різних частинах світу – у Африці та Азії. І найбідніших народів, і тих, чиє соціальне життя міцне, але, на жаль, може зазнати удару хаосу через дефіцит їжі на столах у людей. Ми подолали цю загрозу.

Перше – ми відновили роботу частини морських портів України, і це – велике щастя для кожного народу, коли бачиш, як порти повертаються до нормального функціонування. Я запрошую представників усіх поважних членів Міжнародної морської організації до нашого міста Одеси та інших портових міст Одеського регіону, щоб ви могли на власні очі побачити, які складнощі подолали наші люди. Через скільки ракетних і дронів атак Росії пройшла наша інфраструктура. Лише в ніч на цю суботу, коли в Україні вшановували жертв масштабного штучного голоду – Голодомору-геноциду, організованого Москвою 90 років тому, – проти України російська армія застосувала 75 «шахедів» – убивчих дронів. Сотні таких дронів і щонайменше десятки ракет Росія застосовує щомісяця. І я вдячний усім партнерам, які допомагають Україні з ППО. Попри все ми змогли випустити з портів сотні суден із вантажами для таких країн, як Нігерія та Лівія, Марокко та Ємен, Бангладеш і Китай, та десятків інших. (...).

Друге – одним із перших успіхів України та всієї міжнародної спільноти в захисті на морі стала Чорноморська зернова ініціатива, яку ми запустили разом з Організацією Об'єднаних Націй і Туреччиною. Втім, і цю виключно мирну, позитивну для світового ринку ініціативу, посередником у якій була ООН, Росія зруйнувала. Ця держава-терорист зацікавлена лише в одному – щоб усе могло бути зброєю для неї: і дефіцит продовольства, і будь-що інше. Якби не сміливість і майстерність наших воїнів, то й зараз би Чорне море було буквально мертвим морем – із погляду загрози вільному мореплавству. Військовий флот Росії неодноразово бив по портах і по цивільних суднах у цій акваторії. Але зараз можливості Росії значно

обмежені – ми відігнали її флот із нашої частини морської акваторії. І це дало нам змогу запустити альтернативні маршрути в Чорному морі: вже майже 6 мільйонів тонн вантажів перевезено менш ніж за три місяці.

І третє – Україна ніколи не жаліється на складні обставини, а завжди пропонує рішення, які можуть стати корисними для всіх у світі, хто цінує нормальні міжнародні відносини. У відповідь на російську агресію ми запропонували всеохопну Формулу миру, що передбачає, зокрема, гарантування продовольчої безпеки світу. А це просто неможливо, якщо теперішні чи потенційні агресори розглядатимуть море як простір для війни. Кожен, хто намагається зруйнувати фундаментальні принципи мореплавства, має за це відповідати. Свобода морів – це одна з ключових свобод, які дали людству змогу стати на шлях прогресу. Ми разом маємо її захищати.

І тому зараз я хочу ще раз засвідчити вдячність України усім тим державам – членам Міжнародної морської організації, які вже приєдналися до нашої глобальної роботи заради реалізації Формули миру та брали участь у відповідних зустрічах у Данії, Саудівській Аравії та на Мальті. Запрошую й усі інші держави світу, які поважають міжнародне право, приєднуватися до спільної роботи. А також закликаю вас на рівні цієї організації довести, що жоден руйнівник свободи мореплавства не залишиться безкарним. Росії не місце в Міжнародній морській організації, не місце в її керівних органах, бо ніхто за останні десятиліття не завдав більшої шкоди вільному мореплавству, ніж Росія. Вона повинна за це справедливо відповідати, і така відповідальність агресора гарантуватиме збереження глобальної довіри до цієї нашої організації. (...).

Президент України та Президентка Єврокомісії скоординували позиції перед грудневим засіданням Європейської ради ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Президенткою Європейської комісії Урсулою фон дер Ляєн.

Глава держави подякував за позитивну оцінку виконання Україною рекомендацій Єврокомісії. Наша країна продовжить реалізовувати всі взяті на себе зобов'язання, зокрема щодо прав національних меншин і зміцнення антикорупційних інституцій, запевнив Володимир Зеленський.

Президент України поінформував про ухвалені в першому читанні законопроекти, спрямовані на подальше посилення антикорупційної інфраструктури.

(...). Володимир Зеленський зазначив, що схвалення багаторічної програми допомоги обсягом 50 млрд євро буде найкращим сигналом сталої підтримки України з боку Євросоюзу, а рішення про початок переговорів щодо членства України в ЄС стане потужною мотивацією для українців, які майже два роки продовжують боротьбу за свою свободу та спільні демократичні цінності.

Володимир Зеленський зустрівся з президентом Європейського інвестиційного банку ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із президентом Європейського інвестиційного банку Вернером Хойсером та віцепрезиденткою ЄІБ Терезою Червінською, які прибули з візитом до нашої країни.

Глава держави подякував керівництву ЄІБ за відвідання України та рішення про відкриття Регіонального представництва Європейського інвестиційного банку у країнах Східної Європи, яке розташовуватиметься в Києві.

Регіональне представництво ЄІБ в українській столиці відіграватиме важливу роль у підтримці зусиль із відновлення та реконструкції України.

«Насамперед це важливий сигнал для наших людей, що ви вірите в Україну, у розвиток нашої держави. Це важливо також і для українського бізнесу», – наголосив Володимир Зеленський.

Президент відзначив рішення банку, ухвалене у 2022 році, щодо використання коштів ЄІБ обсягом 1,7 млрд євро на першочергові потреби державного бюджету України. (...).

Зі свого боку Вернер Хойсер зазначив, що візит делегації ЄІБ в Україну є свідченням непохитної підтримки, особливо в умовах російської агресії.

«Із самого початку російського вторгнення ми працювали з українською владою, щоб сприяти проектам реконструкції, підтримуючи дивовижну стійкість країни. З відкриттям нашого Регіонального представництва ЄІБ у країнах Східної Європи в Києві ми хочемо підкреслити нашу посилену відданість тому, щоб супроводжувати Україну на її європейському шляху. Україна є невіддільною частиною європейської родини, а ЄІБ – ключовою частиною довгострокової підтримки з боку ЄС», – сказав він.

За словами Вернера Хойсера, Європейський інвестиційний банк продовжує тісну співпрацю з Україною, що передбачає серію нових ініціатив із відновлення інфраструктури та підтримки економіки Української держави. Серед цих ініціатив – дві кредитні угоди на загальну суму 450 млн євро, які нещодавно схвалила рада директорів ЄІБ. Ініціативи буде профінансовано через фонд EU for Ukraine, що є частиною програми ЄІБ EU4U, спрямований на програми з відновлення та реконструкції України. Фонд підтримується внесками держав-членів та гарантіями Європейської комісії загалом на суму 500 млн євро на сьогодні.

У кожній громаді зараз важливо зробити максимум, щоб ми не втрачали життя через негоду – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Кілька підсумків за цей день.

Перше. Від ранку отримую звіти щодо ситуації в тих наших регіонах, де є наслідки негоди. Були знеструмлені майже 1500 населених пунктів у 17 областях. Усюди працюють енергетики – над відновленням постачання. Щойно це буде можливим, кожне місто, кожне село отримає електрику. Наразі тільки з боку ДСНС України працюють цілодобово сотні людей, сотні одиниць техніки. Допомагає Національна поліція, Національна гвардія, залучені комунальні служби. Я вдячний усім в областях по лінії обласної та місцевої влади, хто оперативно приєднався до допомоги людям та дає результат. У кожній громаді зараз важливо зробити максимум, щоб ми не втрачали життя через негоду. На жаль, станом на зараз є загиблі. Найбільше – в Одеській області, п'ять людей. Мої співчуття рідним та близьким. Щонайменше 19 людей постраждали. Усім надано необхідну допомогу. І на державному, і на регіональному рівнях оперативні штаби працюватимуть, поки не відновиться нормальна ситуація. Наразі епіцентр циклону переміщується в північні області – всюди готові допомагати. (...). Особливо я хочу сьогодні відзначити увесь колектив ДСНС України, Національної гвардії та Національної поліції. Хто цілодобово надає допомогу. Зокрема, надзвичайників Одеського регіону. Цими днями максимально проявили себе капітан Сергій Лісін, начальник караулу 45-ї державної пожежно-рятувальної частини. Майстер-сержант Руслан Бугаєв, водій 7-ї державної пожежно-рятувальної частини. Майстер-сержант Петро Каламан, водій-електрик рятувального відділення 20-ї пожежно-рятувальної частини. А також нацгвардійці: солдат Сергій Дімов, капітан Сергій Мельник та полковник Володимир Литвинюк. Я дякую вам і всім вашим колегам за допомогу людям!

Провів сьогодні й важливі міжнародні розмови. Зокрема, зі Спадкоємним принцом Саудівської Аравії. Ми обговорили ситуацію на Близькому Сході, актуальні події та перспективи. Розвиток наших двосторонніх відносин та спільну роботу заради повної реалізації Формули миру. Саудівська Аравія дуже допомагає на цьому напрямку, і я вдячний за це. Говорив і з Президенткою Європейської комісії Урсулою фон дер Ляєн. Звичайно, про підготовку Європейським Союзом рішення щодо початку переговорів з Україною про вступ – усе, що має зробити наша держава, ми робимо. Говорили й про продовження наступного року підтримки нашої держави з боку ЄС. Також сьогодні звернувся до учасників сесії Міжнародної морської організації – однієї з найбільш респектабельних інституцій світу, що опікується безпекою – безпекою мореплавства. (...).

Щодня працюємо з партнерами заради нових пакетів оборонної підтримки – підтримки для наших воїнів. Підписав черговий указ про відзначення наших солдатів і офіцерів Збройних Сил України державними нагородами – 115 військовослужбовців. Загалом від 24 лютого й до сьогодні вже відзначені державними нагородами 64 тисячі 258 наших воїнів з усіх Сил оборони та безпеки України. Масова хоробрість, масова стійкість, масова спрямованість на те, щоб саме Україна здобувала переваги в цій війні. Я

дякую всім, хто б'ється заради України й українців! Я дякую всім командирам, які дбають про життя солдатів! (...).

Про вихід України з Угоди між державами – учасницями Співдружності Незалежних Держав про соціальні та правові гарантії військовослужбовців, осіб, звільнених з військової служби, та членів їхніх сімей та Протоколу до Угоди між державами – учасницями Співдружності Незалежних Держав про соціальні та правові гарантії військовослужбовців, осіб, звільнених з військової служби, та членів їхніх сімей: Указ Президента України №789/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 106 Конституції України, керуючись положеннями статті 62 Віденської конвенції про право міжнародних договорів, постановляю:

1. Вийти з Угоди між державами – учасницями Співдружності Незалежних Держав про соціальні та правові гарантії військовослужбовців, осіб, звільнених з військової служби, та членів їхніх сімей, учиненої 14 лютого 1992 року в м. Мінську.

2. Вийти з Протоколу до Угоди між державами – учасницями Співдружності Незалежних Держав про соціальні та правові гарантії військовослужбовців, осіб, звільнених з військової служби, та членів їхніх сімей, учиненого 19 січня 1996 року в м. Москві. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №790/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 1)

За дорученням Президента України розпочато переговори з Італією щодо укладення двосторонньої угоди про безпекові гарантії ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За дорученням Президента України та керівника Офісу Глави держави розпочато перший раунд консультацій з Італійською Республікою щодо укладення двосторонньої угоди про безпекові гарантії, як це передбачено Спільною декларацією G7 про підтримку України.

Українську переговорну групу очолив заступник керівника Офісу Президента Ігор Жовква.

«Україна вже розпочала двосторонні консультації з усіма країнами G7, включно з Італією. Саме Італія головуватиме в «Групі семи» наступного року. Ми цінуємо значний внесок наших італійських друзів у захист України та наближення спільної перемоги. Надання Італією гарантій безпеки Україні стане важливим кроком до наближення членства нашої держави в ЄС і НАТО», – наголосив заступник керівника Офісу Глави держави.

Співрозмовники обговорили підходи до наповнення й формату майбутньої двосторонньої угоди, а також узгодили графік подальшої комунікації.

Готуємо хороші далекобійні речі, щоб окупанти відчували українську силу – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Щойно провів засідання Ставки – особливе, тривале, детальне. Перше – фортифікація. Значно посилюємо. Були детальні доповіді на всіх рівнях: Генштаб, Міністерство оборони, Прем'єр-міністр, обласна влада, командувачі ОСУВ. Усі фінанси є. Всі рішення є. Має бути повна відповідна робота в громадах. Усе абсолютно деталізовано – мін і бетону нашій державі точно вистачить. Потрібно більше швидкості та ефективності, і кожен, хто за це відповідає, має чіткі завдання.

Був також важливий аналіз нещодавніх атак проти України – ракети, масовані удари дронів. Проаналізували тактику захисту нашої протиповітряної оборони. Чітка потреба – розвиток і посилення наших мобільних вогневих груп, а також усі максимально ефективні системи ППО. Окремо проаналізували роботу «петріотів» та «насамсів» – усе дуже ефективно, я вдячний партнерам, які допомагають нам саме з цими системами. Командувач Повітряних сил та інші відповідні командувачі, Міністерство оборони мають необхідні доручення.

Були, звичайно, доповіді командувачів за усіма фронтовими напрямками. Окрема увага – донецьким напрямком: Авдіївка, Мар'їнка, район Бахмута. Там за цю добу – найбільш інтенсивні бойові зіткнення. Я дякую всім нашим воїнам за силу та стійкість. Куп'янський напрямок – я хочу особливо відзначити утримання наших позицій. Обговорили також і наші дії на південних напрямках.

Провів сьогодні й окрему нараду з міністром з питань стратегічних галузей промисловості України, можна назвати її оптимістичною. Ми готуємо, зокрема, хороші далекобійні речі, щоб окупанти відчували українську силу.

(...). Підписав закон України про державний бюджет на наступний рік. Очевидно, що в ньому головний пріоритет – це захист від російської агресії. Але при цьому ми враховуємо соціальні потреби наших людей та повністю виконуємо соціальні зобов'язання нашої держави. У час повномасштабної війни це надзвичайно важливо, щоб кожен наш громадянин, який потребує державної підтримки, отримував її. І кожен, хто зараз створює робочі місця, хто зберігає бізнес і навіть розвиває його, усі, хто в Україні та з Україною, працюють чесно та підтримують інших, підтримують і нашу оборону, і наше наближення до українських цілей. (...).

На Одещині Президент України зустрівся з командуванням ОСУВ «Одеса», ВМС та ПвК «Південь» ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У межах робочої поїздки на Одещину Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із військовим командуванням у регіоні та вручив державні нагороди.

Глава держави заслухав доповідь командувача оперативно-стратегічного угруповання військ (ОСУВ) «Одеса» Андрія Гнатова щодо загальної оперативної ситуації та ведення бойових дій у межах відповідальності «Одеси». Було докладно обговорено взаємодію з Повітряними силами та роботу мобільних вогневих груп, позитивний досвід їхнього застосування та пропозиції для покращення ефективності.

Володимир Зеленський також заслухав доповідь командувача Військово-Морських сил ЗСУ Олексія Неїжпапи щодо поточної обстановки в Чорному морі, російських спроб зриву вільного судноплавства, зокрема шляхом дистанційного мінування акваторії. Були обговорені кроки ВМС ЗСУ щодо здійснення протимінних заходів і гарантування безпеки «зернового коридору».

Командувач повітряного командування «Південь» Дмитро Карпенко поінформував Президента України про роботу системи ППО Одещини, прикриття з повітря обласного центру, інфраструктури «зернового коридору» та бригад, що ведуть бойові дії в межах ОСУВ «Одеса».

Співрозмовники обговорили потенціал для покращення ефективності системи ППО завдяки майбутнім надходженням західних систем протиповітряної оборони.

Президент також поспілкувався з воїнами, які захищають Південь України, і вручив їм державні нагороди.

За особисту мужність і самовідданість, виявлені в захисті суверенітету й територіальної цілісності України Володимир Зеленський вручив відзнаки Президента України «Хрест бойових заслуг» старшому солдату Миколі Бебку, капітану Володимиру Гопкалу та підполковнику Віталію Петрошуку.

Крім того, Глава держави вручив трьом захисникам ордени Богдана Хмельницького I та III ступенів.

«Сьогодні не маємо можливості нагороджувати масово, тому що це небезпечно. Але, впевнений, подяка вам від усіх українців буде масовою. Дякую вам за службу, за ворожі цілі, збиті завдяки вашій службі, вашій роботі. Бажаю вам перемоги, бажаю здоров'я вашим рідним і близьким», – сказав Володимир Зеленський.

Для безпеки військовослужбовців Президент передав частину нагород командирам військових формувань для вручення за місцем служби.

Військові натомість презентували Главі держави настінний годинник, зроблений з елементів збитої російської крилатої авіаційної ракети Х-555.

В Одесі Президент відвідав обласний центр соціально-психологічної допомоги, де проживають внутрішньо переміщені громадяни ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочої поїздки на Одещину Президент України Володимир Зеленський відвідав обласний центр соціально-психологічної допомоги.

Глава держави ознайомився з умовами проживання внутрішньо переміщених громадян із Харківщини, Херсонщини, Донеччини, Луганщини та Дніпропетровщини, а також українців, яких евакуйовано із сектора Газа.

Президент поцікавився розв'язанням поточних проблем мешканців центру. Зокрема, йшлося про працевлаштування, побутові питання, оформлення соціальної допомоги та здобуття освіти.

«Всі питання, які виникають у людей, котрі перебувають у цьому центрі, були розв'язані. Сьогодні, в умовах воєнного часу, це дуже важливо», – наголосив Володимир Зеленський.

Начальник Одеської ОВА Олег Кіпер поінформував Главу держави про плани щодо покращення умов проживання в центрі. Зокрема, йшлося про продовження робіт із ремонту будівлі, утеплення фасаду, збільшення електричної потужності та подальшу реконструкцію приміщень задля розміщення людей.

Нині в обласному центрі соціально-психологічної допомоги перебувають 69 громадян, 17 із яких – діти.

Президент провів в Одесі нараду щодо ліквідації наслідків негоди у регіонах України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочої поїздки на Одещину Президент України Володимир Зеленський провів нараду щодо ліквідації наслідків негоди в Одеській, Миколаївській, Кіровоградській, Київській, Полтавській та Черкаській областях, у якій узяли участь керівники регіонів та представники міської влади Одеси.

Міністр внутрішніх справ Ігор Клименко повідомив, що до ліквідації наслідків непогоди долучалися рятувальники, комунальники, поліцейські та нацгвардійці. Зокрема, надано допомогу водіям і пасажиром автомобілів, які застрягли на дорогах, розгорнуто пункти обігріву.

Міністр енергетики Герман Галущенко зазначив, що найбільше знеструмлених населених пунктів залишається в Одеській та Миколаївській областях.

Президент доручив оперативно прискорити роботи з відновлення електропостачання. Глава держави наголосив на необхідності якнайшвидшого збільшення кількості аварійних бригад і техніки, зокрема, за необхідності, із використанням потенціалу тих регіонів, які не постраждали від негоди.

Володимир Зеленський також зазначив, що необхідно збільшити кількість «Пунктів незламності», щоб якнайбільше людей могли отримати необхідну допомогу.

Начальник Одеської обласної військової адміністрації Олег Кіпер розповів, що в області працюють «Пункти незламності», тривають роботи з відновлення подачі електроенергії в населених пунктах. За його словами, у регіоні не виникало проблем із водо- та газопостачанням.

Олег Кіпер також повідомив, що в перший день негоди була затримка в роботі залізничного транспорту на три години. Загалом наслідки поганих погодних умов усуваються, відновлюється робота мереж.

Він поінформував про пошкодження котельні в Одесі, у мікрорайоні, де проживає близько 120 тисяч людей. Там упала труба, нині тривають ремонтні роботи.

Щоб не купувати зараз нового обладнання, Обласна військова адміністрація допоможе місту відремонтувати трубу коштом області, щоб люди якнайшвидше були з теплом. Учора, як повідомив начальник Одеської ОВА, відбувся пуск тепла з одного з котлів.

«Запустили котельню – вона працює. Але на одному котлі. Ми думаємо, що до 15 грудня зможемо встигнути усунути ці пошкодження – знімемо ті блоки, які звисають зараз із пошкодженої покрівлі, закриємо, і буде тепло», – зазначив Олег Кіпер.

Начальник Миколаївської ОВА Віталій Кім розповів, що в регіоні через негоду було знеструмлено 295 населених пунктів, у 263 із них уже відновлено енергопостачання. До інших розчищено проїзд, почалися ремонтні роботи. Загалом було евакуйовано 453 громадян, жертв немає.

«У Миколаївській області було заборонено рух десятками автомобільними дорогами державного значення, дев'ять уже відкрили, а останню плануємо відкрити сьогодні до ночі», – повідомив Віталій Кім.

Начальник Кіровоградської ОВА Андрій Райкович поінформував, що в області всі дороги міжнародного, національного та регіонального значення відкриті для поїзду.

«Із населених пунктів, які були відключені з 27 листопада, без електропостачання залишилося чотири. Сьогодні плануємо поновити їхнє живлення», – повідомив він.

Також, за словами Андрія Райковича, на автошляхах розгорнуто мобільні «Пункти незламності», де надають допомогу водіям.

Начальник Київської ОВА Руслан Кравченко доповів, що на Київщині забезпечено життєдіяльність громадян, усі дороги розчищено.

«У пікові години було відключено від електропостачання 48 тисяч абонентів. Через 11 годин вони всі були знову підключені», – поінформував він.

За словами Руслана Кравченка, було повідомлено про 127 ДТП, у яких загинули чотири людини.

Начальник Полтавської ОВА Філіп Пронін також поінформував про ситуацію в області. За його словами, дороги на Полтавщині у проїзному стані. Через негоду 27 листопада було відключено 437 населених пунктів, станом на 28 листопада підключили всі. Сьогодні через негоду знову сталося

49 відключень, ремонтні роботи мають завершити до кінця дня. 360 шкіл працювали у віддаленому форматі, нині всі працюють в очному режимі. Також працювали всі лікарні та 584 «Пункти незламності» в області.

Начальник Черкаської ОВА Ігор Табурець зазначив, що Черкащина спільно з правоохоронним сектором, ДСНС і дорожниками підготувалася до прогнозованої негоди, було визначено 30 критичних точок, де могли виникнути ускладнення. За його словами, функціонували пункти обігріву для водіїв, а також 201 «Пункт незламності». Начальник Черкаської ОВА повідомив, що у громадах до розчищення доріг активно залучали приватний сектор.

Також Президенту доповіли про ліквідацію наслідків негоди у Дніпропетровській, Чернігівській та Сумській областях.

Заступник керівника Офісу Президента Олексій Кулеба розповів Главі держави, що до Одеської області із Закарпаття відправлено перші майже 50 тонн технічної солі, видобутої із Солотвинського родовища. З огляду на надзвичайну ситуацію, пов'язану з негодою, за дорученням Президента Володимира Зеленського сіль невідкладно підняли з місця видобутку, відвантажили й відправили на Одещину, де триває ліквідація наслідків негоди, для забезпечення проїзду техніки автодорогою Київ – Одеса.

Президент ознайомився з деталями реалізації програми патронату Данії над Миколаївщиною ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочої поїздки до Миколаївської області Президент України Володимир Зеленський узяв участь у презентації проєктів, що реалізуються в межах патронату Королівства Данія над регіоном.

Глава держави взяв участь у презентації офісу Посольства Данії в Миколаєві та представництва данської компанії Bright Bird, яка займається керуванням ризиками та організацією контактів для данських компаній в Україні.

Начальник Миколаївської обласної військової адміністрації ознайомив Главу держави з роботою Регіонального офісу міжнародного співробітництва при Миколаївській ОВА (РОМС), створеного на виконання доручення Президента України. Офіс координує та супроводжує проєкти, що імплементуються коштом основного партнера з відновлення Миколаївської області – Данії, а також її партнерів, серед яких муніципалітети, урядові організації та компанії з Німеччини, Японії, Республіки Корея та інших країн.

РОМС напрацьовує пропозиції щодо пріоритетних напрямів відбудови та розвитку економіки, ліквідації наслідків російської агресії на Миколаївщині.

Володимир Зеленський подякував Прем'єр-міністру Данії Метте Фредеріксен, данському парламенту та суспільству за підтримку важливих проєктів в Україні.

«Нам потрібні такі успішні історії з дуже конкретними результатами», – сказав Президент.

Глава держави відзначив важливість реалізації програм патронату над Миколаївською областю.

«Це справді приклад успіху. Програма патронату над цим регіоном, а особливо над тими регіонами, які щодня перебувають під атаками, дуже важлива. Це приклад, який демонструє іншим країнам, що ми можемо зробити. І вони можуть допомогти у відновленні України зараз, не чекаючи глобальних повоєнних планів з відновлення. Тому допомагайте Україні, бо наша країна саме зараз живе в боротьбі», – сказав Володимир Зеленський.

Президент наголосив, що Україна робитиме все можливе, щоб зберегти інфраструктуру, інституції та безпеку для бізнесу навіть в умовах повномасштабної російської агресії.

У презентації також узяли участь: Посол Королівства Данія в Україні Оле Егберг Міккельсен, Посол Литовської Республіки Вальдемарас Сарапінас, Посол Азербайджанської Республіки Сеймур Мардалієв, CEO компанії Bright Bird Томас Траст Хейв, керівник представництва Bright Bird в Україні Расмус Ульфельд.

Володимир Зеленський поспілкувався зі студентами трьох миколаївських вишів: Коли на Миколаївщині буде потужна ППО, зможемо відновити важливі освітні об'єкти ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочої поїздки на Миколаївщину Президент України Володимир Зеленський провів зустріч зі студентами трьох миколаївських закладів вищої освіти: Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, Миколаївського національного аграрного університету та Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

Спілкуючись зі студентами, Глава держави подякував молодим людям за те, що вони попри російську війну залишаються в Україні та здобувають тут вищу освіту.

«Я вважаю, держава стоїть таким залізним щитом проти російської навали лише завдяки українцям, які саме тут, в Україні. Завдяки нашим бійцям, завдяки людям, які щоденно працюють, і завдяки тим, для кого все це і хто є обличчям майбутнього України. Це студенти, молоді люди, як ви», – сказав Президент.

За його словами, молодь в Україні – один із найсильніших чинників, що мотивує перемогти у війні.

«Є заради кого боротися, битися, воювати – кожен на своєму місці в державі. Ви – мотивувальний чинник: міста не порожні, що в містах є життя. А життя треба захищати», – зазначив Володимир Зеленський.

Глава держави також відзначив волонтерський рух серед студентства. Крім того, він нагадав, що багато студентів на початку повномасштабного вторгнення пішли на фронт добровольцями.

Відповідаючи на запитання про відбудову освітньої інфраструктури Миколаївщини, яка постраждала від російських обстрілів, Президент

зауважив, що сьогодні триває робота з партнерами України щодо посилення системи ППО, зокрема й у Миколаєві, щоб захистити жителів від російських атак і мінімізувати руйнування цивільної інфраструктури.

«Коли на Миколаївщині буде потужна ППО, думаю, що ми зможемо дуже швидко відновити важливі об'єкти: і університети, і лікарні, і багато соціальних закладів», – сказав він.

Глава держави також розповів про програму патронату Данії над відновленням Миколаївщини.

Крім того, Володимир Зеленський висловив переконання, що в майбутньому в Україні буде великий попит на фахову освіту, а також освіту в напрямі безпеки.

«Мілітарі, mil-tech, професійна військова освіта, технічна освіта в цьому напрямі... Уся ця зброя західного зразка, стандартів НАТО – українці вже мають досвід її застосування в бою, а не теоретично. Всі ці фахівці в нас є. На це великий попит. Тому на це треба дивитися з погляду комерційної освіти для західного студентства», – зауважив Президент.

За його словами, перспективною є освіта й в аграрній та морській галузях, а також медицина в напрямі фізичної та психологічної реабілітації.

За словами Володимира Зеленського, Україна крок за кроком рухається до своєї мети – відновлення миру на нашій землі.

(...). Президент також висловив переконання, що російський агресор зрештою понесе заслужене покарання, і на це ми маємо спрямувати всі зусилля.

Володимир Зеленський також запропонував створити платформу, на якій можна було б обговорювати різні ініціативи та пропозиції студентів.

«Найголовніше – знайти простий інструмент для людей, які поважають одне одного, у якому немає жодної бюрократії. Тому подумаймо над такою платформою, де будуть пропозиції, легкий формат, як ці пропозиції відбирати, щоб потім розуміти, що вам потрібно», – зазначив він.

Відповідаючи на запитання про те, як після деокупації Донбасу та Криму держава планує ментально повертати людей, котрі тривалий час проживають на тимчасово окупованих Росією територіях, Глава держави зауважив, що в цьому питанні ситуація з Донбасом навіть складніша, ніж із Кримом, тому що після окупації у 2014 році на Донбасі з'явилася контактна лінія, де постійно відбувалися бойові дії за участю сепаратистів, які воювали на боці окупантів.

«Крим дуже чекає на повернення, і Донбас також чекає. Але буде надзвичайно складно, бо велика частина цієї території була окупована й максимально мілітаризована. Люди йшли на контактну лінію, а потім на повномасштабну війну проти нас», – зазначив Президент.

Володимир Зеленський наголосив, що для України сьогодні головне – зберегти наявну цілісність усередині, яка є унікальним досвідом об'єднання країни.

(...). Глава держави закликав молодих людей жити з відчуттям, що Росія не змогла відібрати в них найпрекрасніші роки студентства.

«Вони хотіли забрати максимально у вас час. Але щоб ви знали, що це ваше життя, і ви його нікому не віддали. У вас уже великий досвід, і в цьому досвіді, якщо зберегти цінності, у нас буде ціннісна країна. Бажаю вам це зберегти», – підсумував Президент.

У Херсоні Глава держави ознайомився з планами будівництва захисних споруд та укриттів ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочої поїздки до Херсонської області Президент України Володимир Зеленський ознайомився з презентацією розбудови системи цивільного захисту регіону.

Глава держави оглянув найбільше укриття, облаштоване в Херсоні. Його обладнано для перебування 250 людей під час повітряної тривоги.

Начальник Херсонської обласної військової адміністрації Олександр Прокудін поінформував Президента про ремонт та реконструкцію укриттів у регіоні. За його словами, у населених пунктах області встановлюють вуличні укриття та габіони. Також заплановано продовжити будівництво бомбосховищ у школах і дитсадках.

Як зазначив Олександр Прокудін, триває робота над налагодженням системи оповіщення населення. Крім того, будують фортифікаційні та інженерні споруди. Особливу увагу приділено захисту об'єктів критичної інфраструктури.

Начальник Херсонської ОВА доповів Президенту про проєкт будівництва підземного перинатального центру в Херсоні. У цьому центрі планують обладнати пологове та післяпологове відділення, операційні зали й палати інтенсивної терапії, які будуть оснащені новітнім медичним обладнанням. Крім того, заплановано побудувати підземну міську клінічну лікарню із сучасними операційними та реанімаційним блоком, палатами інтенсивної терапії.

Під час відвідання укриття Главі держави передали чумацьку ікону, а також презентували ювілейну монету, присвячену річниці деокупації Херсона.

Президент України зустрівся з воїнами, які ведуть наступальні операції на Херсонщині ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочої поїздки до Херсонської області Президент України Володимир Зеленський провів нараду щодо оперативної ситуації в регіоні та перебігу бойових дій на лівобережжі.

Глава держави заслухав доповіді командувача оперативно-стратегічного угруповання військ (ОСУВ) «Одеса» Андрія Гнатова, командувача морської піхоти Військово-Морських сил ЗСУ Юрія Содоля та поспілкувався з командирами бригад морської піхоти й ТрО, які виконують бойові завдання на Херсонському напрямку.

Було обговорено оперативну ситуацію на лівому березі Херсонщини, перебіг бойових дій, подальші плани українських оборонців і їхні першочергові потреби. Зокрема, йшлося про додаткове забезпечення дронами та посилення фронтової ППО.

За особисту мужність, самовіддані дії, виявлені в захисті державного суверенітету й територіальної цілісності України, Глава держави вручив військовослужбовцям відзнаки Президента України «Хрест бойових заслуг», а також ордени Богдана Хмельницького III ступеня та «За заслуги» III ступеня. З огляду на безпекову ситуацію Володимир Зеленський передав частину нагород командирам військових підрозділів для вручення за місцем служби.

«Дякую за службу, дякую за захист нашої держави, за всі ваші хвилини, дні, тижні та місяці, що ви воюєте й відстоюєте суверенітет України. Я бажаю вам перемоги, а вашим рідним і близьким – здоров'я», – сказав Президент.

Дуже важливо, щоб кількість «Пунктів незламності» в усіх областях була достатньою для будь-якої надзвичайної ситуації – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні весь день – у наших південних областях. Спочатку – Одеса та область, потім – Миколаїв, потім – Херсон. Багато питань, майже всі – про безпеку, про захист нашої держави, про захист наших людей.

(...). Провів детальну нараду з керівниками всіх тих областей, які найбільше постраждали від удару негоди. Це й Одеська область, і Миколаївська, Кіровоградська, Черкаська, Полтавська, Київська. Доповідали урядовці – міністри внутрішніх справ, енергетики, інфраструктури. Я дякую кожному й кожній, хто цими днями працював, щоб відновити рух на дорогах, щоб відновити подачу електрики. Усі рятувальники ДСНС, Національна поліція, Національна гвардія, комунальні служби – дякую всім вам.

Доручив збільшити кількість ремонтних бригад і техніки, щоб якнайшвидше забезпечити людей електрикою. Якщо необхідно, будуть залучені сили ДСНС та енергетиків з інших регіонів, де не було таких проблем із негодою.

Дуже важливо, щоб і кількість «Пунктів незламності» в усіх областях була достатньою для будь-якої надзвичайної ситуації – чи то погодної, чи то безпекової.

Щодо постачання тепла в Одесі. Є готовність обласної влади допомогти місту з усім, що потрібно для відновлення котельні, яка була ушкоджена через негоду.

Відвідав в Одесі і центр допомоги переселенцям. Зокрема, наших громадян, які були евакуйовані із сектора Газа. І вдячний за те, що про людей справді піклуються.

Миколаїв. Зустріч із нашими данськими друзями, які працюють у місті над відновленням. Реально дієвий патронат, про який ми домовилися – Україна й Данія. Були й представники дипломатичного корпусу – тих країн, яких ми запросили приєднатися до програм відновлення, до програм патронату. Я дякую за таку увагу до України, за таку віру в Україну.

Була дуже емоційна й важлива зустріч зі студентами та студентками трьох Миколаївських вишів. Університети, які працюють, студенти, які навчаються, – в Україні. Заради України. Дорослі питання. Чесні емоції. Чисті, світлі очі. Хлопці, дівчата, я дякую вам за цю сьогоднішню розмову.

Ми робимо все, щоб уся наша держава, усі наші люди стали міцнішими й завжди були вільними.

І, нарешті, Херсон. Захист міста, захист області. Місцеві керівники представили результати в будівництві укриттів. Відповідні плани, які ще будуть реалізовані.

Я провів дуже змістовну, детальну нараду з військовими. Щодо роботи саме на півдні. Обговорили, що необхідно. погодили цілі. Чітко бачимо й пріоритети в комунікації з партнерами щодо постачання.

Я дякую всім, хто дбає про нашу державу, наших людей! Дякую тобі, Одесо, Миколаєве, Херсоне. Дякую вам за цей день. Слава нашому міцному народу! (...).

Про внесення змін до Указу Президента України від 3 травня 2017 року № 126/2017: Указ Президента України №793/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Президент України побував у розташуванні Сил оборони в Куп'янську на Харківщині ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У межах робочої поїздки на Харківщину Президент України Володимир Зеленський побував у передовому командному пункті оборонців Куп'янська та вручив державні нагороди.

Володимир Зеленський разом із міністром оборони Рустемом Умеровим заслухали доповідь командувача Сухопутних військ Збройних Сил України, командувача оперативно-стратегічного угруповання військ «Хортиця» Олександра Сирського щодо оперативної ситуації на його ділянці. Було уточнено план подальших дій військових з'єднань, зокрема щодо оборони лінії Куп'янськ – Лиман.

Крім того, було заслухано інформацію від командира тактичної групи «Куп'янськ» Олександра Луценка та командира 57-ї окремої мотопіхотної бригади імені кошового отамана Костя Гордієнка Олександра Бакуліна.

Також було обговорено найнагальніші потреби оборонців: засоби РЕБ, дрони, захист від ворожих БпЛА та облаштування фортифікаційних укріплень.

Президент вручив нагороди п'ятьом військовослужбовцям і передав 18 нагород для вручення за місцем служби. Зокрема, Володимир Зеленський нагородив відзнакою Президента «Хрест бойових заслуг» полковника Олександра Бакуліна, полковника Павла Палісу та майора Андрія Мацькала.

«Тут присутні комбати, комбриги, бойові командири, які на Куп'янському напрямку захищають мирне життя в Україні, на Харківщині... Знаю, що ви щоденно втрачаєте близьких людей, побратимів. Усі розуміють, що це – найвища ціна. Тому я вас дуже прошу берегти себе, берегти своїх побратимів, військових, офіцерів, солдатів, які з вами поруч воюють щоденно. Бажаю вам перемоги, бути міцними, не втрачати ініціативи, захищати Харківщину, Куп'янськ, кожне наше село, кожен квадратний метр нашої землі», – сказав Глава держави.

Володимир Зеленський обговорив з Олафом Шольцом подальшу оборонну співпрацю ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Федеральним канцлером Німеччини Олафом Шольцом.

Глава держави подякував співрозмовнику за потужний «зимовий» оборонний пакет від Німеччини, який містить чотири системи IRIS-T. Сторони обговорили подальшу оборонну співпрацю.

Президент також висловив подяку за багаторічну програму фінансової допомоги від Німеччини.

«Разом із серйозним посиленням Німеччиною нашої ППО це найкращі сигнали неослабної підтримки з боку вашої держави. Дуже ціную, що всі наші домовленості виконуються», – зазначив Володимир Зеленський.

Лідери обговорили поточну ситуацію на полі бою. Президент розповів про ранкове відвідання Куп'янська на Харківщині, а також Херсона, Миколаєва та Одеси напередодні.

Окремо Глава держави поінформував співрозмовника про безпекову ситуацію в Чорному морі, функціонування «зернового коридору» та заходи, необхідні для подальшого захисту цивільного судноплавства в цьому регіоні.

Володимир Зеленський подякував за участь Німеччини в імплементації Української формули миру, зокрема за делегування представника ФРН на зустріч радників на Мальті та готовність приєднатися до наступних консультацій. Співрозмовники скоординували позиції перед майбутніми двосторонніми та багатосторонніми заходами на різних рівнях. (...).

Президент України обговорив із Ріші Сунаком пріоритетні напрями оборонної співпраці ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Великої Британії Ріші Сунаком.

Глава держави подякував Сполученому Королівству за незмінну оборонну та політичну підтримку, що надається нашій країні в умовах повномасштабної російської агресії.

З огляду на результати здійснених візитів на лінію фронту на півдні та сході України Президент поінформував Прем'єр-міністра Великої Британії про пріоритетні потреби для посилення оборонних спроможностей українських воїнів і зміцнення повітряного щита.

Лідери обговорили подальшу макрофінансову підтримку України та скоординували кроки напередодні важливих міжнародних заходів.

Окремо співрозмовники торкнулися питань євроатлантичної інтеграції України. (...).

Президент відвідав метрошколу в Харкові та поспілкувався з учнями ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У межах робочої поїздки до Харківської області Президент України Володимир Зеленський ознайомився з організацією навчання школярів на станції Харківського метрополітену «Університет».

Глава держави відвідав класи, де тривали уроки математики, англійської мови та музики. Володимир Зеленський поспілкувався з дітьми й поцікавився подробицями навчання. Учні розповіли Президенту про улюблені шкільні предмети та свої захоплення.

Крім того, Президент відзначив нагородами та почесними званнями педагогічних працівників Харківщини. Глава держави нагородив педагогів орденами княгині Ольги III ступеня, а також присвоїв почесні звання «Заслужений працівник освіти України» та «Заслужений вчитель України».

«Приємно бути на Харківщині, бачити дітей, їхні усмішки, оченята – маленькі, дуже приємні, але вже трішки дорослі – через усі випробування, які діти проходять разом з усією країною. Я хочу вам усім подякувати за те, що Харківщина не порожня, за те, що тут є прекрасні діти, люди різних професій. Безумовно, є ви – вчителі. Якщо є школа, навіть така креативна, є й життя. Дякую за вашу роботу, за служіння дітям України. Хочу подякувати за те, що ви в Україні, з українськими дітьми, дякую за те, що ви несете знання нашим дітям під час війни і що війна не зупинила вас», – наголосив Володимир Зеленський.

На станції «Університет» навчається 831 дитина із 40 класів, які закріплені за 11 закладами освіти.

Приміщення для навчання дітей розташовані на п'яти станціях Харківського метрополітену: «Університет», «Перемога», «Тракторний завод», «Метробудівників» та «Академіка Павлова». Сформовано 105 класів, у яких навчаються 2094 учні 1–11-х класів. Кабінети закріплені за 26 ліцеями. Діти навчаються у дві зміни.

Школярів з усього міста безкоштовно підвозять автобусами за 12 маршрутами в супроводі патрульної поліції. В автобусах із дітьми перебувають особи супроводу.

На Запоріжжі Президент провів нараду щодо фортифікації ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У межах робочої поїздки до Запорізької області Президент України Володимир Зеленський провів нараду щодо будівництва фортифікаційних споруд.

Глава держави заслухав доповіді міністра оборони України Рустема Умерова та його першого заступника Олександра Павлюка. Також доповідали представники військових адміністрацій, місцевої влади та військові командувачі.

Учасники наради обговорили питання фортифікаційного облаштування опорних пунктів та спорудження укріплень на основних оборонних рубежах, зокрема на Авдіївському, Мар'їнському, Куп'янсько-Лиманському напрямках, а також у прикордонних регіонах, що межують із країною-агресором та Білоруссю.

Начальник Запорізької обласної військової адміністрації Юрій Малашко доповів про будівництво укриттів у школах регіону.

Учасники наради приділили окрему увагу залученню ресурсів, зокрема фінансування, для будівництва фортифікаційних споруд і форматам співпраці з приватним бізнесом, який міг би долучатися до виконання таких робіт чи постачання необхідних матеріалів.

Президент України наголосив, що належне облаштування оборонних рубежів має стати пріоритетним питанням, зокрема у фронтових областях.

Володимир Зеленський зустрівся з командуванням ОСУВ «Таврія» і вручив державні нагороди ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочої поїздки до Запорізької області Президент України Володимир Зеленський провів нараду щодо оперативної ситуації в регіоні та перебігу бойових дій у межах зони відповідальності оперативно-стратегічного угруповання військ «Таврія».

Глава держави заслухав доповіді командувача ОСУВ «Таврія» Олександра Тарнавського, командувача оперативно-тактичного угруповання «Донецьк» Едуарда Москальова, командувача ОТУ «Запоріжжя» Сергія Літвінова про оперативну ситуацію на ділянках фронту в межах їхньої відповідальності.

Було обговорено перебіг оборонних дій на Авдіївському та Мар'їнському напрямках, уточнено подальші плани українських підрозділів.

Президент також вручив державні нагороди воїнам, які захищають Україну. За особисту мужність, самовідданість, виявлені в захисті суверенітету й територіальної цілісності України, Глава держави передав відзнаки Президента України «Хрест бойових заслуг» майору Євгену Павлюку та полковнику Володимирі Пипці.

Володимир Зеленський нагородив двох військовослужбовців орденами Богдана Хмельницького III ступеня.

«Мені дуже приємно бути тут, нагородити вас. Я знаю, що ви воюєте на Запорізькому напрямку, в Авдіївці. Переказуйте теплі вітання своїм побратимам! Велика подяка від усіх нас, від народу України за те, що в нас є

Україна, за те, що ви робите щоденно. Велика вдячність тим, хто віддав свої життя заради нашої держави та незалежності. Бажаю вам здоров'я, бажаю бути такими міцними, як ви є, берегти свої життя та своїх солдатів. Бажаю вам перемоги!» – сказав Президент.

Задля безпеки частину нагород передано військовим у місця несення служби.

Володимир Зеленський і Ніколай Денков обговорили подальшу взаємодію України й Болгарії ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час робочої поїздки до Запорізької області Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Болгарії Ніколаєм Денковим.

Глава держави подякував Ніколаю Денкову за потужну промову у Європейському парламенті та принципову позицію його уряду щодо підтримки України.

Президент і Прем'єр-міністр обговорили подальшу оборонну підтримку. Володимир Зеленський поінформував про актуальні оборонні потреби України, зокрема для посилення спроможностей українських Повітряних сил та артилерії.

Лідери також обговорили взаємодію двох країн у контексті євроінтеграційного шляху України. Глава держави наголосив на важливості єдності країн щодо підтримки європейської інтеграції України та багаторічної допомоги обсягом 50 млрд євро.

Президент повідомив, що на початку 2024 року Україна планує провести наступну зустріч радників із питань національної безпеки та зовнішньої політики щодо подальшої імплементації Української формули миру, і запросив представника Болгарії взяти участь у цій зустрічі.

Обговорили залучення ресурсів у фортифікаційні роботи: пріоритет очевидний – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Щойно провів у Запоріжжі дві важливі наради. Оперативну – з військовими, з генералами Тарнавським, Москальовим, Літвіновим та всіма, хто відповідає за оборону тут, саме на Запоріжжі. Друга нарада – фактично загальнодержавна – щодо фортифікації. На всіх основних напрямках, де потрібно посилитися, прискоритися з будівництвом споруд. Звичайно, це передусім Авдіївський, Мар'їнський та інші напрямки на Донеччині – максимум уваги. Харківщина – це Куп'янський напрямок, також оборонна лінія Куп'янськ – Лиман. І вся Харківщина, і Сумщина, і Чернігівщина, і Київська, і Рівненська області, Волинь. І також південь – Херсонська область. Були доповіді обласних влад, усіх відповідних військових керівників. Міністра оборони Умерова, генерала Павлюка. Обговорили залучення

ресурсів, мотивацію, зокрема, і приватного бізнесу в цій роботі, фінансування. Пріоритет очевидний. Вдячний усім, хто працює саме на такому будівництві, на виробництві матеріалів. Обговорили й ті потреби, щодо яких будемо працювати з партнерами для посилення наших захисних ліній. Окрема увага – це будівництво укриттів у школах, зокрема тут, у Запоріжжі та області, щоб діти могли навчатися принаймні у змішаному форматі – і офлайн також.

Був сьогодні в Харкові. Хороша, емоційна зустріч у метрошколі – надзвичайно корисний, правильний проєкт. Діти навчаються в класах, як у звичайній школі, але в метро – в укритті, яким є метро. Поспілкувався з хлопцями та дівчатами – світлі очі, світлий розум і дуже світла школа. Завдяки цьому є майбутнє, коли є такі діти. Я впевнений в цьому. Мав честь відзначити державними нагородами вчителів Харкова та Харківської області, з різних міст, які працюють в Україні, заради України.

Вранці сьогодні був у Куп'янську – важливо підтримати наше місто, наших захисників. Провів нараду з генералом Сирським, командирами, які воюють саме на Куп'янському напрямку. Нагородив п'ятьох офіцерів, які були присутні, та попросив окремо вручити нагороди солдатам, сержантам та молодшим офіцерам. Дякую, воїни, за вашу стійкість, за щоденну потужну роботу!

Сьогодні ж провів три телефонні розмови. Канцлер Німеччини Шольц, Прем'єр-міністр Великої Британії Сунак, Прем'єр-міністр Болгарії Денков. Є за що подякувати партнерам: наші домовленості – України та Німеччини, України та Британії, України та Болгарії – всі виконуються. Намітили й нові спільні кроки. Захист наших людей. Захист нашої Європи. Захист міжнародного правопорядку. Я дякую всім у світі, хто допомагає Україні!

Слава всім нашим героям, хто зараз у бою! Слава потужному українському народу! (...).

Президент у День працівників прокуратури: Якість роботи українських прокурорів – це невідворотність покарання для Росії за скоєні злочини проти українців ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський узяв участь у заходах до Дня працівників прокуратури та вручив державні нагороди.

У заходах також узяли участь Генеральний прокурор України Андрій Костін і Генеральний прокурор Литовської Республіки Ніда Грунскене. Крім того, були присутні: міністр внутрішніх справ України Ігор Клименко, начальник Головного управління розвідки Міністерства оборони України Кирило Буданов, голова Служби зовнішньої розвідки України Олександр Литвиненко, заступник керівника Офісу Президента Олег Татаров.

Глава держави наголосив, що роботою працівників прокуратури є юридичний фундамент захищеності прав і свобод громадян України, інтересів держави та суспільства. Він зазначив, що і в мирний час, і в час

війни такий фундамент має бути максимально міцним, щоб Україна могла, спираючись на факти, розповісти правду про російську агресію й численні злочини окупанта.

«Якість роботи українських прокурорів, слідчих, детективів, експертів-криміналістів і всіх, хто залучений і допомагає, це, зрештою, – невідворотність покарання для Росії за все, що було нею скоєне проти України та українців», – сказав Президент.

За його словами, на сьогодні задокументовано понад 110 тис. порушень російськими окупантами законів і звичаїв війни.

«Зібрати належну доказову базу всіх тих звірств, які скоюють росіяни на нашій землі, – це дуже відповідальна й історично вагома робота», – наголосив Володимир Зеленський.

Крім того, як акцентував Президент, надзвичайно важливі результати досягнуті у співпраці органів прокуратури України з Міжнародним кримінальним судом: після відкриття в Києві Офісу МКС українські фахівці мають змогу в щоденному форматі працювати разом з експертами Міжнародного кримінального суду.

«Дуже важливо, що органи прокуратури України оперативно працюють щодо всіх актів терору, обстрілів і знущань, які Росія здійснила й далі здійснює в різних українських регіонах», – сказав Глава держави.

Також, за його словами, оперативно встановлюються відповідальні за злочинні накази в російській армії, у політичному середовищі; розслідуються злочини депортації та викрадення українських дітей російськими окупантами.

Президент також відзначив спільну роботу органів прокуратури України й правоохоронних органів щодо підсанкційних осіб, зокрема російських.

«Україна може захистити й захистить свою незалежність. І так само я не сумніваюся, що Україна може забезпечити справедливу відповідальність для всіх тих, хто приніс війну й терор на нашу землю. Наша держава обов'язково забезпечить відповідні процеси на всіх рівнях, зокрема завдяки вашій роботі», – наголосив він.

Володимир Зеленський побажав працівникам прокуратури максимальної ефективності та зосередженості на результатах, які об'єктивно потрібні українському суспільству й державі.

Президент також вручив працівникам прокуратури ордени «За заслуги» III ступеня, орден княгині Ольги III ступеня, медалі «За працю і звитягу» та присвоїв почесні звання «Заслужений юрист України».

Після завершення урочистої частини Глава держави заслухав доповідь щодо діяльності органів прокуратури з фіксації та розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних зі збройною агресією Російської Федерації проти України.

Начальник Департаменту протидії злочинам, вчиненим в умовах збройного конфлікту, Офісу Генерального прокурора Юрій Белоусов

розповів про діяльність координаційного штабу, який працює задля розслідування таких злочинів. Він поінформував про створення й функціонування єдиної бази даних, яка полегшує підготовку аналітики та розслідування злочинів, обмін великим обсягами даних. За словами Юрія Белоусова, у цьому напрямі прокуратура взаємодіє також із СБУ та Національною поліцією.

Заслухав доповіді щодо постачання боєприпасів і зброї; готуємо запити для комунікації з партнерами – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Підсумок за цей день.

Щойно провів засідання Ставки. Командувачі з фронту та Головком доповіли щодо ситуації на передовій – усі основні напрямки. Схід – Куп'янськ, Лиман, Мар'їнка, Авдіївка. Запоріжжя. Південь і, зокрема, наші дії в Херсонській області. Вдячний усім воїнам, які на фронті – у боях, на бойових постах. Дякую всім, хто допомагає захищати наші позиції – буде фортифікації, мінує шляхи, якими намагаються скористатися окупанти. Заслухав доповіді щодо постачання боєприпасів та зброї, готуємо оновлені запити для комунікації з партнерами. Попереду – вагомий тиждень саме з погляду такої комунікації.

Була на Ставці й доповідь керівника Служби зовнішньої розвідки України щодо ймовірних російських дій і міжнародної ситуації наступного року. Аналізуємо всі можливі сценарії, і має бути наш, український сценарій на 24-й рік. Конкретні операції із цілком конкретним обґрунтуванням, які дадуть Україні теж цілком конкретні результати. Саме під таку конкретику має бути розраховано все, що необхідно нашій державі, нашим бригадам. Зокрема, це стосується й питань мобілізації. Усі в Україні розуміють, що в цій сфері потрібні зміни. І це питання не просто про кількість тих, хто може бути мобілізований. Це питання про терміни – і для кожного, хто зараз у війську, – для демобілізації, – і для тих, хто прийде у військо. І це питання про умови. Це комплексні речі, які мають опрацювати військове керівництво та Міністерство оборони і які мають бути представлені Ставці для затвердження. Сьогодні були деякі пропозиції. Я чекаю на комплексні рішення.

Провів кілька важливих нарад. Міністр оборони, його перший заступник. Спеціальні питання, чутливі, неpubлічні – щодо забезпечення наших сил. Плюс підготовча нарада перед наступним тижнем. Запланована участь України у значущих заходах, зокрема міжнародних.

Маємо сьогодні й особливий дипломатичний результат – Росії тепер не буде в керівному органі Міжнародної морської організації. Це одна з найбільших та дуже впливова глобальна інституція, яка опікується безпекою судноплавства. Очевидно, що держава-терорист, яка перетворила Чорне море

на поле битви, не може бути серед тих, хто впливає на діяльність Міжнародної морської організації. Увесь тиждень ми працювали над таким рішенням – і є результат. Я вдячний усім, хто допомагав.

(...). Привітав працівників і працівниць прокуратури України з їхнім професійним днем. Важливо, що Україна максимально грамотно, акуратно, професійно працює з усіма партнерами над тим, щоб російські злочини проти наших людей, злочини війни проти нашої держави були належним чином зафіксовані та підкріплені доказами для відновлення справедливості. (...).

Слава всім, хто б'ється й працює заради інтересів України та українців! Слава нашому найсильнішому народу. Народу, який сильний найбільше, коли вірить у себе та знає свої цілі. (...).

Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня працівників прокуратури: Указ Президента України №794/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 2)

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №795/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 3)

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №796/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 4)

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №797/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 5)

Важливо, щоб кожен тиждень можна було сказати: «Я додав щось своє до спільного захисту» – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Вагомо, що Росія цими днями втратила свій вплив у двох міжнародних інституціях. Це Організація із заборони хімічної зброї та Міжнародна морська організація – одна з ключових у світі, що опікується

безпекою. Справді, терористам там не місце. І більше в керівних органах російських представників не буде. Цілком справедливо.

Хочу окремо відзначити Німеччину – німецьку допомогу нашому захисту, нашим діям. Я особливо вдячний за чітке виконання домовленостей щодо ППО для України – щодо посилення нашого повітряного щита. Це порятунок тисяч українських життів – реально сильний результат нашої двосторонньої співпраці з канцлером Шольцом, з усіма в Німеччині, хто підтримує захист життя й панування міжнародного права. Є і черговий оборонний пакет, зокрема це дуже потрібні снаряди для артилерії, калібр 155. Дякую, Олафе!

Також важливо, що цього тижня були санкційні кроки від Сполучених Штатів Америки проти російських суб'єктів, що підтримують економіку агресії. Це й ті, хто допомагає порушувати цінову стелю на російську нафту, й ті, хто в іранських структурах працює на дестабілізацію. Це надзвичайно корисно для наближення справедливого миру – щоб кожен тиждень приносив санкційні новини, щоб санкціям додавалося ефективності.

І звичайно, наша особиста вдячність тим, хто найбільше проявив себе в боях заради України, заради незалежності. Солдат Тарас Давидюк, розвідник, 130-й окремий розвідбат. Дякую, Тарасе, за сміливість і справжнє лідерство в бою! Солдат Олександр Котурбас, наша славетна 55-та окрема артилерійська бригада. Дякую за стійкість, влучність і знищення окупантів! Солдат Андрій Григор'єв і старший солдат Віталій Красовський – обидва із 47-ї окремої механізованої бригади. Неодноразово відбивали штурми противника, проводили евакуацію поранених із поля бою, знищують піхоту противника. Хлопці воюють на «Бредлі» до речі. Дякую вам за силу! Сержант Микола Шугайло, 704-й полк радіаційного, хімічного, біологічного захисту. Дякую за хоробрість під час відбиття штурмів, дякую за волю боротись!

І ще двоє воїнів 93-ї окремої механізованої бригади «Холодний Яр»: солдат Андрій Яцковець і молодший сержант Олександр Гаков. Дякую вам, хлопці, за рішучість у наших, українських штурмових діях!

Усі, хто дає Україні результат, усі, хто знайшов своє місце в загальнодержавній справі, усі, хто допомагає та дбає про Україну, – усім слава! Усім вдячність. Усім шана.

Це важливо – щоб кожен залишався відданим спільній справі. Це важливо – щоб кожен тиждень можна було сказати: «Я додав щось своє до спільного захисту». Це важливо – щоб дії, конкретні дії мільйонів українців й українок кожного дня, кожного тижня ще більше зміцнювали українську силу. Разом усе здолаємо. (...).

Офіційна діяльність дружини Президента України

Олена Зеленська під час запуску загальнонаціональної кампанії «Зроби крок. Чуйність перемагає насильство»: Боротися з домашнім агресором – те саме, що боротися з тим, хто напав на твою країну ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За участю першої леді України Олени Зеленської та віцепрем'єр-міністерки з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Ольги Стефанішиної відбувся запуск загальнонаціональної кампанії «Зроби крок. Чуйність перемагає насильство». Її старт приурочено до міжнародної акції «16 днів активізму проти насильства», яку проводять щороку в усьому світі з 25 листопада до 10 грудня. З цієї нагоди в Українському домі відбулася презентація інтерактивної інсталяції та панельна дискусія щодо домашнього насильства під час війни. (...).

«Усі ми живемо зараз новинами з фронту, повідомленнями про обстріли, про постраждалих від російської агресії. І часто поза увагою залишаються інші повідомлення, за якими теж – драми й трагедії. Що десь син побив батька, онучка – стареньку бабусю. Або що в Одесі серед вулиці чоловік побив дружину на очах у маленького сина під час прогулянки. Отже, поки країна бореться зі спільним агресором, дуже багато внутрішніх, родинних агресорів продовжують свої напади», – розповіла у виступі Олена Зеленська.

За її словами, за цей рік Національна поліція прийняла майже 244 тисячі повідомлень про домашнє насильство. Це на 8 % менше, ніж у 2021-му – останньому році до російського нападу.

«Жодна статистика не рахує такі «тихі» види насильства, як психологічне, – коли не побили, але принизили, довели до сліз, до стресу, до самогубства. Або економічне – коли не можеш піти від аб'юзера, бо фінансово залежиш – у коштах, у їжі, у житлі», – сказала вона.

Але головною проблемою домашнього насильства перша леді назвала поширений у суспільстві віктимблеймінг – звинувачення жертви, пошук виправдань для насильника.

(...). Головна ідея кампанії «Зроби крок. Чуйність перемагає насильство» в тому, щоб закріпити в людей розуміння, що насильство є неприйнятним, і далі формувати небайдуже суспільство, готове реагувати на випадки насильства, робити маленькі кроки, на яких наголошено у назві заходу.

Ідея про маленькі кроки також стала основою інтерактивної інсталяції. Вона містить головоломку, у якій приховані певні повідомлення – підказки, як діяти у випадку насильства. Крім того, учасники та учасниці залишають на інсталяції іменну наліпку як символ підтримки боротьби з насильством.

(...). Учасники панельної дискусії обговорили, як повномасштабне вторгнення змінило виклики, пов'язані з домашнім насильством, та як із ними справляються відповідні органи. Говорили й про те, як вчасно розпізнати насильство, правильно реагувати й допомагати постраждалим. Особливу увагу також приділили питанню, як розвивати небайдуже та інклюзивне суспільство, свідоме до травм війни.

«Говорити про насильство щодо себе чи щодо близьких не соромно. Це відповідально. Боротися з домашнім агресором – те саме, що боротися з тим, хто напав на твою країну, твій дім», – резюмувала Олена Зеленська.

Після офіційного відкриття інтерактивна інсталяція, присвячена протидії насильству, буде встановлена в ТЦ «Гулівер» у Києві. З 28 листопада до 2 грудня її зможуть відвідати всі охочі. Крім того, 4 грудня заплановане відкриття інсталяції у Дніпрі, а 8 грудня – у Львові. Закликаємо українців та українок долучатися до кампанії «Зроби крок. Чуйність перемагає насильство», бути чуйними одне до одного та зробити крок.

Психічне здоров'я наших людей – це та легендарна українська стійкість, яка потребує підтримки – Олена Зеленська підбила підсумки роботи з упровадження Всеукраїнської програми ментального здоров'я у 2023 році ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська підбила підсумки роботи Міжвідомчої координаційної ради з упровадження Всеукраїнської програми ментального здоров'я у 2023 році. (...).

«Не треба пояснювати, що психічне здоров'я наших людей – це і є та сама стійкість, українська стійкість, яка, з одного боку, стала легендою, а з іншого – її саму треба весь час підтримувати. Бо на ній все тримається», – наголосила перша леді.

У межах засідання відбулася мінівиставка, де міжнародні партнери представили свої проекти, спрямовані на психосоціальну підтримку населення в регіонах, та відповідні послуги. Кожне з 11 міністерств-учасників підбило проміжні результати у межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я та презентувало свої проекти.

(...). Так, пріоритетний проєкт Міністерства внутрішніх справ став поштовхом до масштабної трансформації служби психологічного забезпечення у відомстві. (...). За рік понад 230 тис. осіб отримали психологічну допомогу від працівників Національної поліції та ДСНС. Понад 3 тис. осіб було надано допомогу безпосередньо на місцях подій, надзвичайних ситуацій.

Міністерство юстиції проводить навчання фахівців центрів з надання безоплатної правової допомоги та партнерів навичок самопомоги та первинної підтримки в кризових ситуаціях. Також створено відповідний спеціалізований онлайн-курс. Близько 1 тис. фахівців уже розпочали навчання.

У Міністерстві оборони триває реформування системи морально-психологічного забезпечення в підрозділах психологічної підтримки та військово-соціальної роботи, понад 600 військових психологів пройшли підвищення кваліфікації, половина з яких – призвані за цільовою мобілізацією.

Міністерство молоді та спорту запровадило проєкт із відновлення ментального здоров'я засобами оздоровчої рухової активності: понад 775 тис. учасників залучено до заходів у межах «активних парків», проведено понад 43 тис. культурно-оздоровчих заходів, 12 тис. 349 особам надано послуги з психологічної підтримки, 88 тис. 530 дітей узяли участь у заняттях з психоемоційної підтримки.

У межах проєкту Міністерства культури та інформаційної політики в Києві, Харкові, Одесі, Дніпрі та Львові близько 140 фахівців навчальних закладів сфери мистецької освіти пройшли тренінги з першої психологічної допомоги.

Міністерство у справах ветеранів надало 13 тис. 533 консультації за допомогою гарячої лінії кризової підтримки Українського ветеранського фонду, 59 тис. 344 послуги з психологічної допомоги надано центрами соціально-психологічної реабілітації, 7 тис. 298 звернень оброблено програмним забезпеченням MARTA.

Міністерство освіти і науки забезпечило психологічною підтримкою учасників освітнього процесу: 186 тис. 411 учителів та учнів опанували навички психологічної підтримки, фахівці психологічної служби надали 4 млн 769 тис. 969 консультацій, 50 тис. освітян узяли участь у супервізійних та інтервізійних групах із різних тем. Внесено зміни та подано пропозиції до нормативно-правових актів, розроблено матеріали науково-методичного забезпечення (24 одиниці).

Міністерство соціальної політики формує нову соціальну послугу надання психосоціальної підтримки: 24 громади вже є учасницями проєкту, заплановано залучення ще 130 громад, для 175 фахівців організовано навчання за трьома тренінговими програмами.

Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій створило 25 координаційних центрів обласного рівня та в місті Києві, 62 центри районного рівня, 664 центри на рівні територіальних громад. У 14 областях у складі координаційних центрів створені робочі групи з питань надання послуг у сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки.

Пріоритетний проєкт Міністерства охорони здоров'я забезпечив появу сервісу на первинному рівні медичної допомоги – відтепер надати підтримку з ментального здоров'я може більшість сімейних лікарів України.

Успішними кейсами впровадження сервісів із ментального здоров'я на регіональному рівні поділилися також начальники Харківської та Миколаївської обласних військових адміністрацій Олег Синегубов і Віталій Кім. У цих областях доводиться під постійними обстрілами оперативно реагувати й шукати можливість надавати психологічну допомогу всім, хто

цього потребує. Крім того, постійно актуальними для цих регіонів є евакуація людей із небезпечних територій та їх прихисток.

(...). Дружина Президента наголосила, що ефективним методом для визначення ментальних потреб українців є соціологічні опитування. Вона навела приклад опитування, яке відбулося на заході третього Саміту перших леді та джентльменів. (...). Спеціально для нього британська компанія Alligator Digital провела дослідження щодо ментального здоров'я та ставлення до нього в 11 країнах світу, серед яких Аргентина, Бразилія, Велика Британія, Ізраїль, Німеччина, Польща, США, Туреччина, Україна, Хорватія, Японія. Було опитано 11 тис. респондентів віком 13+ (по 1 тис. у кожній країні).

«З'ясувалося, що люди в різних країнах визначають однакові загрози й приводи для тривог – від війни до фінансової неспроможності. І, думаю, багато нового дізналася не лише Україна, а й інші країни світу. Наприклад, зруйнувався популярний міф про витривалість молоді – вона дуже емоційною пригнічена. На 10 % більше, ніж старше покоління! Отже, є запит на те, щоб і з нею працювати проактивно, не чекати, поки вона сама постукає у двері до психолога. Бо вона може не постукати. Ось це – самостійно звернутися до психолога – залишається глобальною проблемою для всіх вікових груп», – розповіла перша леді.

Водночас дослідження Gradus Research продемонструвало, що всього 6 % людей звертається по психологічну допомогу. Основною причиною, чому не звертаються по допомогу до фахівців, 40 % називають страх не отримати чи втратити роботу, а понад третина людей каже, що це вплинуло б на репутацію на роботі.

(...). Як було зазначено на засіданні МКР, у межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я здійснено чотири глибинні дослідження впливу війни на стан ментального здоров'я в країні. Ці дані стали основою загального порядку денного та містять пропозиції для всіх секторів.

Визначною подією стало створення на базі Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця окремого Навчально-наукового інституту психічного здоров'я, де готуватимуть фахівців відповідно до викликів сьогодення. (...). Для успішної трансформації сфери ментального здоров'я та налагодження взаємозв'язків між усіма учасниками вісім місяців тому був створений Координаційний центр з психічного здоров'я Кабінету Міністрів України. (...).

Окремий важливий напрям у межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я цього року – розбудова регіональної координації програми. (...). Проведено дослідження потреб надавачів та користувачів: зібрано та опрацьовано 114 тис. анкет по всій країні. Крім того, виконано картування надавачів у всіх секторах (охоплює державні й недержавні установи). Це стартова точка для якісного вивчення сервісів, що надаються, об'єднання їх у межах єдиних маршрутів. Як виявилось, у 90 громадах країни взагалі відсутні будь-які послуги з ментального здоров'я.

(...). «Завжди запитуйте в себе, чи відповідає ваш проєкт на запит життя. Чи зручно буде ним користуватися? Що змінить він у житті людини? Не хочеться, щоб це було про процес, хочеться, щоб це було про результат», – сказала перша леді.

Вона побажала учасникам плідного й ефективного втілення їхніх проєктів із психічного здоров'я в наступному році. (...).

Гендерна рівність – це про рівні можливості для всіх – Олена Зеленська під час конференції «Імплементация Стратегії гендерної рівності в освіті до 2030 року: рух уперед» ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська взяла участь у практичній конференції «Імплементация Стратегії гендерної рівності в освіті до 2030 року: рух уперед», що відбулася в Києві. Захід було присвячено оцінці та підсиленню впровадження Стратегії гендерної рівності в освіті в Україні.

(...). Практична конференція мала на меті насамперед перегляд і підсилення прогресу в імплементації Стратегії за допомогою презентації національних перспективних гендерно чутливих освітніх практик та зарубіжного релевантного досвіду, а також шляхом прямого діалогу з владою та освітніми інфлюенсерами / інфлюенсерками.

«Мусимо констатувати: в нашому суспільстві ще досі не дуже добре розібралися, що таке гендер і чому гендерна рівність важлива для всіх. Про цей наш захід люди можуть сказати: це, мовляв, щось про жінок. Але ми маємо завжди терпляче виправляти: ні, це не лише про жінок. Це про нас. Усіх нас. Про кожну людину. Про ваших синів і доньок. Їхнє майбутнє. Бо це про рівність узагалі. Рівність у можливостях і самореалізації. Без примусу», – наголосила Олена Зеленська.

(...). За словами першої леді, перед українською освітою через російське вторгнення постають усе нові питання щодо збереження рівності.

«Ось чому наша розмова сьогодні така важлива. Бо це проблема навіть не законодавча. Вона світоглядна», – переконана Олена Зеленська. (...).

Олена Зеленська: Українські книжки представляють нашу країну за кордоном, вони свідчать і зберігають пам'ять попри все ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Проєкт першої леді Олени Зеленської «Українська книжкова полицка» з популяризації української літератури охопив уже 44 країни, у його межах у бібліотеках світу поширили 45 тисяч книжок.

«Наш проєкт набув світового масштабу – 190 українських книжкових полицок у 44 країнах світу налічують 45 тисяч книжок – наших і про нас, українською та в перекладах різними мовами. Через них ми говоримо зі світом, розповідаємо про себе й свою культуру, а світ може дізнатися про нас не лише з новин, а й з літературних творів. Дізнатися та зрозуміти», – зазначила дружина Президента.

Зокрема, у межах проєкту нещодавно відкрилися дві нові полицки в Польщі – у Воеводській і міській публічній бібліотеці ім. Вітольда Белзи в Бидгощі та Воеводській публічній бібліотеці – Коперніканській книгарні в Торуні. Церемонію відкриття провів Посол України в Республіці Польща Василь Зварич.

Перша українська книжкова полицка в Латинській Америці з'явилася в мексиканському місті Гвадалахара – у Публічній бібліотеці штату Халіско. Її відкриття відбулося під час Гвадалахарського книжкового ярмарку – важливої культурної події для всього іспаномовного світу. Україна бере участь у заході в межах стенда Європейського Союзу нарівні з 27 державами-членами.

У зверненні до учасників ярмарку Олена Зеленська розповіла, що Україну на ньому мала представляти письменниця Вікторія Амеліна. Ця відома авторка книжок допомогла врятувати працю іншого українського письменника – Володимира Вакуленка, закатованого росіянами в окупованому Ізюмі. Після звільнення міста Вікторія знайшла заховані аркуші його щоденника – останнього в житті тексту.

Цього літа Вікторія поїхала у прифронтовий Краматорськ із групою колумбійських журналістів і письменників, щоб показати їм наслідки російської війни проти України. Вони зупинилися пообідати в піцерії в центрі міста, коли російські війська вдарили по цьому цивільному об'єкті далекобійною балістичною ракетою. Іноземні журналісти дістали поранення. Вікторія померла в лікарні.

«Мені дуже боляче, що на ярмарку не почують живого голосу Вікторії Амеліної, Володимира Вакуленка. Але навіть за океаном цих авторів і всю Україну представляють їхні книжки, українські книжки. У такі моменти особливо розумієш невмирущу силу літератури. Вона свідчить і зберігає пам'ять попри все», – сказала перша леді.

Перша леді України увійшла до списку 25 найвпливовіших жінок світу за версією Financial Times ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська увійшла до щорічного списку найвпливовіших і таких, що надихають, жінок світу «Жінка року – 2023» за версією видання Financial Times.

Як зазначила Прем'єр-міністерка Естонії Кая Каллас, яка написала колонку про першу леді України, найбільше в Олені Зеленській її захоплює чесність.

«Через чотири місяці після вторгнення Росії в Україну вона сказала журналісту: «Ніхто з нас не в порядку». Вона знає, як це – прокинутися й побачити, що на твою батьківщину напав імперіалістичний сусід, не знати, коли й чи побачиш ти своїх близьких наступного разу, як знайти в собі сили боротися за свободу попри все це», – зауважила вона.

Кая Каллас переконана, що перша леді України стала світовим символом стійкості, як і її чоловік.

Очільниця уряду Естонії зауважила, що Олена Зеленська виявляє лідерство у розв'язанні питань психічного здоров'я українців під час війни.

«Її робота, яка проливає світло на страждання й депортацію українських дітей Росією, повертає спогади про мою власну сімейну історію: росіяни депортували мою матір до Сибіру, коли вона була немовлям», – зазначила Кая Каллас. (...).

Олена Зеленська в інтерв'ю азійським ЗМІ: Не можна заплющувати очі на агресію, навіть якщо ви далеко ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Примусове переміщення українських дітей до Росії є актом геноциду. Про це заявила перша леді України Олена Зеленська в інтерв'ю представникам ЗМІ Індонезії, Японії, Південної Кореї, Камбоджі, Таїланду, Монголії та Сінгапуру.

Вона розповіла, що наразі нашій державі вдалося повернути 387 своїх юних громадян із понад 19 тисяч, депортованих до країни-агресора.

Дружина Президента висловила сподівання на створення міжнародної коаліції з повернення українських дітей із російського полону, як це запропонували представники Канади на зустрічі радників із національної безпеки та зовнішньої політики, що відбулася на Мальті наприкінці жовтня.

(...). Водночас перша леді наголосила, що значною мірою українців підтримує культура й самосвідомість, яка переживає підйом на тлі спротиву російському нападу. (...).

Олена Зеленська: Безбар'єрність і рівні можливості потрібні не «окремим категоріям» – вони потрібні всім ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська взяла участь у Національному форумі прав людей з інвалідністю, який відбувся в Міжнародний день людей з інвалідністю в Києві.

У межах форуму було проведено панельні дискусії за трьома ключовими темами: сприйняття інвалідності, працевлаштування людей з інвалідністю, відбудова та безбар'єрність. Серед спікерів – представники органів влади, громадських організацій, ЗМІ та бізнесу.

«Ми маємо розуміти, що для людей з інвалідністю випробування не обмежуються отриманням протеза. У буденному житті вони лише починаються: із громадським транспортом, незручними під'їздами, недоступними укриттями», – сказала у виступі Олена Зеленська.

Вона зазначила, що нещодавнє соціологічне дослідження, проведене на замовлення «Ліги сильних», продемонструвало: люди з інвалідністю, як і раніше, називають головним дискримінаційним моментом можливість вільно пересуватися за межами помешкання, неможливість доступу до об'єктів

публічного простору та дискримінацію при пошуку роботи й працевлаштуванні.

«Людям потрібні не лише наші правильні слова й правильні емоції, а й правильні дії», – наголосила дружина Президента.

Перша леді розповіла, що в «Довіднику безбар'єрності» – першому українському посібнику з коректного спілкування – тепер є розділи не лише про комунікацію. З початку війни він відповідає на запитання, що робити в надзвичайних ситуаціях. А тепер у спеціальному розділі «Люди з досвідом війни. Гідність. Взаємодія» будуть поради, зокрема, про працевлаштування та навчання. Також цього року буде представлено створений у межах ініціативи Олени Зеленської «Гайд безбар'єрних подій». Путівник вийде окремою книжкою, а також буде інтегрований у сайт «Довідника безбар'єрності». Гайд розповідатиме, як зробити безбар'єрними будь-які заходи – від зібрань до виставок.

«Але насправді цей проєкт – не про заходи, а про те, наскільки організатори й гості заходів готові бачити на них людей з інвалідністю і що ми готові для цього зробити», – зазначила дружина Президента.

Вона привітала бізнеси зі спільноти «Бізнес без бар'єрів», які створюють умови для працевлаштування й обслуговування людей з інвалідністю: «Це означає, що люди з порушенням слуху, наприклад, можуть і зручно робити покупки в супермаркеті, і комфортно працювати там. Ветеран може скористатися інклюзивним таксі чи іншим транспортом або працювати там. І особливо ефективно, коли приватні ініціативи доповнюються державними. Наприклад, цього року по всій Україні стала доступною мережа автошкіл для людей з інвалідністю. Це і є безбар'єрність – вона не лише в просторі, а в можливостях. І ще мені подобається, як перекладається слово «інклюзивність» українською – «включення», «залучення». Без винятків».

Підсумком форуму стало підписання резолюції, у якій сторони задекларували спільне бачення бажаного результату та кроки, які необхідно зробити для цього.

Міжнародна підтримка України

Політико-правова допомога

Червоний хрест Білорусі покарали за скандал із депортацією українських дітей ([УНІАН](#)).

Міжнародна федерація товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця (МФТЧХіЧП) призупинила членство в організації білоруського Товариства Червоного Хреста через скандал із депортацією українських дітей до Білорусі.

У заяві зазначено, що рішення про призупинення членства ухвалено через те, що білоруський Червоний Хрест не виконав вимогу про звільнення з посади керівника організації Дмитра Шевцова. Раніше він відвідував окуповані Луганськ і Донецьк, а також зізнався у депортації українських дітей до Білорусі, що спричинило гучний міжнародний скандал.

Призупинення членства означає, що білоруський Червоний Хрест не зможе отримати фінансування як член МФТЧХіЧП та не зможе брати участь в генеральній асамблеї, голосувати чи бути обраним на будь-яких статутних зустрічах МФТЧХіЧП. Членство обіцяють поновити після виконання вимог федерації.

При цьому МФТЧХіЧП обіцяє співпрацювати з білорусами у випадку катастрофи чи значної надзвичайної ситуації в країні.

У ПАРЕ створили спецкомітет з питань українських дітей ([Українська правда](#)).

Бюро Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) в понеділок, 27 листопада, схвалило склад спеціального комітету зі становища дітей України.

Спецкомітет із питань українських дітей у ПАРЄ очолила українська делегатка Олена Хоменко. До його складу також увійшли Євгенія Кравчук, Марія Мезенцева, Павло Сушко, Лариса Білозір, та Олександра Устінова.

США планують вдвічі скоротити доходи Росії від експорту енергоресурсів ([УНІАН](#)).

Уряд США планує вдвічі скоротити доходи Російської Федерації від продажу нафти та газу до кінця цього десятиліття.

Заступник держсекретаря США з енергетичних ресурсів Джеффри Пастт:

Ми зробимо все можливе, щоб це стало правдою. Мета цих санкцій - змінити поведінку Росії та переконатися, що Путін, коли буде досягнуто певного миру, не використає три-чотири роки, щоб переозброїтися й підготувати свою армію до третього етапу вторгнення в Україну.

РФ продовжує експортувати великі обсяги нафти з початку повномасштабного вторгнення в Україну. Згідно з прогнозом Міжнародного енергетичного агентства, експорт російських нафти та газу може впасти щонайменше на 40–50 % до 2030 року, якщо західні санкції збережуться.

Естонія розглядає можливість закриття кордону з Росією ([УНІАН](#)).

Естонія очікує збільшення числа перетинів кордону після того, як Фінляндія закрила контрольні пункти на кордоні з Росією.

Естонія також розглядає можливість закриття кордону з Росією у зв'язку з напливом мігрантів з Африки і Близького Сходу, який естонські чиновники називають гібридною атакою, організованою Москвою.

Міністр внутрішніх справ Естонії Лаурі Лаанемец:

Якщо ситуація не зміниться, Естонія готова закрити свій кордон. Очікуємо збільшення числа перетинів кордону після того, як Фінляндія закрила контрольні пункти на кордоні з Росією.

Естонія застерігає своїх громадян від поїздок до Росії у зв'язку з можливим закриттям кордонів. Кремль заперечує ці звинувачення, але Білорусь, союзник Росії, звинувачувалася в аналогічній тактиці щодо Польщі та Литви в 2021 році.

Країни ЄС погодили пакет допомоги для України на €50 мільярдів ([УНІАН](#)).

Пропозиція Європейської комісії підтримати Україну кредитами та грантами на суму 50 мільярдів євро (43,2 мільярда фунтів стерлінгів) протягом наступних чотирьох років ніким не заперечується, заявив чиновник.

Єврокомісар з бюджету Йоханнес Хан:

Головне – це підтримка України. Це ніким не заперечується, навіть за обсягом.

Уряди ЄС сперечаються про перегляд довгострокового бюджету блоку з 27 країн після того, як Комісія запропонувала країнам ЄС надати додаткові кошти до загального бюджету, більша частина яких призначена для України.

Глави МЗС Естонії, Латвії та Литви бойкотуватимуть засідання ОБСЄ через Лаврова ([Укрінформ](#)).

Міністри закордонних справ Естонії, Латвії та Литви не будуть брати участь у Раді міністрів ОБСЄ у Скоп'є через у зв'язку з присутністю на ньому глави МЗС країни-агресорки Сергія Лаврова.

Про це йдеться у спільній заяві міністрів закордонних справ Естонії, Латвії та Литви.

«Участь С. Лаврова у Міністерському засіданні ОБСЄ також несе ризики легітимізації агресора Росії як повноправного члена нашої спільноти вільних народів та применшення жорстоких злочинів, які скоює Росія, як і примирення з кричущим порушенням і неповагою до основоположних

принципів і зобов'язань ОБСЄ з боку Росії. Ми, міністри Естонії, Латвії та Литви, не будемо брати в цьому участь і не будемо розділяти відповідальність за наслідки, до яких це призведе», - йдеться у заяві.

«Давайте будемо відвертими: агресивна війна і звірства Росії проти її суверенного і мирного сусіда України грубо порушують міжнародне право, в тому числі Статут ООН, і є нападом на ОБСЄ та її основоположні принципи. Ми також не бачимо нічого, окрім обструктивної поведінки Росії в самій ОБСЄ – спочатку шляхом блокування будь-якої присутності та діяльності ОБСЄ в Україні, потім шляхом блокування головування Естонії у 2024 році через повністю сфабриковані причини, а тепер шляхом блокування конструктивних рішень, спрямованих на збереження організації живою та функціональною», - зазначили три міністри.

Вони заявили, що глибоко шкодують з приводу рішення, яке уможливило особисту участь міністра закордонних справ РФ Сергія Лаврова у 30-му засіданні Ради міністрів ОБСЄ у Скоп'є – «це лише надасть Росії ще одну пропагандистську можливість».

«ОБСЄ спочатку була створена для розбудови європейської безпеки, запобігання конфліктам і збереження миру. А Росія своїми незаконними і жорстокими діями знову і знову доводить, що вона не є партнером Європи у сфері безпеки. Насправді, сьогодні Європа потребує безпеки від Росії і проти Росії, а не разом з нею. Саме тому ми, міністри закордонних справ країн Балтії, вирішили не брати участь у Раді міністрів ОБСЄ в Скоп'є», - йдеться у заяві.

Польща приєдналася до бойкоту засідання ОБСЄ через участь у ньому Лаврова ([Цензор.НЕТ](#)).

Глава МЗС Польщі Шимон Шинковський вел Сеньк не братиме участі у засіданні ОБСЄ через участь в ньому російського міністра Сергія Лаврова.

Шинковський вел Сеньк наголосив, що критично ставиться до того, що міністр закордонних справ Росії - країни, яка є агресором і несе відповідальність за воєнні злочини, має на рівних з іншими партнерами брати участь у зустрічі, спрямованій на розбудову миру та безпеки в Європі.

Глава польської дипломатії підкреслив, що для МЗС Польщі це «неприйнятно», відтак ніхто інший з керівництва МЗС не братиме участі в цій зустрічі.

Він додав, що у цьому контексті МЗС Польщі також враховує інші шкідливі дії Росії в рамках ОБСЄ, зокрема, саботаж бюджету організації та перешкоджання запланованим кадровим змінам в ній.

Блінкен залишив зустріч ОБСЄ до прибуття Лаврова ([Цензор.НЕТ](#)).

Держсекретар США Ентоні Блінкен залишив міністерську зустріч ОБСЄ до прибуття на неї міністра закордонних справ РФ Сергія Лаврова.

За даними видання, українська делегація ще напередодні знала про такий крок з боку США. Утім американська дипломатична служба не хотіла

публічно представляти цю зміну графіку як бойкот міністерської зустрічі через російську участь.

Боррель не з'явився на засіданні ОБСЄ за участю Лаврова (Цензор.НЕТ).

Високий представник ЄС із закордонних справ і політики безпеки Жозеп Боррель, попри заяви, не взяв участі у міністерському засіданні ОБСЄ у Скоп'є за участю глави МЗС РФ Сергія Лаврова.

Замість Борреля від імені Євросоюзу на засіданні виступала заступниця голови представництва ЄС при ОБСЄ Раса Остарускайте.

Вона висловила категоричний осуд на адресу Росії та Білорусі через їхню агресію та дії, що підривають безпеку в Європу, однак не стала напрому згадувати про демарш Борреля.

Лаврова принизили під час виступу на засіданні ОБСЄ (УНІАН).

Низка делегатів покинули зал засідань під час виступу глави російського МЗС.

Під час виступу міністра закордонних справ Росії Сергія Лаврова на засіданні ОБСЄ деякі делегати покинули зал.

Топ-дипломати США та ЄС не були присутні на засіданні, вони відвідали лише вечерю напередодні, на яку, у свою чергу, не потрапив Лавров. На самому сесійному засіданні їх представляли заступники.

«Скіфське золото» повернулося до України (Українська правда.Життя).

Музей Алларда Пірсона передав Національному музею історії України артефакти з чотирьох музеїв Криму, які були представлені на виставці «Крим: золото й таємниці Чорного моря» та майже 10 років зберігались у Нідерландах.

В Національному історичному музеї історії України уточнили, що загалом йдеться про повернення 565 предметів – це античні скульптури, скіфські та сарматські прикраси, китайські лакові шкатулки, яким дві тисячі років. В листопаді предмети з кримських музеїв пройшли незалежну перевірку, після чого їх ретельно запакували відповідно до музейних правил, а згодом – перевезли до Києва.

У Сенаті США представили законопроект про прискорення конфіскації активів РФ для допомоги Україні (УНІАН).

Американські сенатори представили закон, який пришвидшить арешт активів російських олігархів, щоб спрямувати їх на допомогу та відновлення України.

Член Палати представників Джо Вілсон:

Цей закон забезпечує чіткий механізм для прискорення конфіскації незаконних активів, пов'язаних з Путіним, та переведення цих коштів на

підтримку України. Путін та його поплічники нестимуть відповідальність за заподіяні ними смерті та руйнування.

Зазначається, що наближені до Кремля олігархи допомагали російському керівництву фінансувати війну проти України. Новий законопроект спрощує конфіскацію їхніх незаконно нажитих активів і допоможе Україні відновитись після конфлікту.

Надавши необхідні повноваження правоохоронним органам США, законопроект дозволить швидко конфіскувати суперяхти, літаки, особняки, пентхауси та інші розкішні активи, що належать партнерам Путіна щодо конфлікту, щоб підтримати відважних українських борців за свободу.

У Єврокомісії не бачать негативних наслідків для європейських ринків від українського агроімпорту ([LIGA.ZAKON](#)).

Депутати Європарламенту на засіданні комітету з питань сільського господарства та розвитку обговорили підтримку експорту аграрної продукції з України та обмінялись думками з членами Єврокомісії з приводу ризиків для фермерів ЄС.

Директор з питань сталого розвитку та підтримки доходів Генерального директорату з питань сільського господарства Єврокомісії П'єр Баску:

Ми відстежуємо обсяги, ми відстежуємо динаміку цін, імпорту цін на національному рівні, а також ціни на рівні ЄС, і ми публікуємо моніторинговий звіт кожні два місяці. Тож поки що ми не бачимо якихось дуже значних негативних наслідків для сільськогосподарського ринку ЄС.

За даними євродепутатів, «коридори солідарності» стали рятувальними для української економіки і дозволили експортувати понад 108 мільйонів тонн товарів та імпортувати 38 мільйонів тонн іншої продукції на загальну суму 123 мільярди євро. Ці обсяги значно зросли після відкриття чорноморського маршруту.

Водночас, на думку євродепутатів, необхідно мінімізувати негативний вплив на європейських фермерів. Сплеск експорту до ЄС, який є таким важливим для української економіки, «має певний непередбачуваний ефект на деяких регіональних ринках у прифронтових країнах-членах, а також спричинив тиск у певних секторах у ЄС».

Депутати вважають, що підтримувати необхідно насамперед транзит українських зернових через ЄС до кінцевих ринків.

На відміну від зерна імпорту українського цукру до Європи не викликає занепокоєння.

Голова комітету Норберт Лінс:

Ціни на цукор перевищують 800 євро за тону, тобто є надзвичайно високими в історичному аспекті. Отже, в ЄС виробництво цукру цього року, за оцінками, сягне близько 15,6 млн т, а це означає, що імпорту буде необхідним.

Член комітету Мартін Хойслінг:

Ми хочемо бачити Україну в майбутньому членом ЄС. Вона є великим виробником. (...) потрібен довгостроковий план, який збалансує захист європейських виробників та допомогу Україні. Ми не можемо очікувати, що війна закінчиться за три місяці, потрібно звикнути до цієї ситуації.

Росію вперше не обрали до виконавчої ради Організації із заборони хімічної зброї (УНІАН).

Президент України Володимир Зеленський:

Росія вперше в історії не була обрана до Виконавчої ради Організації із заборони хімічної зброї (ОЗХЗ).

ОЗХЗ є дуже авторитетною міжнародною організацією, і терористам у ній не місце. Водночас Україну, Польщу та Литву обрали на період 2024–2026 років. Україна активно сприятиме зміцненню ОЗХЗ.

Він висловив подяку усім країнам, які не підтримали обрання Росії.

Менш ніж за місяць Росія вперше в історії провалила три голосування до важливих міжнародних органів. Це логічний результат дій держави-терориста: її роль у міжнародних відносинах падає, а ізоляція посилюється.

У повідомленні ОЗХЗ у мережі X оприлюднено сьогодні перелік з 21-країни, що за підсумками голосування на 28-й конференції країн Організації, увійшли до складу виконавчої ради. Росії у цьому переліку немає.

Стало відомо, коли до України приїде місія ЄС з пропозиціями безпекових зобов'язань (УНІАН).

Євросоюз направить до Києва місію, яка представить пропозиції блоку щодо зобов'язань у сфері безпеки для України. Ця місія прибуде до нашої країни наступного тижня.

Високий представник Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки Жозеп Боррель:

В Євросоюзі просунулися щодо підготовки безпекових зобов'язань для України, і Європейська рада схвалила їхні рамки.

Сьогодні ми почали їх обговорювати і наступного тижня мій заступник з питань безпеки та оборони приїде до Києва з презентацією пропозицій для своїх українських колег, щоб я зміг представити їх лідерам ЄС до кінця року.

Головний європейський дипломат також наголосив, що Україна є головним пріоритетом Брюсселя, «і ми не втомимося виконувати наші зобов'язання».

36 країн в ОБСЄ закликали Росію «повністю і беззастережно» вивести всі свої війська з території України (Цензор.НЕТ).

На Раді міністрів в ОБСЄ члени ЄС та ще дев'ять країн закликали РФ негайно припинити свою агресивну війну проти України та «повністю і беззастережно» вивести всі війська і техніку з усієї її території.

Відповідний заклик міститься у заяві Європейського Союзу, виголошеній на пленарній сесії Ради міністрів ОБСЄ у четвер у Скоп'є.

Країни наголосили, що своєю агресією проти України Росія знехтувала основними нормами, принципами й зобов'язаннями, на яких будується європейська безпека.

«Сьогодні в Скоп'є ми хочемо підтвердити, що безпека України – це безпека Європи. ЄС буде однозначно підтримувати Україну та її народ стільки, скільки буде потрібно. Зобов'язання ЄС щодо незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів залишатимуться непохитними», - йдеться в заяві.

Крім того, було наголошено на підтримці Європейським Союзом запропонованої Україною Формули миру.

До заяви ЄС долучилися Північна Македонія, Чорногорія, Албанія, Молдова, Боснія та Герцеговина, Грузія, Ісландія, Сан-Марино та Україна.

Швейцарія заморозила російські активи на \$8,8 мільярдів (УНІАН).

Швейцарія заморозила фінансові активи, що належать росіянам, на суму близько \$8,81 млрд в рамках санкцій, покликаних покарати Москву за війну проти України.

Збільшення заморожених активів пов'язано зі збільшенням на 300 осіб і 100 компаній і організацій, що потрапили в санкційний список за останній рік.

Він також включає ймовірний прибуток від грошових депозитів, облігацій, акцій, а також нерухомості та розкішних автомобілів.

Офіційний Берн також заблокував рух 7,4 млрд франків у валютних активах, що належать російському центральному банку.

При цьому у Державному секретаріаті з економічних питань (SECO), який контролює антиросійські санкції, відмовилися коментувати, чиї активи були заморожені.

Проте, заморожені активи становлять лише частину загального багатства, яким володіють росіяни в Швейцарії: за оцінками Швейцарської асоціації банкірів, фінустанови країни володіють 150 млрд франків.

Росію виключили з ради Міжнародної морської організації (УНІАН).

Асамблея Міжнародної морської організації обрала новий склад своєї Ради на 2024-2025 роки без Росії.

Президент України Володимир Зеленський:

Щойно Асамблея Міжнародної морської організації обрала новий склад Ради ММО на 2024-2025 роки. Без Росії. Справедливе рішення, адже ніхто не завдав більшої шкоди вільному судноплавству за останні десятиліття, ніж Росія.

Глава держави висловив вдячність членам Міжнародної морської організації за цей відповідальний крок.

Міжнародна морська організація (International Maritime Organization, ІМО) є спеціалізованою установою ООН. Її діяльність спрямована на скасування дискримінаційних дій, що зачіпають міжнародне торговельне судноплавство, а також прийняття норм (стандартів) із забезпечення безпеки на морі та запобігання забрудненню з суден довкілля, в першу чергу, морського.

Україна ближча до членства в НАТО: Столтенберг вражений налаштованістю українців (УНІАН).

В Організації Північноатлантичного договору погодили з Україною річну програму реформ. Генеральний секретар Єнс Столтенберг назвав перше засідання Ради Україна-НАТО на рівні глава МЗС продуктивним.

Генеральний секретар Альянсу Єнс Столтенберг:

Сьогодні ми схвалили амбіційну робочу програму на наступний рік. Вона включає енергетичну безпеку, інновації і взаємосумісність.

Союзники погоджуються, що Україна стане членом НАТО. Ми тепер надали рекомендації щодо пріоритетних реформ України, у тому числі щодо боротьби з корупцією, зміцнення верховенства права, підтримки прав людини і прав меншин. Україна ближча до НАТО як ніколи раніше. Ми продовжимо підтримувати її на шляху до членства і ми продовжимо боротьбу України за свободу. (...).

Крім того, сьогодні на засіданні Ради Україна-НАТО розглядалося питання як союзники НАТО можуть ще тісніше співпрацювати з Україною у питанні втілення реформ.

Ми узгодили робочу програму та підструктуру в рамках Ради Україна-НАТО для забезпечення конкретного проведення реформ і модернізації українського суспільства.

В ЄС запропонували революційний механізм санкцій проти РФ: але частина країн проти (УНІАН).

Зараз в ЄС триває обговорення та узгодження нового пакету санкцій проти Росії, до якого зокрема пропонують включити наступний механізм. Європейські компанії, які продають у треті країни товари подвійного призначення, повинні включати в умови експортного контракту пункт про заборону перепродаж цього товару до Росії.

Також пропонується, аби покупець такого товару вносив страхову заставу як гарантію дотримання умов контракту. В разі його порушення гроші будуть передані на потреби України.

За введення в дію цього санкційного механізму виступають зокрема країни Балтії. Однак «великі держави-члени» висловили низку занепокоєнь щодо цих пропозицій. Зокрема вони мають сумніви щодо їх законності.

Також країни-скептики хочуть максимально звузити перелік товарів, на які поширюватиметься запропонований механізм. Великі країни-члени ЄС також стурбовані тим, що такі жорсткі умови експортних контрактів можуть поставити європейські компанії в невідгідне конкурентне становище.

На Раді міністрів ОБСЄ 43 країни ухвалили заяву до 90-х роковин Голодомору ([Укрінформ](#)).

На заключній сесії Ради міністрів ОБСЄ 43 країни у спільній заяві до 90-х роковин Голодомору засудили цей злочин сталінського режиму проти українського народу та висловили занепокоєння намаганням РФ щодо застосування продовольства як зброї.

Підписанти, зокрема, нагадали, що «під час Голодомору жорстокі дії та політика сталінського режиму спричинили жорстокий і тривалий масовий голод, в результаті якого загинули мільйони невинних людей в Україні».

У заяві зазначається, що деякі держави-учасниці ОБСЄ вже визнали Голодомор 1932-1933 років в Україні як інспіровану державою кампанію голоду, а низка держав-учасниць або їхні законодавчі органи влади визнали Голодомор геноцидом.

«Протягом десятиліть Голодомор - жахливий акт нелюдськості - замовчувався та заперечувався Радянським Союзом. Сьогодні Російська Федерація продовжує спроби прославляти сталінізм і заперечувати Голодомор та інші звірства, вчинені комуністичним режимом, у тому числі шляхом переслідування тих осіб та організацій, які намагаються викрити такі звірства радянської доби», - йдеться у заяві.

«Сьогодні Кремль знову намагається силою упокорити народ України. Він знову використовує продовольство як зброю не лише проти України, а й проти багатьох країн світу, обмежуючи український експорт продовольства, який має вирішальне значення для глобальної продовольчої безпеки. Сьогодні російська агресія супроводжується сталінськими методами кампаній дегуманізації, масовими звірствами, жорстокими фільтраційними процедурами, примусовими переміщеннями та депортаціями, в тому числі дітей, а також практиками заперечення, придушення та покарання проявів української ідентичності», - зазначається у заяві.

«Ми схвалюємо ініціативи України щодо забезпечення глобального постачання продовольства попри спроби РФ перетворити продовольство на зброю, обмеживши український експорт продовольства, що підриває глобальну продовольчу безпеку і ставить під загрозу постачання, від якого залежать люди в усьому світі. Ми рішуче засуджуємо викрадення та знищення Російською Федерацією української сільськогосподарської продукції, обладнання та інфраструктури, а також зусилля РФ, спрямовані на те, щоб не допустити потрапляння українського продовольства до найбільш вразливих верств населення по всьому світу», - йдеться у заяві.

Військова допомога

Штати поставлять Україні ракети дальнього радіуса дії на початку 2024 року ([Укрінформ](#)).

США почнуть постачати Україні ракети дальнього радіуса дії (160 км) наступного року.

Зазначається, що минулої осені компанія Boeing вперше звернулася до США з пропозицією закупити для України бомбу малого діаметра наземного базування (GLSDB). Тоді найоптимістичнішим терміном поставки вважалася весна цього року.

Повідомляється, що ракети надійдуть у США наприкінці грудня, після чого знадобиться кілька місяців для випробування перед відправкою їх в Україну.

Контракт на виробництво GLSDB був підписаний у березні, однак багато часу пішло на придбання необхідних матеріалів.

Франція збільшить постачання боєприпасів до України у 2024 році ([УНІАН](#)).

Франція має намір збільшити постачання боєприпасів для Збройних сил України у 2024 році.

Міністерство оборони України повідомило, що делегації країн обговорили нагальні військові потреби та види зброї, якими Франція може допомогти українському війську.

Під час зустрічі було озвучено запевнення, що Франція продовжуватиме надавати військову допомогу Україні в 2024 році.

Інженер-генерал з озброєння, голова Фонду підтримки України Жан-Франсуа Док:

Франція докладатиме всіх можливих зусиль, аби допомогти Україні. Наш Фонд підтримки намагається покрити частину витрат на придбання деяких запчастин та озброєння для української сторони. Ми розуміємо українські потреби, тому наступного року Франція збільшить постачання боєприпасів.

Український генерал-лейтенант Іван Гаврилюк:

Цього тижня ми вже отримали кошти і здійснимо проплату на додаткову закупівлю САУ «Цезар». Дякую французькій стороні за безперервне забезпечення боєприпасами до цих систем. Звичайно, за можливості, хотілося б збільшити кількість гармат.

ЄС має переспрямувати експорт і поставити Україні мільйон снарядів вчасно ([OBOZREVATEL](#)).

Високий представник ЄС Жозеп Боррель під час виступу на річній конференції Європейського оборонного агентства (EDA) наголосив:

Щоб досягти цієї мети у 1 мільйон – цілі, яку ми встановили давно. Ми ще не досягли цієї мети, і маємо робити більше... Ймовірно, ми маємо

переорієнтувати наш експорт, тому що важлива частина нашого виробництва експортується до третіх країн. Сьогодні є набагато більше причин, щоб направити цю продукцію в Україну.

Він також зауважив, що більшість країн не мають необхідності використовувати снаряди вже завтра, а складувати вони можуть менше, передавши частину Україні. Саме у такий спосіб, навіть за наявних виробничих спроможностей, ЄС може дати більше боєприпасів для України.

Постачання боєприпасів із ЄС в Україну сягне 480 тисяч снарядів - Урсула фон дер Ляєн ([Укрінформ](#)).

Президентка Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн:

Після початку російської агресії... Ми вперше мобілізували оборонну промисловість Європи, щоб вона відповідала умовам війни. Європейський оборонний фонд був доповнений EDIRPA (Посилення європейської оборонної промисловості за рахунок спільного замовлення – ред.), що надалі дозволило прийняти ASAP (Акт сприяння виробництву боєприпасів – ред.). 480 тисяч артилерійських снарядів були поставлені, або в процесі поставок (в Україну – ред.). Наступного року ми будемо здатні виробляти 1 мільйон снарядів на рік. Це було неможливо уявити собі усього рік тому. І це вже означає масивний крок вперед у нашій оборонній співпраці.

Вона зауважила: як демонструє російська війна проти України, оборонна промисловість Європи має виробляти більше, щоб відповідати на потреби України, але також для того, щоб забезпечити власну систему стримування й оборони.

«Війна в Україні забирає більше зброї, ніж будь-яка інша війна у новітній історії. Росія вистрілює 10 мільйонів снарядів на рік. Україна використовує 10 000 дронів на місяць. Це означає, що європейська оборонна промисловість має також мобілізуватися. Реальність є такою, що в нас немає достатньої кількості наявної зброї й боєприпасів, немає їх великих складів, існує нестача запасних частин. Тому що у мирний час ми думали, що вони нам не потрібні. Це має бути зміненим», - наголосила президентка Єврокомісії.

Вона зауважила, що після російського вторгнення в Україну ЄС вже зробив безпрецедентні кроки. Вперше за всі часи він надає військову допомогу країні, яка знаходиться у війні, просто тут, у Європі.

«Ми надали (Україні – ред.) скоординовану на рівні ЄС допомогу в обсязі 5,6 мільярда євро, щоб поставляти танки, гелікоптери, системи протиповітряного захисту, ракети та боєприпаси. Ми організовували тренувальні місії й до того, але зараз ми вперше тренуємо війська, які залучені до війни між державами в Європі, і ми здійснюємо таке тренування за допомогою Місії, яка керується зі штабу у Брюсселі», - додала президентка Європейської Комісії.

Німеччина виділила ще 11,5 млн євро на підтримку ЗСУ (Укрінформ).

Німеччина виділила ще 11,5 млн євро для допомоги Україні через трастовий фонд НАТО, який фінансує проекти нелетальної військової допомоги для підтримки Збройних Сил України.

Міністр закордонних справ ФРН Анналена Бербок:

Україна обрала мир, свободу та безпеку – ми маємо зробити все, щоб підтримати їх на цьому шляху. Майбутнє України в ЄС і НАТО. ...Стандарти НАТО, планування можливостей і реформа збройних сил є ключовими на цьому шляху. Німеччина надає додаткові 11,5 млн євро до Трастового фонду Україна-НАТО.

Міністр Німеччини зауважила, напади з боку Росії на цивільну інфраструктуру України є зараз сильнішими, ніж будь-коли. «Тому всі ми маємо працювати над тим, щоб посилити зимовий захисний щит України», - написала Бербок.

Чехія виділила 2,5 млн євро у фонд Україна-НАТО (Цензор.НЕТ).

Чеська Республіка пожертвує приблизно 60 мільйонів крон (до 2,5 мільйонів євро) до трастового фонду Північноатлантичного альянсу (НАТО) для невійськової допомоги Україні.

На думку Міністерства закордонних справ Чехії, ця пропозиція відображає в нинішньому зовнішньополітичному контексті необхідність проєктувати зростаючу складність ситуації в області міжнародної безпеки в активізацію зусиль зі збереження підтримки України.

«Трастовий фонд Україна-НАТО працює з 2016 року і є інструментом невійськової допомоги Україні. Це стосується, наприклад, медичних матеріалів, продуктів харчування, палива, зимового одягу і систем захисту від безпілотників», – йдеться у повідомленні.

Навчання українських військових у Чехії продовжили на наступний рік (Укрінформ).

Палата депутатів Чехії (нижня палата парламенту) схвалила пропозицію чеського уряду про продовження навчання українських військових на території країни у наступному році.

Схвалення пропозиції уряду дозволить залишатися в Чехії не лише військовим із України, а й військовослужбовцям із країн ЄС та НАТО. Інструктори із держав-членів Альянсу також зможуть тренувати українських військових у Чехії.

Умовою продовження навчання є те, щоб кількість військовослужбовців іноземних армій на території країни не перевищувала 800, як це було минулого року.

Міністр оборони Яна Чернохова повідомила політикам, що близько 3500 українських військових вже пройшли навчання в Чехії, а ще 500 пройшли тренінги у чеських інструкторів у Польщі.

Рада ЄС погодила виділення ще €194 мільйонів на тренування українських військових ([Укрінформ](#)).

Рада ЄС погодила виділення додатково 194 мільйонів євро на фінансування Військової допоміжної місії ЄС для України (EUMAM Ukraine), збільшивши загальний бюджет програм підготовки українських військовослужбовців у межах місії до 255 млн євро.

«Рада ЄС сьогодні вирішила надати додаткове фінансування для тренування Збройних сил України в межах Військової допоміжної місії ЄС з підтримки України (EUMAM Ukraine). Така підтримка буде забезпечена через Європейський фонд миру та включатиме надання летального та нелетального обладнання і матеріалів, а також послуги для підтримки тренувальних заходів. Фінансова складова збільшена на 194 мільйони євро, до загальної суми 255 мільйонів євро», - йдеться у повідомленні.

На сьогодні в межах EUMAM Ukraine пройшли підготовку понад 34 тисячі українських військовослужбовців.

Європа й Канада надають 50 % військової допомоги Україні ([Укрінформ](#)).

Європейські країни-учасники НАТО та Канада надають майже 50 % військової підтримки, яку отримує Україна для відбиття російської агресії.

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

І я дякую Сполученим Штатам за ваше лідерство, за критично важливе військово-обладнання, яке Сполучені Штати надають Україні. Але дозвольте мені підкреслити, що це насправді спільні зусилля Сполучених Штатів, Канади та європейських членів Альянсу. І європейські члени Альянсу і Канада надають майже 50 % військової підтримки. Отже, це насправді те, що ми робимо разом як члени Альянсу по обидва боки Атлантики.

(...) Ми бачимо продовження російських атак, інтенсивні бої тривають вздовж лінії фронту, і це робить ще більш важливим те, щоб члени Альянсу продовжували підтримувати Україну.

Гуманітарна та фінансова допомога

Британія внесла £20 мільйонів до Трастового фонду підтримки економіки України ([Укрінформ](#)).

Британія оголосила про внесок у розмірі 20 млн фунтів стерлінгів до Трастового фонду підтримки реконструкції та економіки України (SURE), започаткованого Багатостороннім агентством з гарантій інвестицій Світового банку (MIGA) у лютому 2023 року.

Перший віцепрем'єр-міністр України - міністр економіки Юлія Свириденко:

Хочемо подякувати партнерам з Великої Британії за внесок до Трастового фонду підтримки реконструкції та економіки України (SURE).

Крім фінансової підтримки, яку здійснює фонд в реальному секторі української економіки, для нас важливо і те, що все більше країн долучається до підтримки інвесторів, які готові взяти участь у відновленні України, не чекаючи закінчення війни.

На її переконання, гарантії MIGA є ключовим інструментом зменшення ризиків, забезпечуючи безперервність діяльності приватного сектору та залучення інвестицій для відновлення та відбудови країни.

Вторгнення Росії в Україну завдало збитків, оцінених Світовим банком у 411 млрд дол. Відбудова в такому масштабі вимагає приватних інвестицій і рішень, які сприяють інвестиціям приватного сектору, ключовим серед яких є зменшення ризику війни.

У міністерстві зазначають, що MIGA є активним провайдером страхування в Україні, видавши гарантії страхування політичних ризиків на понад 215 млн дол. із початку російського вторгнення в лютому 2022 року.

Через триваючу війну приватні страховики не можуть забезпечити страхування політичних ризиків в Україні. Трастовий фонд SURE дозволяє MIGA продовжувати підтримувати прямі іноземні інвестиції в Україну в цей складний для країни період.

Разом із внеском Норвегії, який становив близько 22 млн доларів, відтепер MIGA зможе сукупно застрахувати мінімум 100 млн дол. нових інвестицій в Україну.

У Мінекономіки сподіваються, що після завершення бойових дій розпочнеться масштабна реконструкція. Цільовий фонд SURE забезпечить страхування політичних ризиків міжнародним кредиторам і спонсорам для зусиль з реконструкції в критичних секторах, включаючи транспорт, житло та енергетику.

У Чехії схвалили продовження тимчасового захисту для українських біженців до березня 2025 року ([Цензор.НЕТ](#)).

Нижня палата парламенту Чехії 1 грудня, схвалила продовження тимчасового захисту "lex Ukraine six" для українських біженців до кінця березня 2025 року.

Міністр внутрішніх справ Віт Ракушан:

Основна мета пропозиції – створити механізм продовження захисту до кінця березня 2025 року, що є загальноєвропейським рішенням, на яке ми реагуємо в нашій правовій системі.

Тимчасовий захист дозволяє українським біженцям отримати доступ до державного медичного страхування, освіти або ринку праці.

Спочатку українці повинні будуть зареєструватися онлайн до 15 березня наступного року. Разом з тим вони бронюють дату особистого візиту до Міністерства внутрішніх справ, де отримують візову наліпку, яку потім використовуватимуть для підтвердження тимчасового захисту.

Соцвиплатам – бути: Світовий банк виділив понад мільярд доларів для українців (УНІАН).

Світовий банк затвердив проект «Інвестиції у соціальний захист задля підвищення охоплення, стійкості та ефективності (INSPIRE)» для України, який забезпечить 1,2 млрд доларів на фінансування 29 видів соціальних виплат найбільш вразливим верствам населення країни.

«Проект забезпечить фінансування 29 видів соціальних виплат найбільш вразливим верствам населення України, які постраждали від руйнівних наслідків вторгнення Росії в Україну. Малозабезпеченим сім'ям необхідна належна підтримка для подолання викликів, спричинених війною, та уникнення подальшого погіршення життєвих обставин», – йдеться в повідомленні.

Проект INSPIRE фінансує позика Світового банку на 1,2 мільярда доларів із Цільового фонду з надання необхідної кредитної підтримки Україні (ADVANCE Ukraine), що підтримується урядом Японії.

Проект буде спрямований на «соціальну підтримку осіб з інвалідністю, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, прийомних та патронатних сімей, осіб, які потребують догляду, студентів закладів фахової передвищої та вищої освіти, які отримують соціальні стипендії, а також громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи та торгівлі людьми».

Норвегія виділила понад €21 мільйон на продовольчу безпеку України (Укрінформ).

Норвегія оголосила про виділення 250 мільйонів норвезьких крон (21,2 мільйона євро) на продовольчу безпеку України.

Міністр закордонних справ Норвегії Еспен Барт Ейде:

Норвегія продовжить підтримувати народ України. Водночас ми не випускаємо з уваги й інші кризи у світі. Програма Нансена (п'ятирічна програма допомоги Україні з боку Норвегії – ред.) є одним із прикладів того, як нам вдається об'єднати ці зусилля.

Зокрема скандинавська країна виділить 200 мільйонів норвезьких крон (17 мільйонів євро) Всесвітній продовольчій програмі (WFP), включно із програмою «Зерно з України», яка реалізовується у партнерстві із WFP. Ще 50 мільйонів норвезьких крон (4,2 мільйона євро) буде спрямовано до Фонду України Світового Банку.

Окрім цього, Норвегія передасть додаткові 150 мільйонів норвезьких крон (12,7 мільйонів євро) до WFP. Цей крок було вжито у відповідь на заклик програми про надання надзвичайної допомоги для України.

Ці кошти будуть спрямовані не лише на надання продовольчої допомоги поблизу лінії фронту, але й на розмінування сільськогосподарських угідь.

ЮНІСЕФ допоміг налагодити в Україні водопостачання та послуги санітарії для понад 4,5 мільйона людей ([Укрінформ](#)).

Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) у поточному році допоміг налагодити безпечне водопостачання та послуги санітарії для понад 4,5 мільйона людей в Україні.

«У 2023 році ЮНІСЕФ допоміг налагодити безпечне водопостачання та послуги санітарії для понад 4,5 мільйона людей, надаючи технічну підтримку водоканалам, відновлюючи пошкоджену інфраструктуру та постачаючи необхідне обладнання та хімікати для очищення води. У 2022 році завдяки такій допомозі безпечну питну воду отримали приблизно 4,65 мільйона людей», - ідеться у повідомленні.

Зазначається, що ЮНІСЕФ із партнерами одними з перших прибули до Херсона 6 червня 2023 року після прориву греблі Каховської ГЕС. Вони надали негайну підтримку сім'ям, які були змушені покинути свої домівки. Відтоді фонд та партнери розширили масштаби своєї діяльності.

ЮНІСЕФ надав місцевими комунальним службам технічне обладнання для відновлення пошкоджених об'єктів інфраструктури. Були здійснені заходи з підтримки понад 50 водоканалів по всій країні. Зокрема, постачання обладнання та матеріалів, а також підтримка у проектуванні та відновленні об'єктів.

Фонд також надав підтримку 1,9 млн людей, забезпечивши їх необхідними санітарними засобами WASH.

ЮНІСЕФ допомагає задовольнити нагальні потреби у сфері водопостачання та санітарії в Україні

«Допомога включала роздачу гігієнічних наборів для осіб різних вікових груп, підгузків, засобів менструальної гігієни, контейнерів для води та таблеток для очищення води, а також передбачала доставку води у пляшках та підвіз води в автоцистернах. Крім того, спеціальні гігієнічні набори отримали колективні центри, медичні заклади та школи», - наголосили у фонді.

Нідерланди нададуть Україні додаткові €2,5 мільярда ([Цензор.НЕТ](#)).

Нідерланди нададуть Україні у 2024 році додатковий пакет допомоги розміром у 2,5 млрд євро.

Міністерка закордонних справ Нідерландів Ганке Брюїнс Слот:

Нідерланди продовжуватимуть підтримувати Україну усіма можливими засобами так довго, як це буде потрібно. І Нідерланди раді оголосити, що ми допоможемо Україні додатковим пакетом підтримки у розмірі 2,5 млрд євро на 2024 рік.

У Чехії збільшать виплати українським біженцям ([УНІАН](#)).

У липні чеський уряд скоротив допомогу, але виявилось, що скорочення було надмірним.

Міністр праці та соціальних справ Чехії Маріан Юречка:

У наступному році українським біженцям, що отримують фінансову допомогу в Чехії, можуть збільшити компенсацію на оплату житла.

Уряд може переглянути встановлені ліміти на компенсацію оренди житла для біженців, що враховуються при розрахунку грошової допомоги. Поки що постанова на стадії обговорення та узгодження, сума збільшення допомоги ще не затверджена.

Видання зазначає, що грошова допомога для біженців в Чехії була істотно скорочена в липні. Зокрема виплати на житло стали видавати лише біженцям з доходом нижче прожиткового мінімуму. За даними організацій, які допомагають біженцям, через це багато біженців почали залазити у борги. Саме тому уряд Чехії тепер хоче скоригувати розмір виплат.

Скорочення допомоги в липні мало на меті стимулювати біженців до пошуку роботи. Але для багатьох біженців це створило фінансові проблеми, що неможливо вирішити. Протягом осені ми скоригували умови екстреної допомоги, щоб мати можливість надавати адресну допомогу українським біженцям.

Чехія виділить близько €2,5 мільйона у фонд Україна-НАТО [\(Укрінформ\)](#).

Чеська Республіка виділить близько 2,5 мільйонів євро до цільового фонду Північноатлантичного альянсу для невійськової допомоги Україні.

За повідомленням Міністерства закордонних справ, ця пропозиція відображає необхідність проєктувати наростання складності ситуації в галузі міжнародної безпеки в активізацію зусиль зі збереження підтримки України серед пріоритетів євроатлантичної спільноти.

Трастовий фонд діє з 2016 року та є інструментом невійськової допомоги Україні. Це стосується, наприклад, пального, медичних матеріалів, продуктів харчування, зимового одягу та систем захисту від безпілотних літальних апаратів, йдеться заяві.

США виділять \$25 млн до Фонду підтримки енергетики України [\(Цензор.НЕТ\)](#).

Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) зробить перший внесок до Фонду підтримки енергетики України у розмірі 25 млн доларів.

«Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) та Секретаріат Енергетичного співтовариства підписали угоду про грантовий внесок США до Фонду підтримки енергетики України на загальну суму 25 мільйонів доларів США (23 мільйони євро). Це перший внесок уряду США до фонду, створеного за ініціативою міністра енергетики України Германа Галущенка і єврокомісара з питань енергетики Кадрі Сімсон», - йдеться у повідомленні.

Зазначається, що загальна сума зобов'язань щодо внесків партнерів до Фонду підтримки енергетики сягнула понад 329 млн євро. З них на рахунок уже перераховано близько 192 млн євро від 15 спонсорів державного та

приватного секторів з різних держав. Решта суми – анонсовані та формалізовані внески, які очікуються на рахунок фонду найближчим часом.

Укренерго отримає від Німеччини €24,5 мільйона для зміцнення енергосистеми ([Укрінформ](#)).

НЕК «Укренерго» отримає додатково 24,5 млн євро від уряду Німеччини на зміцнення української енергосистеми.

Голова правління Укренерго Володимир Кудрицький:

Уряд Німеччини через банк KfW виділив 24 млн євро кредиту та 0,5 млн євро для посилення стійкості української енергосистеми. Сьогодні з новопризначеним керівником Офісу німецького державного банку розвитку KfW в Україні Лоренцом Гесснером та послом Німеччини в Україні Мартіном Єгером ми обговорювали, що ці кошти будуть спрямовані на посилення наших технічних зв'язків з енергосистемою континентальної Європи, відновлення високовольтних об'єктів в західному регіоні та побудову їхнього захисту. Підписання всіх необхідних угод очікується у найближчі тижні.

Через KfW Укренерго вже залучило понад 220 млн євро від німецького уряду для відновлення підстанцій та підтримки ліквідності. Крім того, німецькі оператори системи передачі Amprion, TenneT, TrasnetBW та 50 Herz надали більше сотні одиниць обладнання, необхідного для ремонту магістральних електромереж та підстанцій компанії.

Єврокомісія надасть Україні €50 мільйонів: на що підуть гроші ([УНІАН](#)).

Президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн:

Попри війну, Україна продовжує годувати світ. У цих зусиллях ви можете розраховувати на ЄС. Ми продовжуємо вдосконалювати наші шляхи солідарності та надамо 50 мільйонів євро на ремонт вашої портової інфраструктури. Разом ми веземо українське зерно у світ.

Плани врегулювання. Переговорний процес

Справою України є ухвалювати рішення, на яких умовах завершувати війну з Росією, завданням НАТО є надавати їй всебічну допомогу на полі бою, щоб зміцнити її позиції за майбутнім столом переговорів ([Укрінформ](#)).

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Справою України є вирішувати, що є прийнятним шляхом для завершення цієї війни. Наша відповідальність у тому, щоб підтримати Україну та надати їй спроможність звільнити так багато територій, як це можливо, та посісти, можливо, краще місце, коли і якщо можуть розпочатися переговори. Війни є непередбачуваними за своєю природою. Ми не бачимо ознак, що президент Путін прагне миру - насправді він планує більше війни. Тож, що більше військової допомоги ми надамо Україні, то сильнішими будуть її позиції на полі бою і також за потенційним столом переговорів.

Україна збереглася як суверенна та незалежна демократична держава в Європі. Це є великою перемогою для України. Водночас Росія несе великі втрати в бойових спроможностях, втрачає десятки тисяч військових та персоналу, вона стає дедалі більш ізольованою в міжнародному вимірі, слабшою з економічної та військової точок зору. Тож те, що ми бачимо, - це велика поразка Росії. Вона не досягла своєї стратегічної мети з контролю України, натомість українці досягли дуже багато.

Тож це для України – ухвалювати подальші рішення. Наша відповідальність, - надати їй якомога більш сильні позиції, і я вітаю триваючу допомогу з боку союзників по Альянсу.

У США прокоментували інформацію про «підштовхування» України до переговорів з РФ ([ТСН](#)).

У Білому домі прокоментували інформацію щодо переговорів України та Росії.

Помічник держсекретаря США у справах Європи та Євразії Джеймс О'Браєн заперечив інформацію щодо схилення України до переговорів з Росією (...).

Путін не зупинить війну з Україною, бо чекає на одну дату: що відомо ([ТСН](#)).

Путін очікує, що Захід втомиться від України і покладає великі надії на Дональда Трампа (...).

Чого насправді хотів Путін та як реагують на російські балачки в Україні і світі, йдеться в ексклюзиві Артема Зябкіна.

Кремль хотів, щоб Україна визнала окупацію Криму та незалежність так званих «республік» Донбасу. Саме такі цілі нібито ставила Росія, коли напала на Україну. Про це заявив скандальний переговорник та один із путінських ідеологів Володимир Мединський.

Також Мединський стверджує, що серед вимог РФ була й відмова України від НАТО.

Варто зауважити, що так представник Кремля відреагував на відверте інтерв'ю іншого учасника тих перемовин – Давида Арахамії. Голова парламентської фракції «Слуга Народу» разом з іншими українськими делегатами літав спочатку до Білорусі, а потім і до Стамбула. Він розкрив справжній задум росіян (...).

«Україна втратила вигідний мир із РФ»: Арестович вразив заявою (ТСН).

Колись ми дізнаємося подробиці того, що відбувалося.

Стамбульські переговори були цілком реальні. Це могла бути дійсно вигідна угода для нас.

Про це розповів експерт голови Офісу президента Олексій Арестович (...).

На думку Арестовича, все-таки є ймовірність, що Захід схаченеться й ухвалить правильне рішення. Але, якщо будуть перемовини, таких умов вже не буде. Росіяни відчували свою силу, нашу слабкість і слабкість Заходу, відзначив експосадовець, і вони не підуть на це.

Як стверджує Арестович, причина зриву перемовин «тягнули час» – це неправда. Що ж відбулося насправді, нам ще належить дізнатися (...).

Він запевняє, що Давид Арахамія доклав дуже багато зусиль, щоб перемовини відбулися. Наразі відбувається перекидання відповідальності шляхом знецінення перемовин (...).

За його словами, переговори мали вкрай напружений характер. Можна було зняти справжній детектив на реальних подіях.

Зеленський: Не відчуваю тиску на Україну щодо переговорів з РФ через «нерухомий фронт» (Українська правда).

Президент Володимир Зеленський заявив, що не відчуває тиску на Україну з боку партнерів щодо переговорів з Росією через «нерухому лінію фронту» (...).

Путіну потрібні символи та перемоги: Муженко про можливість мирних переговорів з РФ (Факти).

Росіянам не можна довіряти у питанні мирних переговорів, оскільки за часів АТО та ООС жодне з перемир'їв не тривало більше кількох годин.

З такою оцінкою виступив генерал української армії, головнокомандувач ЗСУ у 2014 – 2019 роках Віктор Муженко в інтерв'ю Українській службі ВВС.

На його думку, Росія не шукає миру, оскільки паралельно із цим готується до продовження війни.

На думку українського генерала, одним із замислів ворога є повне оволодіння територіями Донецької та Луганської областей (...).

Європа «каже» про мир з РФ: Подоляк уточнив, чи можливі переговори ([УНІАН](#)).

Радник глави Офісу президента Михайло Подоляк прокоментував чутки про те, що Європа готує «мирні пропозиції» Україні для завершення війни з РФ.

Про відповідну «зраду» українських інтересів згадала у своєму ефірі російська журналістка Юлія Латиніна. Однак політик заявив, що не чув про це.

Він роз'яснив, що у розумінні багатьох, «мирні пропозиції» лунають так: «Залиште Росії окуповані території». Це ідеальний варіант «миру» для РФ, яка, за таким сценарієм подій, все одно буде «з'їдати» Україну війною по лінії поділу вогню, як це робила раніше з 2014 року, вказав Подоляк (...).

Радник глави ОП акцентував, що у всіх заявах «про переговори» Росія використовує у своїй риторичній пропозиції про капітуляцію України.

За словами Подоляка, на це Київ категорично не погоджується. Це не той «мир», який потрібен Україні.

«Кремль у відчай»: Піонтковський пояснив чому Путіну потрібні переговори ([Еспресо](#)).

Політолог Андрій Піонтковський:

Ми зараз бачимо, яка жахлива кампанія спрямована на Україну, в тому числі й американськими ліволіберальними ЗМІ. Так звана якісна преса - New York Times, Washington Post - від них усіх же ж одне й те саме проросійське виття лунає, мовляв, Україна провалила наступ. А який може бути наступ без авіаційної підтримки? Так, ми їм співчуваємо, вони жертви агресії, але вони все одно не зможуть перемогти росіян, тож нумо вести переговори, погоджуватися на якісь територіальні поступки. Величезна кампанія спрямована на Україну синхронно: і російська пропаганда, і ліволіберальна в Америці. Тому що Москві необхідно затягти Україну в перемовини, поки вона не отримала нарешті вирішальний пакет зброї, який уже погоджено, - винищувачі F16.

Скільки разів ми говорили про ці винищувачі, все було б добре, якби вони були пів року тому і було б добре, якби вони були зараз, проте є так, як є. Вони будуть за два-три місяці максимум. Москва до нестями боїться цього кроку, який зламає цю патову ситуацію, про яку казав Залужний у своїй знаменитій статті, і тому несамовито намагається затягти Україну до якоїсь подоби переговорів.

Чи могли переговори з Росією у Стамбулі принести мир? (Еспресо).

Що було б, якби Україна прийняла умови Кремля на Стамбульських перемовинах? Освіжімо пам'ять і згадаймо сухі факти.

Отже, голова фракції «Слуга Народу» Давид Арахамія несподівано з'явився на інтерв'ю до провладної журналістки Наталки Мосейчук з несподіваним зізнанням. Що нібито Україна, фактично через тиск Бориса Джонсона, відмовилася від миру «всього лише в обмін на нейтральний статус, як Швейцарія або Ізраїль» (...).

Другий перемовник — це піарник Офісу президента Михайло Подоляк. Людина, яка прославляла Юру Іванющенка, Віктора Януковича, і свого часу була депортована з території Білорусі за надмірно проросійський лобізм.

В інтерв'ю проросійському пропагандисту Василю Голованову, який був у стамбульському пулі преси, Подоляк розповів про багатовекторність, яка нас і призвела до повномасштабної війни з РФ. Знову ж таки, які консультації та допомога зброєю можуть бути від РФ, яка на нас напала?

Третій перемовник — тодішній заступник голови ОП Кирило Тимошенко. Це особа, яка поцупила американський гуманітарний позашляховик. І людина, чиє прізвище не раз вигулькувало на схемах розкрадання гуманітарної допомоги. Потужний патріот, еге ж?

В українській делегації був ще такий собі дипломат Олександр Чалий (не плутати з колишнім послом України в США Валерієм Чалим). Цей - послідовний прихильник нейтралітету і багаторічний противник вступу до НАТО. Тоді він був радником Банкової (...).

Окрема історія — присутність у Стамбулі ще одного перемовника, «гаманця» Путіна Романа Абрамовича. І статті в західних виданнях, як Зеленський особисто просив Байдена... не накладати санкції на Абрамовича. Бо, може, ще знадобиться для «мирних переговорів» (...).

Майте це на увазі, коли натовпи арестовичів розкажуть вам про мир за будь-яку ціну, якому знову завадили клятві майданівці та ветерани.

Плани повоєнного відновлення України

На деокупованій Херсонщині у межах проєкту «Пліч-о-пліч» відновлюють понад 330 осель ([Укрінформ](#)).

Начальник Херсонської ОВА Олександр Прокудін:

Традиційно розповім про відновлювальні роботи, що ні на день не зупиняються у нашому регіоні. 829 родин з 26 населених пунктів області, постраждалих від російської агресії, уже отримали оновлене житло.

Це стало можливим завдяки будівельникам з 15 регіонів країни, які прийшли на допомогу регіону у рамках президентського проєкту «Пліч-о-пліч».

Прокудін розповів, що просто зараз близько 350 фахівців міняють вікна, перекривають зрешечені уламками покрівлі, лагодять стіни в 339 домівках.

Також він поінформував, що компенсації за пошкоджене житло у рамках урядової програми «Відновлення» отримали 993 жителі області на понад 112 млн грн. Загалом подано понад 4100 заявок, з них близько 70% – комісії вже опрацювали.

Словенія виділила €200 тисяч на відновлення Ізюмської лікарні ([Укрінформ](#)).

Словенія долучиться до відновлення Ізюмської лікарні на Харківщині, через Фонд Олени Зеленської країна перекаже 200 тис. євро.

Посол Республіки Словенія в Україні Матея Превольшек:

Наразі ми в процесі переведення 200 тисяч євро Фонду Олени Зеленської для відбудови Центральної міської лікарні Піщанської Богоматері в Ізюмі. Загалом ми налаштовані поглибити співпрацю у напрямку відновлення Харківської області.

На відновлення шкіл Чернігова в межах ініціативи DECIDE спрямують 260 мільйонів ([Укрінформ](#)).

Швейцарське агентство розвитку та співробітництва надасть Чернігову в межах ініціативи DECIDE - «Шкільний бюджет на дитячі мрії» 60 мільйонів гривень для відновлення шкіл.

Виконувач обов'язків міського голови Чернігова Олександр Ломако:

У межах співпраці з «DECIDE» на проєкти у сфері освіти загалом буде спрямовано до 60 млн грн. 40 млн грн на відновлення школи №13. 20 млн з яких вже фізично перераховані для початку робіт.

Відбудова закладу закрие питання доступу до освіти дітям з мікрорайону Подусівка, де загарбники зруйнували дві школи.

Також близько 16 млн грн виділено на облаштування укриттів та створення на їх базі освітніх хабів у школах № 13, 19, 22, 32, 34.

За словами Ломака, на реалізацію проєктів, що перемогли в ініціативі «Шкільний громадський бюджет на дитячі мрії», виділено понад мільйон гривень. У школі №35 буде шкільне кафе з лаунж-зоною, а у школі №32 вже триває облаштування подвір'я.

У Нікополі відновили дитячу лікарню, яку пошкодили росіяни (Укрінформ).

На Дніпропетровщині відновили Нікопольську міську дитячу лікарню, яка була пошкоджена росіянами у перший рік повномасштабної війни у жовтні 2022 року.

«Восени 2022 року внаслідок вибухової хвилі від ворожої атаки було пошкоджено утеплення фасаду лікарні, вікна, огорожу та асфальтне покриття дороги лікарні. Крім того, медзаклад потребував й поточного ремонту. Власним коштом медзакладу були повністю замінені пошкоджені вікна й двері, здійснений поточний ремонт та проведені роботи з благоустрою», - йдеться у повідомленні Міністерство охорони здоров'я.

Як зазначили в МОЗ, зараз лікарня продовжує працювати та повноцінно надавати потрібні медичні послуги населенню регіону.

Загалом від початку повномасштабної війни на Дніпропетровщині повністю відновлено 64 об'єктів медзакладів, ще 21 об'єкт – відновлений частково.

U-LEAD та волонтери відновили Ізюмський ліцей на Харківщині (Укрінформ).

Програма «U-LEAD з Європою» та благодійний фонд «Сміливі відновлювати» у межах ініціативи «Відбудова місцевих шкіл задля стійкості» відремонтували у Харківській області Ізюмський ліцей №11, пошкоджений російськими окупантами.

«Порівняно з іншими школами міста, Ізюмський ліцей №11 - «щасливець», який підлягав відновленню. «U-LEAD з Європою» разом зі «Сміливі відновлювати» та за підтримки Служби зовнішньополітичних зв'язків European Commission подарували друге життя цьому навчальному закладу», - йдеться у повідомленні «U-LEAD з Європою».

В ліцеї зробили повноцінні ремонти в підвалі, модернізували електромережу, встановивши нові розетки, вимикачі та світильники. Відновили санвузли та замінили всі двері в підвалі та відремонтували вхідну групу. Також облаштували майданчик перед школою.

«Вже у грудні школа відчинить свої двері для 742 учнів, з яких 377 – це вимушені переселенці. Проте це лише початок. Наші партнери від Фонду SavED готуються облаштувати Освітній центр “Вулик”, де школярі отримають необхідне обладнання та зручні меблі», - додали в U-LEAD.

У листопаді Програма «U-LEAD з Європою» та БФ «Сміливі відновлювати» завершили ремонт школи у с. Маковище Київської області, яке постраждало під час російської окупації, а також відновили навчальний заклад у Шаповалівці Чернігівської області.

На Чернігівщині відновили відділення рентгенології, гроші на яке збирало київське «Динамо» ([Укрінформ](#)).

У Чернігові за допомогою київського «Динамо» відновили рентгенологічне відділення міської лікарні №3.

Ще на початку березня 2022 року медзаклад обстріляли росіяни. Три ракети влучили в рентгенологічний корпус, пошкодивши дах, стіни та 90% інженерних комунікацій. Уже зараз українці знову отримують необхідні медичні послуги в лікарні.

Відбудували пошкоджений корпус лікарні за 13,8 млн грн. Понад 10 мільйонів зібрав футбольний клуб «Динамо» під час благодійного матчу #StopWarInUkraine у Ліверпулі.

На Київщині перевірили процес відбудови двох навчальних закладів ([Укрінформ](#)).

Спецкомісія Київської обласної військової адміністрації, яка контролює прозорість та якість відбудови, перевірила два навчальні заклади у Бучанському районі, що будують коштом Фонду ліквідації наслідків збройної агресії.

Начальник Київської обласної військової адміністрації Руслан Кравченко:

Російські окупанти з початку повномасштабного вторгнення знищили 236 закладів освіти. Тисячі дітей були позбавлені можливості ходити до шкіл та садочків. Відновлювати їх почали одразу після деокупації. Уже відбудували 196 таких закладів. У роботі – ще низка об'єктів.

Так, за словами Кравченка, в смт Гостомель на вул. Рекунова, ЗБ капітально ремонтують дитячий садок «Веселка», який був пошкоджений внаслідок прямого влучання російського снаряду. До війни садочок відвідували майже 300 дітей, а сьогодні вихованці цього закладу перебувають на дистанційному навчанні.

Очільник ОВА поінформував, що здати об'єкт планують через 5 місяців. Тут відновлять дерев'яні конструкції покриття та металевого профнастилу над приміщеннями, цегляний парапет, зовнішні сходи, для маломобільних груп облаштовують пандус.

Крім того, в будівлі садочка реалізують ще один окремий проєкт коштом Фонду ліквідації наслідків збройної агресії. «Уже розпочалося облаштування повноцінного сучасного укриття. Воно розраховане на всіх вихованців та персонал дошкільного закладу. Зауважень до процесу та якості робіт наразі не виявили», - зазначив Кравченко.

Також комісія перевірила об'єкт у смт Ворзель на вул. Курортна, 37, де розпочали будівництво з нуля початкової школи із дошкільним підрозділом.

«Роботи розпочалися на початку вересня. Але вже є відставання від графіка на місяць. До речі, цей проєкт реалізовує підрядник, який працює і на інших об'єктах і вже отримував від нас низку зауважень. Я попередив: якісно побудований об'єкт має бути зданий вчасно – у серпні 2024 року. Контролюватиму процес робіт постійно. Щоб 1 вересня діти сіли за парти і пішли до садочка», - підкреслив начальник ОВА.

«Попередив підрядників: або робите якісно, або навіть не розраховуйте на оплату робіт. Ніхто абияк відновлені об'єкти не прийматиме. В умовах війни ще більш прискіпливо контролюватиму ефективне використання коштів при відбудові кожного будинку, садочка, школи, укриття», - підкреслив очільник ОВА.

Також Кравченко наголосив, що після проведення тендерів і вибору переможця область підписує договори на проведення робіт за динамічними цінами. «Тобто ціни на матеріали змінюються впродовж дії договору відповідно до середньоринкової. Без остаточної перевірки факту виконаних робіт, їх якості та середньоринкової вартості на матеріали акт не буде підписаний, а гроші не будуть сплачені», - додав він.

Коментарі європейських та американських політиків

(Укрінформ)

Голова Комітету з питань розвідки Палати представників США республіканець Майк Тернер:

Я думаю, дуже важко зробити (схвалити допомогу Україні та Ізраїлю, – ред.) це до кінця року, і перешкодою наразі є політика Білого дому щодо південного кордону. Білий дім, коли формував пакет з національної безпеки, визнавши, що південний кордон є загрозою, виділив фінансування, але для цього потрібні зміни в політиці.

За його словами, Конгрес вимагатиме, щоб були ухвалені, зокрема, рішення, які повернули б ситуацію на кордоні, коли діяв порядок, запроваджений за президенства Дональда Трампа (мігранти, що просять притулку, мали залишатися в Мексиці до суду у США, - ред.).

(Укрінформ)

Лідер сенатської більшості, демократ із Нью-Йорка Чак Шумер планує провести голосування щодо запиту президента Джо Байдена про надання допомоги Україні та Ізраїлю 4 грудня.

Про це він заявив у неділю в листі до сенаторів.

Шумер підтвердив, що вимога республіканців стосовно заходів безпеки на південному кордоні є «найбільшою перешкодою» для виділення коштів на оборону України від Росії та війну Ізраїлю з ХАМАС.

«Це призвело до того, що десятиліттями заангажоване, гіперпартійне питання стало пріоритетом двопартійної більшості», – зазначив Шумер. Він наголосив, що його фракція, яка складається з 51 члена, «готова працювати над рішеннями щодо імміграції на основі здорового глузду», але попередив: якщо Республіканська партія займе занадто жорстку позицію, це може «поставити під загрозу» весь законопроект.

«Ніщо не зробить автократів на кшталт Путіна чи Сі зараз щасливішими, ніж можливість побачити, як Сполучені Штати коливаються в підтримці українського народу та його військових», - написав Шумер у листі. – Ідеться не лише про українську чи трансатлантичну безпеку, а й про американську безпеку, тому що нестримуваний Путін – це посиленний Путін».

(Європейська правда)

1 січня 2024 року розпочнеться головування Бельгії в ЄС, яке триватиме шість місяців.

Міністр закордонних справ Бельгії Аджа Лябіб:

Бельгійське головування в ЄС зосередить зусилля на двох напрямках – законотворчість та бачення стратегічного майбутнього. В законодавчому полі

ми постаємо перед часовими обмеженнями перед Європейськими виборами наступного року, щоб запропонувати рішення, зокрема, для притулку й міграції, а також провести переговори щодо перегляду багаторічного бюджету ЄС. Ми також маємо адаптуватися до складного геополітичного контексту із конфліктами, що тривають в Україні та на Близькому Сході.

(...). Бельгійське головування починається у критичний період, в часи, коли важливо зміцнити нашу єдність та підвищити нашу ефективність – це саме те, чого європейці від нас очікують.

Постійний представник Бельгії при ЄС посол Віллем Ван де Воорде:

Ми вже здійснили перші кроки для покращення поставок боєприпасів для України, розробили процедури спільного замовлення та очікуємо на розширення цієї практики протягом наступного року....

На початку наступного року Європейська комісія має представити Комунікацію (регуляторний документ ЄК. – Ред.) щодо Європейської програми оборонних інвестицій, яка також буде широко обговорюватися на рівні головування. Це буде новий вимір, що відобразить події, які розгортаються навколо нас.

Через війну в Україні та прискорення процесів розширення ми постаємо перед необхідністю ідентифікації та усвідомлення нових пріоритетів. Процес розширення ЄС має здійснюватися коректно, в інтересах ЄС та за умови процесу внутрішніх реформ.

В той час як переговори про вступ є структурованими, мають свої кластери, статті та оцінки, з точки зору внутрішніх реформ ми поки не маємо нічого з подібних правил. Тож, нам буде потрібно створювати їх, продумати нашу політику та реалізовувати її паралельно із процесом розширення.

([Укрінформ](#))

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Торік Україна перемогла у битві за Київ, Харків і Херсон, цього року вона продовжує завдавати важких втрат Росії. Україна повернула 50 відсотків територій, які були захоплені Росією, вона перемогла як суверенна незалежна держава. Тим часом Росія продовжує слабнути політично, економічно та у військовому вимірі. Україна продовжує хоробро битися, ми продовжуємо підтримувати її.

Він нагадав, що лише цього місяця Німеччина й Нідерланди оголосили про виділення 10 мільярдів євро для України. Румунія відкрила тренувальний центр для навчання українських пілотів на F-16. Союзники, включаючи США та Фінляндію, надсилають більше засобів ППО та боєприпасів для захисту українських міст від атак РФ - 20 союзників сформували коаліцію з протиповітряної оборони для України.

«Росія принесла війну в Європу, вона намагається дестабілізувати наші демократії через кібернетичні атаки, дезінформацію, енергетичний шантаж та навіть міграцію. Протягом останніх тижнів Москва сприяла прибуттю

мігрантів на кордони Фінляндії, що призвело до закриття пунктів пропуску. Росія використовує міграцію як інструмент тиску проти сусідньої країни та союзниці по Альянсу. НАТО солідарне з нашим союзником – Фінляндією. Ми вітаємо той факт, що Frontex (Прикордонне агентство ЄС - ред.) допомагає Фінляндії зміцнити свій кордон», - зазначив керівник Альянсу.

([Укрінформ](#))

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Зараз зарано говорити, яким буде рішення під час саміту у Вашингтоні. Всі союзники погоджуються, що посередині війни повне членство (України – ред.) не є можливим. Але, безумовно, ми будемо продовжувати шляхи, як надалі наблизити Україну до НАТО та підготувати її для членства.... Якими будуть ці рішення – можна буде казати, коли ми будемо ближчими до Вашингтонського саміту.

Він нагадав, що союзники по НАТО послідовно виконують рішення, що були прийняті під час саміту Альянсу у Вільнюсі в липні поточного року, зокрема, щодо майбутнього членства України в НАТО. (...). Все це, за словами Столтенберга, у дуже практичному вимірі наближає Україну до членства в Альянсі.

Він зауважив, що під час зустрічі міністрів, що розпочинається завтра, союзники погодять рекомендації для продовження реформ в Україні.

«Ми продовжуємо підтримувати Київ на його шляху до членства в НАТО», - наголосив Єнс Столтенберг.

([Укрінформ](#))

Міністр оборони Великої Британії Грант Шеппс:

Путін інтенсифікує своє вторгнення – безглуздо відправляючи на смерть більше росіян, ніж в будь-який час з початку війни. Хоробрість українців та підтримка Заходу стримують їхнє просування, але ми не можемо бути бездіяльними. Україні потрібна наша непохитна підтримка, щоб боротися та перемогти.

([Українська правда](#))

Високий представник Євросоюзу із зовнішньої політики та політики безпеки Жозеп Боррель допускає, що Європейському Союзу буде складніше домогтися підтримки рішень щодо України в Організації Об'єднаних Націй через ситуацію на Близькому Сході: «Подивіться на реакцію Латинської Америки... Деякі країни викликали наших послів, щоб повідомити їм, що вони вважають наше ставлення до Гази несумісним із тим, що ми відстоюємо в Україні», – зауважив Боррель.

За словами європейського дипломата, такі країни, як, наприклад, Чилі, які дуже допомогли із засудженням Росії, кажуть, що вони не розуміють позиції ЄС щодо Гази.

«Вони не думають, що ми послідовні. Це різні конфлікти, але світова громадська думка порівнює нашу позицію з обома», – додав Боррель.

Він зазначив, що позиція ЄС була ослаблена ставленням до ситуації в Газі.

«Глава однієї з арабських країн сказав це дуже різко: мовляв, здається, ми не однаково цінуємо життя одних і інших», – зауважив Боррель.

([Українська правда](#))

Глава МЗС Угорщини Петер Сійярто:

У той час як співпраця між Сходом і Заходом, що давно стала надійною основою європейського зростання, продовжує обриватися, ми обговорюємо вже 12-й пакет санкцій, не провівши чесного аналізу наслідків 11 пакетів, які вже були ухвалені.

За його словами, «провальні рішення в Брюсселі» останніми роками призвели до того, що європейська конкурентоспроможність «сягнула найнижчого рівня».

Сійярто також додав, що у Брюсселі він «вестиме боротьбу» за підвищення конкурентоспроможності Європи та збереження співпраці між Сходом і Заходом.

([Українська правда](#))

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг перед зустріччю Північноатлантичної ради на рівні міністрів закордонних справ заявив:

На нашій зустрічі ми погодимо рекомендації щодо пріоритетних реформ України, у той час як ми продовжуємо підтримувати Київ на шляху до членства.

Столтенберг зазначив, що союзники погоджуються з тим, що у майбутньому Україна стане членом НАТО, та нагадав про допомогу, яку країни-члени надають Україні на тлі повномасштабної війни.

([Укрінформ](#))

Віцепрезидентка Європейської комісії з питань цінностей та прозорості Вера Юрова:

Зараз я абсолютно в іншому стані, порівняно з 2017 роком, коли я тут (в Україні, – ред.) була. Я вважаю, що українцям набридла «стара Україна», вони хочуть бачити нову систему й інституції, які добре функціонують, розслідують справи про корупцію на всіх рівнях. Я мушу сказати, що я вражена.

Юрова підкреслила, що в Україні попереду ще є робота над тим, аби антикорупційна система була сталою і стабільною, але, на її переконання, в країні є три необхідні складові для цього: гарні закони, сильні інституції і робота правильних людей.

«Мій меседж до Брюсселю та країн-членів, які будуть вирішувати процес вступу до ЄС, полягає в тому, що Україна робить усе, щоб посилити боротьбу з корупцією», – наголосила Юрова.

([Укрінформ](#))

Координатор Ради нацбезпеки Білого дому Джон Кірбі на запитання, яким є рівень пріоритетності щодо ухвалення пакетів допомоги Україні й Ізраїлю, представник Білого дому відповів: «Дуже, дуже високим».

Він підкреслив, що додаткове фінансування вкрай потрібне, а суми, вказані в запиті, є обґрунтованими.

«Ми не просто взяли ці цифри з повітря, вони відповідають тому, як наші партнери сформулювали, що їм потрібно упродовж ближчих місяців», – зауважив Кірбі.

За його словами, в обох випадках потрібно діяти негайно.

«Ви бачили, що у випадку з Україною пакети, які ми надавали, стають меншими щодо обсягу виділених грошей, тому що ми просто не маємо тієї гнучкості, яку мали колись», – наголосив представник адміністрації США.

Він також підкреслив, що в питанні підтримки України настає критичний час, особливо з урахуванням наближення зими, оскільки погода стає менш сприятливою для проведення контрнаступальних операцій. У цьому контексті він висловив сподівання, що Конгрес, який повернувся до роботи після перерви, діятиме більш активно.

([Українська правда](#))

Помічник держсекретаря США з питань Європи та Євразії Джеймс О'Браєн:

Що стосується України, ми оптимістично налаштовані щодо додаткового пакета допомоги США.

Він звернув увагу на те, що Сенат готується ухвалити рішення щодо пакета «протягом наступних кількох тижнів», а в Палаті представників США «є значна більшість, яка підтримує додатковий пакет, що надасть критично важливу допомогу Ізраїлю, Тайваню та Україні у сфері безпеки, а також потенційно вирішить інші важливі питання, такі як міграція».

«Очевидно, що будь-який політичний процес не є завершеним, доки він не завершиться, але ми вважаємо, що на підтримку цього пакета існує значна більшість – він має бути винесений на голосування в Сенаті і Палаті представників», – додав О'Браєн.

([ЛІГА.Новини](#))

Спікер Палати представників США Майк Джонсон назвав допомогу Україні «головним пріоритетом» своєї країни.

За його словами, він «впевнений та оптимістичний», що Конгрес США зможе виділити пакети допомоги Ізраїлю та Україні до Різдва, за умови, що

законодавці зможуть прив'язати це до питання безпеки американського кордону.

«Я думаю, що все це збереться воєдино найближчими днями. Я впевнений і оптимістичний, що ми зможемо це зробити – довести це до кінця», – заявив Джонсон.

«Допомога Ізраїлю є головним пріоритетом для США, а допомога Україні — ще один пріоритет. Звичайно, ми не можемо дозволити Путіну крокувати Європою, і ми розуміємо необхідність надання там допомоги. Ми сказали, що якщо Україні потрібна додаткова допомога, яку більшість членів Конгресу вважають важливою, ми маємо також працювати над зміною нашої власної прикордонної політики», – сказав політик.

(Укрінформ)

ЄС може надати Україні за багаторічною програмою підтримки 50 млрд євро.

Президентка Європарламенту Роберта Мецла:

Ми розуміємо, що Україні потрібна ця макрофінансова допомога. І це розуміють усі, хто бачить, як Україна бореться у цій війні. Тож про що ми говоримо? Якщо ми говоримо про гроші – ми повинні їх дати. Я не почула ще від жодного прем'єр-міністра країн ЄС жодного заперечення проти цієї частини домовленостей (фінансової). Тож я гадаю, що все буде гаразд.

Ми очікуємо в грудні позитивного рішення Європейської Ради. Ми – європейський парламент – будемо з Україною стільки, скільки потрібно.

Водночас вона розуміє, що Україна як країна-кандидат «також очікує, щоб наші слова відповідали нашим діям та нашій риториці. Ми повинні працювати, щоб наприкінці грудня прийняти велике політичне рішення, якого не бачили тривалий час».

За її словами, Європа має «продовжувати і надалі надавати допомогу Україні – військову допомогу, допомогу з нашого Фонду миру, а також допомогу кожного з членів ЄС окремо на двосторонній основі».

Мецла також подякувала українському парламенту за «величезний шлях, який він зробив на шляху до Європи у надзвичайно важких обставинах», та підкреслила, що партнерство з Україною ставатиме тіснішим після рішення заснувати представництво цієї інституції в Києві.

(Укрінформ)

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Наше зобов'язання зробити так, щоб надати Україні зброю, якої вона потребує. Тому що це буде трагедія для українців, якщо президент Путін перемає. Але також це буде небезпечно для нас. Тому що сигналом для всіх тоталітарних лідерів, не тільки Москви, але й Пекіна, стане те, що якщо використовувати силу та нападати на країни, то можна отримати що хочеш.

За словами Столтенберга, йдеться про заснований на правилах міжнародний порядок, де міжнародні кордони поважаються. «І тому країни-

члени НАТО надають безпрецедентну військову підтримку. І це дійсно надає переваги на полі бою, тому що українці змогли звільнити 50% територій, які були захоплені після повномасштабного вторгнення завдання. Виклик зараз полягає у тому, як зробити цю підтримку тривалою», - зазначив генсек НАТО.

На цьому тлі він привітав останні заяви з боку Німеччини та Нідерландів про додаткову підтримку України, а також створення у Румунії центру навчальної підготовки для українських пілотів. «І ми маємо робити цю підтримку тривалою. Це відповідає нашим інтересам безпеки», - наголосив Столтенберг.

Він зазначив, що під час засідання міністрів закордонних справ країн НАТО у Брюсселі буде розглянуто, звичайно, і триваючу війну РФ проти України.

«Ми бачимо інтенсивні бойові дії вздовж лінії фронту і ми бачимо хвилі ударів безпілотників по українських містах інфраструктури. І треба готуватися до більшої кількості нападів проти українських міст. Тому дуже важливо, щоб країн-члени НАТО й надалі підтримували Україну», - наголосив Столтенберг.

[\(Укрінформ\)](#)

Канцлер ФРН Олаф Шольц:

Ми продовжуватимемо цю підтримку, поки це буде необхідно. Ця підтримка має екзистенційне значення. Для України... але й для нас у Європі. Ніхто з нас не хоче уявляти, які ще серйозніші наслідки матиме для нас, якщо Путін виграє цю війну.

Шольц додав, що Німеччина є одним з найбільших спонсорів України разом зі США, забезпечуючи постачання зброї Києву.

[\(Українська правда\)](#)

Президент Чехії Петр Павел:

У нас немає іншого вибору, окрім як дати Україні все необхідне для виконання її завдання з відновлення суверенітету і контролю над своїми кордонами. Будь-яка менша допомога була б нашою поразкою.

Павел переконаний, що перемога Росії зміцнила б ідею про те, що інші режими можуть досягати своїх цілей силою і що вони можуть покладатися на слабкість західних демократій.

Чеський президент вважає, що прийдешня зима буде для України значним випробуванням: «Населенню буде важко, а з нерішучістю країн, які зараз підтримують Україну, почуття розчарування буде зростати. І природно, це створює ситуацію, яка не дуже сприятлива для продовження контраступальних операцій».

Він також впевнений, що зима дасть Росії, яка вже встигла перевести свою промисловість на воєнний лад, час на відновлення. Павел нагадав, що росіяни виробляють набагато більше боєприпасів великого калібру, більше

танків, набирають більше солдатів. А також ведуть переговори з кількома країнами про постачання.

«Якщо ми змарнуємо можливість зберегти нашу підтримку України, наступний рік може бути ще більш сприятливим для Москви. Цей рік є ключовим для того, щоб закласти основи успіху, наступний рік буде складнішим», – зауважив Павел.

([Європейська правда](#))

Президент Чехії Петр Павел визнав, що західних поставок військової техніки недостатньо для того, щоб Україна могла продовжувати операцію високої інтенсивності.

«Ми не дотрималися своїх обіцянок щодо постачання українцям артилерійських боєприпасів, тренування на F-16 почалися не так швидко, як мали би», – сказав він.

Він згадав також про те, що після поставок Storm Shadows з Британії та аналогічних ракет з Франції, Україна очікувала отримати німецькі Taugus. Але Берлін ще не вирішив, чи постачати ці ракети, чи ні.

«Це створює дисбаланс у поставках, а невизначеність не є доброю основою для військового планування», – зазначив Павел.

([ЛІГА.Новини](#))

Президент Чехії Петр Павел:

РФ виробляє набагато більше великокаліберних боєприпасів, більше танків, набирає більше солдатів. Вони ведуть переговори з кількома країнами про постачання: Північна Корея має потенціал у 1 млн артилерійських снарядів. Якщо ми пропустимо можливість зберегти підтримку України, наступний рік може виявитися ще більш сприятливим для Москви. Цей рік має вирішальне значення для закладання основи успіху, наступний рік буде складнішим.

Глава чеської держави заявив, що диктатор Володимир Путін, ймовірно, «переживає найкращі кілька тижнів з початку війни, коли світ відвернений сектором Гази, а також через зростання російського ВВП, попри санкції».

([ЛІГА.Новини](#))

Міністр закордонних справ Литви Габріелюс Ландсбергис:

Я знаю, що у нас (країн-членів НАТО, – ред.) зараз є озброєння, які потрібні Україні. Вони тут, вони не використовуються, ми відправляємо їх до третіх країн, ми продаємо їх будь-куди, але не відправляємо Україні. Ми можемо це зробити, і це могло б дати той технологічний прорив, про який просить генерал Залужний.

За словами глави МЗС Литви, якби країни Північноатлантичного альянсу надали Залужному це озброєння, він би міг адаптувати свою стратегію та досягти прориву російських позицій.

([Українська правда](#))

Державний секретар Сполучених Штатів Америки Ентоні Блінкен заявив, що серед членів Північноатлантичного альянсу зберігається рішучість далі підтримувати Україну у боротьбі з агресією Росії.

Держсекретар зазначив, що союзники на зустрічі 29 листопада обговорювали довгострокову підтримку України.

Блінкен нагадав, що для повітряних ударів по Україні Росія використовує безпілотники, сконструйовані Іраном, а Північна Корея також почала надавати Росії військову підтримку.

Він додав, що союзники зараз не лише надають Україні допомогу для того, щоб вона могла продовжувати оборонятися, але й на перспективу розбудовувати свої військові спроможності, щоб бути здатною стримувати можливу нову агресію і захищатися від неї.

«Маю сказати вам: коли я слухав усіх наших колег за столом, усі висловлювалися за потужну і тривалу підтримку України. Дехто ставив питання, чи США та інші союзники НАТО мають і далі підтримувати Україну... Відповідь сьогодні у НАТО дуже чітка і непохитна: ми маємо і будемо підтримувати Україну. Забезпечити, щоб агресивна війна РФ стала її стратегічною поразкою, зараз настільки ж важливо, як у той момент, коли Кремль розпочав цю війну...

Ставки для усіх нас зрозумілі... Ми маємо надіслати чіткий сигнал, що жодна країна світу не може змінювати кордони силою. Це в інтересах кожного із союзників і в інтересах багатьох країн, які не є членами Альянсу...

Додатковий бюджетний запит, який подав президент, є свідченням нашого власного зобов'язання для цієї мети, і ми очікуємо, що Конгрес затвердить його наступними тижнями». (...).

«Я не чув про втому чи якісь кроки назад, навпаки – рішучість продовжувати... Думаю, усі союзники визнають: тут питання не лише у тому, що є правильним, а й у тому, що це у наших власних інтересах. У тому числі для Сполучених Штатів», – додав Ентоні Блінкен, зазначивши, що безкарність і успіх Росії неодмінно заохотить нових агресорів, і це може статися у будь-якій частині світу.

([ЛІГА.Новини](#))

Глава МЗС Литви Габріелюс Ландсбергіс висловив думку, що Захід недостатньо відкритий і чесний щодо того, що насправді означає війна Росії проти України, і припустив, що це може бути пов'язане зі страхом ескалації.

«У більшості випадків ми намагаємося уявити те, що відбувається, як регіональну проблему, далеку, яка нас (Захід. – Ред.) поки не торкається», – сказав міністр.

Насправді ж, як він зазначив, «це велика політична проблема, яка має бути в центрі обговорень».

«Як людина, яка цікавиться історією, я побоююся, що ми чекаємо на Перл-Харбор. Ми вже пройшли всі етапи, але вважаємо, що якщо Перл-

Харбора не сталося, то все добре. Однак все не так добре», – сказав Ландсбергіс.

(ЛІГА.Новини)

Міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок:

Наразі увага до України зникає з поля зору громадськості – це фатально.

Бербок зауважила, що Росія продовжує цілеспрямовано атакувати українську цивільну інфраструктуру й наразі вона є «серйознішою, ніж будь-коли». Вона наголосила, що потрібно «працювати над тим, щоб зимовий захисний щит України був міцним».

Окрім цього, Бербок також зазначила, що майбутнє України – в ЄС і НАТО. Саме тому необхідно зробити все можливе, щоб підтримати її на цьому шляху.

Глава МЗС Німеччини вважає, що Рада Україна – НАТО наблизатиме країну до членства в Альянсі.

«Стандарти НАТО, планування сил і засобів та реформування збройних сил є центральними у цьому процесі. З цією метою Німеччина інвестує додаткові 11,5 мільйона євро до Трастового фонду Україна – НАТО», – додала вона.

(Укрінформ)

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

Безумовно, перспективи війни в Україні є одним з найважливіших питань, з якими ми маємо справу. Але, відверто кажучи, я не бачу жодних ознак того, що країни-учасниці мають те, що ви називаєте втомою. Всі стурбовані. Всі визнають успіхи українців.

Високий представник ЄС також вказав на низку успіхів України, як, наприклад, відновлення роботи «зернового коридору» у Чорному морі, про які «чомусь не говорять». «І це тому, що зосереджуються на військовому контрнаступі. Але, наприклад, є великий успіх експорту зерна з України морем... Скільки кораблів уже пройшло цим коридором, експортуючи зерно, уникаючи атак російського флоту. Російський флот був витіснений з акваторії Чорного моря. І вони (українці – ред.) відкрили лінію судноплавства. Це було вирішено завдяки військовому потенціалу українців, які витіснили російський флот за межі своїх кордонів», - заявив Боррель.

Крім того, він нагадав, що Сили оборони України закріплюються на лівому березі Дніпра у Херсонській області.

«Тож усі дивляться на ще одну війну і, можливо, не зовсім розуміють, якою є ситуація зі здатністю України чинити опір. І я впевнений, що країни-члени продовжуватимуть підтримувати Україну, тому що для нас це екзистенційне питання. Ми не можемо дозволити собі втомитися. І це також наше зобов'язання», - наголосив високий представник ЄС.

(Укрінформ)

Єврокомісар з питань навколишнього середовища, океанів і рибальства Віргініус Сінкевічюс зазначив, що по главі 27 acquis ЄС – природне середовище - Україна зробила крок уперед.

«Зараз наша оцінка – два з п'яти, що свідчить про те, що за минулий рік уже є прогрес. Це означає, що Україна "розганяється" у цьому процесі. І я сподіваюся, що швидкість вдасться зберегти і реалізація реформ продовжиться. Але, знову ж таки, визначення пріоритетів певних глав - це справа українського уряду, адже саме вони бачать, які в них є ресурси, які законопроекти готові до представлення у Раді і які Рада готова ухвалити. Я гадаю, що це важливо для визначення пріоритетності тих глав», – сказав політик.

Сінкевічюс також визнав, що імплементація реформ у сфері довкілля є «дуже складною» справою.

(Укрінформ)

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Ми визнаємо, що ситуація в Газі та ситуація в Україні багато в чому різні, різні в багатьох відношеннях. Україна ніколи не становила загрози для Росії. Україна ніколи не напала на Росію. Російське вторгнення в Україну було неспровокованим.

Він також підкреслив, що звичайно, Україна має право на самооборону від неспровокованого нападу, на підтримку територіальної цілісності, а також на підтримку права України на самооборону.

Столтенберг зазначив, що гуманітарне право має поважатися під час усіх конфліктів, і життя цивільних людей завжди має бути захищене.

«Право на самооборону закріплено в Статуті ООН, гуманітарне право застосовується в усіх конфліктах і ми продовжуємо підтримувати Україну, тому що йдеться про захист міжнародного права», - сказав він.

(Укрінформ)

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

У військовому плані Росія втратила значну частину своїх звичайних збройних сил - сотні літаків, тисячі танків і людські втрати у понад 300 тис. осіб.

Наголошуючи на «стратегічній помилці Путіна» при вторгненні в Україну, що вже призвело до ослаблення РФ, генсек НАТО, втім, сказав, що «не треба недооцінювати Росію».

«Російська економіка стоїть на військовому фундаменті. Путін має високу толерантність до жертв, і цілі Росії в Україні не змінилися», - заявив Столтенберг.

«Я вітаю те, що члени Альянсу продовжують посилювати протиповітряну оборону України. Минулого тижня 20 країн-членів НАТО

домовились про створення Коаліції протиповітряної оборони України. Це допоможе захистити українські збройні сили і міста. І врятувати життя українців», - додав генсек.

([Укрінформ](#))

29 листопада у Брюсселі відбулася зустріч міністрів закордонних справ країн НАТО та перше засідання Ради Україна-НАТО на рівні міністрів закордонних справ.

Державний секретар США Ентоні Блінкен:

Всі наші колеги навколо столу, кожна країна висловили потужну та стійку підтримку для України. Дехто запитує, чи мають Сполучені Штати та союзники по НАТО надалі стояти поряд з Україною, оскільки ми входимо у другу зиму з початку російського насильства. Але відповідь тут, сьогодні є чіткою та непохитною, - ми маємо і ми будемо підтримувати Україну.

Він зауважив, що російське вторгнення в Україну має обернутися для Росії на стратегічний провал, і це залишається так само актуальним, як і два роки тому.

([УНІАН](#))

29 листопада відбулося засідання Ради НАТО-Україна на рівні глав МЗС.

Державний секретар США Ентоні Блінкен:

Ще один критичний момент, який дійсно варто наголосити – і він підкріплюється всім, що я бачив тут за останні два дні – коли йдеться про Україну, Сполучені Штати не самотні. Були деякі проблеми, які Альянс обговорював із міністром закордонних справ Дмитром Кулебою. І це була перша зустріч міністрів закордонних справ на новій Раді Україна-НАТО. Україна сидить на своєму місці за столом НАТО. Київ сповнений рішучості довести усі реформи до кінця.

Говорячи про допомогу, Блінкен наголосив, що окрім підтримки на 77 млрд доларів від США, Київ отримав допомогу на понад 100 млрд доларів від європейських країн.

Тому ми часто говоримо про розподіл тягаря та необхідності розподілу тягаря. Щодо України, то це очевидно: ми це бачили й будемо бачити. Україна знає, що її майбутнє – це вільна динамічна демократія. А шлях України до НАТО та Євросоюзу залежатиме від її зусиль з реформування.

([Укрінформ](#))

Президент Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн сказала, що Україна виконала «всі необхідні вимоги майже з усіх семи кроків, які ми просили її зробити, коли вона стала країною-кандидатом».

Президент Єврокомісії також повторила, що її «глибоко вражає» те, як Україна проводить «глибокі структурні реформи», водночас ведучи «екзистенційну війну».

([LIGA.net](#))

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг заявив, що на фронті протягом останніх місяців тривають «страшні» бої, попри відсутність серйозних змін на лінії.

«Минулого року Україна змогла звільнити більшу частину території, але цього року вона успішно б'є по тилах росіян, Чорноморському флоту, це руйнує можливості Росії. Сили оборони продовжують завдавати армії РФ великих втрат», – сказав Столтенберг.

Він зазначив, що винищувачі F-16 допоможуть збільшити втрати окупантів та зміцнити українську протиповітряну оборону, але не зламають ситуацію на полі бою.

«Потрібно багато систем. Потрібно готуватися до довгої та важкої війни. Потрібні HIMARS, ракети, системи ППО, але немає єдиної системи, яка може все змінити», – заявив генсек Альянсу.

([Укрінформ](#))

Відбувся саміт «Зерно з України».

Речник генсека ООН Стефан Дюжаррік:

Наша мета зрозуміла, її висловлював і генеральний секретар, - що більше зерна і добрий швидко та вільно надходитиме на ринок, то краще для світу в цілому.

«Ми знаємо, - додав він, - що є експортний маршрут через Чорне море, який організували українці, і це допомагає. Але, думаю, світовим ринкам потрібні не тільки більші обсяги, а й стабільність».

([LIGA.Бізнес](#))

Відбулося засідання комітету Європарламенту з питань сільського господарства та розвитку.

Доповідач Європарламенту П'єр Баску:

Комітет працює над розвитком «коридорів солідарності» та зменшенням витрат на транзит, оскільки хоче, щоб Україна продовжувала робити свій внесок у світову продовольчу безпеку та могла продовжувати експортувати свою продукцію в ЄС, а також за його межі.

Водночас, на думку євро депутатів, сплеск експорту до ЄС, який є таким важливим для української економіки, «мав певний непередбачуваний ефект на деяких регіональних ринках у прифронтових країнах-членах, а також спричинив тиск у певних секторах у ЄС».

Віцепрезидентка аграрного комітету Мазалі Агілар заявила, що іспанські порти переповнені зерном не тільки з України, а й з Росії.

«З таким тиском імпорту вони не можуть продовжувати працювати. Очевидно, що ми повинні показати нашу солідарність з Україною, але не коштом наших виробників зерна», — сказала вона, закликавши комісію вжити заходів, аби європейські виробники збіжжя не збанкрутували.

([Цензор.НЕТ](#))

Станом на середину листопада Пентагон виділив майже 17 млрд доларів на заміну того озброєння в американських підрозділах, яке було відправлено в Україну. На Ініціативу сприяння безпеці України міністерство оборони США зобов'язалося виділити понад 10 млрд доларів. Ці зобов'язання Пентагону на суму понад 27 млрд доларів безпосередньо впливають на роботу основних виробників і критично важливих постачальників у 37 штатах.

Заступник міністра оборони США з питань закупівель та підтримки Вільям Лаплант:

Загалом реакція промислової бази США на задоволення оборонних потреб України була справді історичною. Це були загальнонаціональні зусилля, які охоплюють весь спектр наших ланцюгів постачання майже в кожній сфері. Поза сумнівом, попереду нас чекає значна робота з повної перебудови оборонно-промислової системи, але ми не повинні забувати й про те, чого нам вдалося досягти разом з нашими партнерами в промисловості за останній 21 місяць.

Міноборони США виділило близько 3,3 млрд доларів для допомоги оборонним підрядникам з 18 штатів у розширенні й модернізації наявних і створення нових виробничих ліній. Підрядники виробляють, серед іншого, артилерійські снаряди калібру 155 мм, керовані реактивні системи залпового вогню, а також ракети Stinger і Javelin.

([Цензор.НЕТ](#))

Глава МЗС Британії Девід Кемерон на закритій частині зустрічі глав МЗС справ країн-учасниць Північноатлантичного альянсу у Брюсселі зазначив, що найближчим часом країнам НАТО необхідно належним чином використати власну економічну міць для нарощування виробництва зброї.

За його словами, це має дозволити Україні досягти успіхів у війні проти РФ.

«Два тижні тому я був в Україні і говорив, що нам потрібно зробити все можливе, щоб допомогти українцям відобразити цю жахливу агресію Путіна. Я добиватимуся консенсусу щодо цієї точки зору тут, в НАТО», - додав Кемерон.

([Цензор.НЕТ](#))

Голова комітету розвідки Конгресу США, республіканець Майк Тернер зауважив, що проблема з фінансуванням підтримки України полягає зокрема у неспроможності адміністрації «сформулювати план успіху». У Конгресі, каже політик, законодавці не мають відповіді щодо подальшого розвитку подій та методів досягнення цілей, і якими власне є цілі США.

Крім того, за його словами, керівництво України «обтяжене уявленням американського народу про мільярди доларів, які навіть ніколи не надходили в Україну», про що Тернер особисто спілкувався із президентом України

Володимиром Зеленським. Це гроші, які фактично були використані у США для поповнення власних оборонних запасів або для підтримки союзників.

«Схоже на те, що адміністрація повинна тричі публічно сказати "ні" Україні щодо кожної системи зброї, перш ніж нарешті визнати потребу у ній та надати. А потім потрібно ще шість місяців, щоб (українці. - Ред.) отримали її», – наголосив Тернер.

Він також назвав «справжній камінь спотикання» та причини затримок голосування Конгресу щодо підтримки України.

Так, за його словами, однодумці-республіканці чекають від адміністрації президента США визнання, «провалу своєї політики щодо південних кордонів». Тому це питання у Конгресі наполегливо поєднують з наданням фінансування Україні, очікуючи не тільки грошей для потреб американського кордону, але зміни державної політики щодо нього у цілому.

(РБК-Україна)

У Брюсселі відбувся саміт глав МЗС країн-членів НАТО.

Глава МЗС Латвії Криш'яніс Каріньш:

Очевидно, що Україна потребує нашої індивідуальної та колективної підтримки. І одна з тем, яка зараз обговорюється – це ракети більшої дальності. У моїй країні їх нема. У багатьох країнах їх немає у виробництві, але в деяких країнах НАТО вони є. І як ми бачили протягом останніх півтора, майже двох років, часто навколо постачання нових систем озброєння спочатку виникає сильне небажання, коливання, потім кажуть «можливо», і потім, зрештою, як ми бачимо зараз з F-16 – вже є Коаліція F-16. І держави-члени зараз майже змагаються за те, хто опиниться у коаліції, і це добре.

Отже, коли президент Зеленський спочатку говорив про цю ідею, реакція була дуже негативною, а зараз вона дуже позитивна, і українські пілоти вже проходять підготовку. Думаю, щось подібне і з далекобійною артилерією.

(...). Ми знаємо і розуміємо, що це важкий бій, бо російська армія окопана у землі, з мінами, з траншеями, з артилерією. Це важка ситуація, але не неможлива ситуація, вона просто вимагає іншої тактики: ви не можете кидатися просто під вогонь і вмирати.

Українська армія цінує життя кожного солдата, на відміну від російської армії, а це означає, що ви повинні діяти розумніше. І я певен, що українські генерали знають, як це зробити. Вони зарекомендували себе знову і знову. Що нам потрібно зробити, то це виявити наполегливість і надати ті системи озброєнь, які, як вони розуміють, їм потрібні.

Щодо європейської інтеграції, я дуже сподіваюся, що ми, Європейський Союз, зможемо у грудні прийняти пропозицію Європейської комісії про відкриття офіційних переговорів. Я вважаю, що це надзвичайно важливо як символічно, так і практично.

Навіть якщо такі переговори відкриваються, коли немає війни, це складний процес. А ваша країна проводить реформи під час війни, чого

нікому ніколи не доводилося робити. Той факт, що ви готові це зробити, вже говорить про рішучість вашої країни. І я дуже переконаний, і ми доведимо це на грудневому саміті, щоб сказати «так» (рішенню про відкриття переговорів з Україною, - ред.).

Щодо інтеграції в НАТО, то влітку у Вільнюсі ми вже ухвалили рішення. У рішенні йдеться про те, що Україна буде в НАТО, коли дозволять умови. Умови – це війна, але те, що нам потрібно зробити, рухаючись у бік Вашингтона (наступного саміту НАТО у Вашингтоні, - ред.), тобто у липні, тобто через півроку, – це зараз працювати та узгоджувати певну дорожню карту чи кроки, які НАТО зробить, щоб допомогти Україні бути готовою долучитися.

Тому що одна справа сказати, що хтось буде в НАТО і зовсім інша – бути до цього готовим. Отже є питання оперативної сумісності, є питання військових процедур, є питання законотворчості.

І моя країна, кожна країна, яка вступила до НАТО, мала прийняти всі їхні системи, особливо щодо військової сумісності. І ми маємо допомогти Україні зробити всі ці кроки, щоб Україна, коли настане час, теж була готова.

(...). Політичне керівництво (США - ред.) має дуже чітку думку, і я думаю, що це питання часу, коли Конгрес підтримає пакети допомоги.

(...). Усі по черзі за столом говорили фактично одні й ті самі речі, трохи різними словами, але меседж, який усе передавали, полягав у тому, що втоми (від України, – ред.) нема. Усі готові продовжувати підтримувати – скільки завгодно, стільки, скільки потрібно, або до перемоги. Все це позначення того самого, і це лише питання наполегливості.

Країни мають різні можливості. У країн різні запаси, різні системи озброєнь, деякі можуть надати більше грошей, деякі можуть надати більше зброї, деякі можуть надати і те, й інше. Деякі з них набагато активніші, скажімо, на гуманітарному рівні, і все це необхідно, і всім нам потрібно продовжувати підтримувати бюджет України, щоб український уряд продовжував функціонувати.

Політична воля за столом НАТО є абсолютно очевидною. Це лише питання імплементації.

(...). Це факт війни, а війна має різні цикли. Є погода, є лінії постачання, є випадковості, всілякі проблеми. Тому я не дивлюся на те, що відбувається саме сьогодні.

Україна вже зробила приголомшливу роботу. Рішучість українського народу, мужність і сила української армії заслуговують на захоплення.

Ви вже повернули собі половину всієї території, яку завоювала Росія. Ви завдали неймовірної шкоди російським військовим об'єктам, не говорячи вже про людські втрати, і це все окремі трагедії.

На жаль, якщо президент Зеленський дбає про життя українських солдатів, то, схоже, президент Путін не відчуває такої ж турботи про життя російських солдатів, що вкрай сумно для них та їхніх сімей.

Але ж солдати роблять те, що роблять. Вони зупиняють та відбиваються від нападників, чим і займаються українці.

(Укрінформ)

Прем'єр-міністр Словаччини Роберт Фіцо заявив, що країна має підготуватися до періоду після закінчення війни в Україні та до нормалізації відносин з Росією.

«Зовнішньополітичним пріоритетом, який я маю намір реалізувати, є захист і просування національних інтересів Словаччини, які включають підтримку мирних ініціатив, а не війни в Україні», - заявив Фіцо.

Позиція Словаччини, додав він, не завжди може збігатися з політикою «однієї єдиної правильної думки, яка пропагується в ЄС». Фіцо висловив думку, що стратегія США та ЄС у війні в Україні «є провальною».

«Словаччина зобов'язана підготуватися до періоду після закінчення війни в Україні та нормалізації словацько-російських відносин», - зазначив він.

(Укрінформ)

У Брюсселі відбулася річна конференція Європейського оборонного агентства (EDA).

Президент Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн:

Всі ви (в EDA – ред.) підтримали зусилля України у цій війні, і безумовно, це вимагає високого рівня співробітництва між різними інституціями, включаючи Єврокомісію. Наша спільна оперативна група з оборонного замовлення допомагає нам відповідати на потреби країн-членів із у спроможностях нашої промисловості. Разом ми надали сили українському спротиву. Ми продемонстрували, чого можемо досягти, як ЄС, якщо ми об'єднуємо сили через усі кордони та за участі всіх інституцій, разом із нашими партнерами по НАТО.

Вона зауважила, що стратегічне середовище навколо ЄС змінилося фундаментально, і це створило для Європи нову стратегічну відповідальність. Ця відповідальність, за словами Урсули фон дер Ляєн, перш за все полягає в тому, щоб підтримувати Україну в цій війні так довго, як це буде необхідно.

«Це не буде просто, але це точно той випадок, коли наші зобов'язання мають біти твердими як скеля. Росія наразі зміцнює свої позиції. Намагається перехопити ініціативу. Це означає, що ситуація на полі бою залишається дуже важкою. Але це не є аргументом проти підтримки. Це аргумент для більшої підтримки», - наголосила очільниця Європейської комісії.

Вона нагадала, що Путін не контролює навіть всі те території, які він вже оголосив «анексованими». Україна вибила Росію з половини територій, які були захоплені з лютого 2022 року. Україна навіть посунула російський військовий флот у Чорному морі, і є спроможною зараз доставляти зерно по створеному морському коридору. Фінляндія стала членом НАТО, невдовзі

таким членом стане й Швеція. Україна перебуває на шляху до членства в Європейському Союзі, в той час як Кремль позбавив себе доступу до економік та інноваційних систем Заходу та поставив себе у залежність від Китаю.

«Ми досягли багато разом. І все це є хорошими аргументами для сталої підтримки України. В той же час, ми також маємо поглянути на безпеку України у середньостроковій та тривалій перспективі. Україна має отримати спроможності для стримування майбутніх атак з боку Росії. Саме тому майбутні зобов'язання ЄС перед Україною є настільки життєво важливими» - підкреслила Урсула фон дер Ляєн.

([Цензор.НЕТ](#))

Президент Європейської ради Шарль Мішель:

Ми всі знаємо, що нам потрібно робити більше - більше ракет, більше боєприпасів, більше систем протиповітряної оборони і швидше. І це обов'язок - обов'язок перед українським народом, але також і перед нашими громадянами. Захищаючи Україну, ми захищаємо себе, і наша триваюча сильна військова підтримка також надсилає сигнал нашим партнерам, особливо нашим американським союзникам - чіткий сигнал про те, що ми ставимося до своєї безпеки серйозніше, ніж будь-коли.

Мішель наголосив, що «настав час створити справжній оборонний союз у поєднанні зі справжнім єдиним оборонним ринком».

Також він зазначив, що Європа має зосередитися на двох цілях: «По-перше, наша підтримка - наша залізна військова підтримка народу України, тому що безпека України - це наша безпека, це вся наша безпека. І по-друге, я ще раз повторюю, ми повинні зробити нашу оборону - нашу європейську оборону - сильнішою зараз, завтра і в майбутньому».

Мішель також закликав до більш ефективної координації європейських оборонних витрат, а також до підвищення ролі Європейського оборонного агентства та збільшення фінансування оборонної промисловості.

([Укрінформ](#))

Президент Європейської Ради Шарль Мішель:

Історія виноситиме свій суд, але я щиро вірю, що наш Оборонний союз народився в ті часи, коли російські танки перетнули кордони України. В ті перші часи ми прийняли історичне рішення - надіслати зброю в Україну - рішення, яке було неможливим уявити усього кілька днів до цього. Й ми не дивимося назад. Ми маємо будувати далі, з опорою на цей момент.

Він підкреслив: для того, щоб відповісти на сучасні виклики у сфері безпеки, необхідно фортифікувати Європейський континент, зміцнити його силу та захист, наростити європейську оборону. Більш спроможна система європейської оборони зробить позитивний внесок у глобальну та трансатлантичну безпеку, основою якої залишатиметься НАТО.

«Протягом понад 20 років ЄДА розвивало європейське оборонне співробітництво, тож ідея європейської оборони не є новою. Російська війна проти України, та дедалі більш нестабільне середовище з безпеки, надало цьому нову терміновість. Ми маємо постати сьогодні перед змінами у парадигмі безпеки», - наголосив президент Європейської ради.

«Наше європейське «пробудження» лише розпочалося. Я відчуваю, що прийшов час створити реальний оборонний союз, поєднаний із справжнім спільним ринком у сфері оборони. Він має бути сфокусований на двох речах, що мають просуватися вперед. Перше – це наша тверда військова підтримка для народу України, тому що безпека України – це є і наша безпека, це безпека для всіх нас. Друге – ми маємо зробити європейську оборону міцнішою, - зараз, завтра та у майбутньому», - зазначив Шарль Мішель.

«Народ України зараз б'ється за вільну та суверенну Батьківщину. Але ми знаємо, що вони (українці – ред.) також воюють за наші спільні цінності, - за мирний, демократичний та процвітаючий Європейський континент», - додав президент Євроради.

(...). Шарль Мішель визнав, що Євросоюзу потрібно робити більше та робити швидше, постачати Україні більше ракет, боєприпасів та систем протиповітряного захисту.

«Це є нашим зобов'язанням перед народом України та перед нашими власними громадянами. Захищаючи Україну, ми захищаємо себе. Наша триваюча й потужна військова допомога також надсилає сигнал для наших партнерів, - особливо для американських партнерів, - чіткий сигнал, що ми сприймаємо нашу безпеку більш серйозно, ніж будь-коли», - підкреслив президент Європейської ради.

(РБК-Україна)

Міністр закордонних справ Габріелюс Ландсбергіс:

Україна щодня доводить, що вона може ефективно протистояти агресору, і нам необхідно посилити волю та дії Альянсу на підтримку України, яка бореться за безпеку всього євроатлантичного простору. Країни НАТО повинні надати Україні всю необхідну зброю для досягнення перемоги.

(РБК-Україна)

Координатор Ради національної безпеки США Джон Кірбі

повідомив, що президент США Джо Байден та радник президента з національної безпеки Джейк Салліван доручили уряду визначити зусилля щодо допомоги Україні для проходження зими пріоритетом, як це було минулого року.

«Тому ми зосередилися на просуванні трьох ключових напрямків. По-перше, ми посилюємо можливості української протиповітряної оборони, щоб вони могли збивати російські ракети та іранські безпілотники, націлені на критичну інфраструктуру», - наголосив Кірбі.

Він уточнив, що США разом з партнерами надали Україні зенітні ракетні комплекси Patriot, Hawk та Avenger та інші засоби ППО.

«По-друге, ми допомагаємо Україні зміцнити її енергетичну інфраструктуру», - розповів Кірбі.

За його словами, нашій країні надали захисне обладнання, зокрема спеціальні сітки, арматура та бар'єри HESCO для захисту важливих об'єктів.

«І по-третє, ми передаємо Україні резервне обладнання та матеріали, у тому числі високовольтні автотрансформатори, промислові паливні генератори та мобільне автономне обладнання, щоб підвищити стійкість та запобігти втратам тепла та електроенергії», - додав він.

(Укрінформ)

Заступниця речника Пентагону Сабріна Сінгх підкреслила, що Сполучені Штати продовжують надавати підтримку Україні із запасів, що залишилися за статтею президентських повноважень. У той час, як допомога Ізраїлю надходить з іншого фонду – FMF, Іноземного військового фінансування.

«Знову ж, ми продовжуватимемо надавати обом країнам те, що їм потрібно», - наголосила Сінгх.

У цьому контексті вона підкреслила, що і Україна, і Ізраїль борються за свій суверенітет з агресорами. Тож, за її словами, Сполучені Штати мають довгострокові зобов'язання перед цими двома країнами від самого початку.

(Укрінформ)

Координатор Ради нацбезпеки Білого дому Джон Кірбі:

Ми провели численні дискусії та брифінги з членами й співробітниками Конгресу щодо важливості додаткового фінансування та просування всіх чотирьох сегментів – Ізраїлю, України, Індо-Тихоокеанського регіону і безпеки кордону.

Він підкреслив, що адміністрація наполягає, аби Конгрес діяв швидше.

«Ми хочемо, щоби всі чотири пріоритети були ухвалені Конгресом, і всі чотири були профінансовані», - наголосив Кірбі.

За його словами, причина, чому президент надіслав Конгресу запит на додаткове фінансування, полягає в тому, що всі чотири питання є терміновими для вирішення.

(РБК-Україна)

У грудні на саміті ЄС має обговорюватися питання про початок переговорів з Україною про вступ.

Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан:

Угорщина не має права вето. Жодного вето немає, Угорщина буде блокувати рішення. Ми не проти цих рішень, ми просто не згодні з іншими країнами-членами. Якщо ми згодні, то позиція ЄС є, якщо ні, то її немає. Ми

не повинні дозволяти собі відчувати нечисте сумління через те, що ми в чомусь не згодні.

Він зазначив, що переговори про вступ України до ЄС не відповідають інтересам Угорщини і тому не повинні бути поставлені на порядок денний.

Віктор Орбан бачить це так: питання може бути поставлене на порядок денний, якщо воно уже обговорювалось і досягнуто домовленості. Прем'єр-міністр Угорщини додав, що відповідна пропозиція не підготовлена, що необхідно все обговорити, узгодити інтереси, а потім зробити пропозицію. З цієї причини, на його думку, переговори про вступ навіть не слід розпочинати.

«Є багато питань, на які ми не знаємо відповідей: Україна перебуває в стані війни, і її правова система працює інакше, ніж у мирній країні. Навіть неможливо знати чисельність населення України, яке ми хочемо прийняти в ЄС», - заявив Віктор Орбан. Він вважає, що наразі неможливо сказати, наскільки велика територія України, яку Євросоюз хоче включити до своїх лав, адже, за її словами, «частина її перебуває під воєнним контролем Росії».

Крім того, Орбан спантеличений і питанням фінансування.

«Але неможливо навіть знати, якщо Україна вступить до Євросоюзу, скільки грошей доведеться витратити на її розвиток і звідки ці гроші візьмуться. Тому що таким чином країни-члени ЄС можуть втратити ресурси», - наголосив Віктор Орбан.

На думку прем'єр-міністра, Європейський Союз має спочатку встановити стратегічне партнерство з Україною, але це станеться «тільки через багато років». На його думку, це наблизить Україну до спільноти.

«Ми дали українцям сто мільярдів євро, але якби ми використали їх на розвиток Європи, економіки були б у кращому стані. Ціни на комунальні послуги зараз зросли, безробіття вище», - поskarжився угорський прем'єр.

За словами Орбана, якщо ЄС все ще хоче фінансувати війну, ЄС має вирішити, де взяти на це гроші. За словами прем'єр-міністра, він підтримав би створення спільного фонду ЄС, куди кожна держава-член вносила б свою частку і яка була б спрямована до України.

«Якщо ми хочемо дати Україні гроші, вони мають бути позабюджетними та прозорими», - додав він.

[\(Укрінформ\)](#)

Координатор Ради нацбезпеки Білого дому Джон Кірбі:

Ми послідовно надаємо Україні дійсно безпрецедентний рівень підтримки у сфері безпеки впродовж понад півтора роки. І ми змогли забезпечити це з неймовірною швидкістю.

Він підкреслив, що кожний пакет, який надають США й інші країни, щоразу готується за результатами вичерпних консультацій з українськими військовими щодо їхніх потреб у контрнаступі.

У відповідь на прохання прокоментувати недавню оцінку Президента України в інтерв'ю AP про те, що Україна не отримала всієї зброї, якої

хотіла, Кірбі зазначив, що прагнення України отримати більше озброєнь є цілком виправданим.

«Звісно, я не можу заперечувати оцінки президента Зеленського про те, що вони не досягли успіху, якого сподівалися досягти. Але я можу вас запевнити, що Сполучені Штати зробили все можливе не лише для того, щоби забезпечити системами безпеки, зброєю, інструментами, які їм потрібні», - наголосив представник Білого дому.

Він зауважив, що Сполучені Штати також очолили міжнародну коаліцію щодо надання підтримки Україні. У цьому контексті Кірбі згадав, зокрема, про Контактну групу з питань оборони України, яку очолює глава Пентагону Ллойд Остін, і яка охоплює близько 50 країн.

Кірбі запевнив, що підтримка України триватиме допоки це буде можливо. Він нагадав, що наразі запаси США майже вичерпані і Конгрес Сполучених Штатів розглядає запит президента Байдена з новим пакетом допомоги Україні, без якого забезпечувати подальші поставки, потрібні українцям, буде вкрай складно.

У цьому контексті він наголосив, що Сполучені Штати також «прагнуть дати більше» Україні.

«Тому ми закликаємо Конгрес негайно вжити заходів щодо запиту про додаткове фінансування», - наголосив представник адміністрації США.

Блокування вантажних перевезень на польсько-українському кордоні

(ЛІГА.Новини)

Лідер польської коаліції, яка перемогла на парламентських виборах, Дональд Туск, звинуватив уряд Польщі на чолі з Матеушем Моравецьким у бездіяльності через ситуацію із блокуванням кордону з Україною.

За його словами, польський уряд продемонстрував «бездіяльність, яку не можна пробачити».

«Таким чином ми ставимо під загрозу польсько-українські відносини і не захищаємо польських інтересів. Моравецький та Качиньський жакливо, дуже дилетантськи, непрофесійно та дуже цинічно розіграли українську карту», – сказав Туск.

Він зазначив, що спочатку Варшава стояла на проукраїнських позиціях, але тепер Польща має підтримувати Україну та не нехтувати своїми інтересами.

«Вони повністю знехтували цим, а коли зрозуміли, що це драгує людей, почали розігрувати антиукраїнську карту, а потім відвернулися від проблеми на кордоні», – резюмував політик.

([Цензор.НЕТ](#))

Єврокомісарка з питань транспорту Адіна Валеан вважає, що ця ситуація є «неприйнятною». Вона додала, що Єврокомісія залишає за собою право втрутитися, щоб забезпечити дотримання правил та законів.

«У пошуку рішення немає добросовісності... і майже повна відсутність залучення польської влади... яка повинна забезпечувати дотримання законів на кордоні», - наголосила Валеан.

«Хоча я підтримую право людей на протест, не можна брати в заручники весь Євросоюз, не кажучи вже про Україну, яка зараз перебуває у стані війни, блокуючи наші зовнішні кордони», - додала єврокомісарка.

([Цензор.НЕТ](#))

Голова Комітету захисту перевізників і роботодавців транспорту Вальдемар Ящур заявив, що перевізники не припинять протест на чотирьох пунктах перетину кордону, але не будуть поширювати його на ще два – в Нижанковичах і Зосіні.

«Ми також готові розглянути можливість пом'якшення форми нашого протесту, якщо польська держава посилює ефективний контроль за в'їздом вантажівок до Польщі», – додав Ящур, поскаржившись на «значну» кількість порушень з боку України.

Міністр інфраструктури Польщі Алвін Гаядхур:

У цих перевірках також братимуть участь співробітники національної податкової адміністрації, прикордонники та поліція. Це будуть посилені заходи. Я вже говорив з міністром фінансів і міністром внутрішніх справ і адміністрації – вони задекларували свою повну співпрацю в цьому питанні.

([РБК-Україна](#))

Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький вважає, що повернення до дозволів для українських перевізників стане альтернативою у рамках страйку на кордоні, який триває вже 24 дні.

Моравецький підкреслив, що вкрай важливо, щоб міністр інфраструктури отримав відповідні директиви під час Ради міністрів ЄС з питань інфраструктури.

За його словами, метою цих директив має бути повернення до попередньої системи авторизації, яка, як зазначив Моравецький, «добре працювала».

«Наша делегація в Києві домовилася про певні зміни, які можуть призвести до того, що пустять порожні вантажівки, які повертаються через кордон, що хоча б певною мірою зменшить затори та протести», - сказав він.

**Засідання Ради ОБСЄ на рівні міністрів закордонних справ
(Скоп'є, 30 листопада - 1 грудня)**

(Цензор.НЕТ)

Високий представник ЄС Жозеп Боррель висловив розуміння «занепокоєння деяких держав-учасниць» щодо рішення Північної Македонії дозволити міністру закордонних справ Росії Сергію Лаврову взяти участь у міністерській зустрічі.

«Проте рішення дозволити Лаврову брати участь у зустрічі відповідає нашій спільній меті – зберегти багатосторонність», – додав він.

Крім того, вважає топ-дипломат ЄС, голові російського МЗС «потрібно почути» від решти учасників, чому Москва опинилась в ізоляції після повномасштабного вторгнення в Україну.

«А потім він зможе повернутися до Кремля і доповісти господареві Кремля, що Європейський Союз і ОБСЄ залишаються єдиними в засудженні агресивної, протиправної поведінки Росії. Принаймні з цього погляду це буде корисно», – завершив пояснення Боррель.

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ РФ Сергій Лавров візьме участь у роботі Ради ОБСЄ у Скоп'є (Північна Македонія).

Речниця міністерства закордонних справ Франції Жан-Клер Лежандр:

Ми не вважаємо, що лише фізичної присутності пана Лаврова достатньо для того, щоб означити, що Росія виходить з ізоляції. Навпаки, із засідань ОБСЄ зрозуміло, що переважна більшість її членів визнають і засуджують незаконну агресію Росії.

Тож, очевидно, ніяких контактів не планується, і я не думаю, що ми повинні робити з цього якісь висновки.

Вона додала, що Росія все ще є членом цієї організації, як і інших міжнародних інституцій.

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ Швеції Тобіас Біллстрьом:

Ми повторюємо нашу вимогу до Росії припинити агресію, повністю і беззастережно вивести всі свої війська і військову техніку з усієї території України в межах її міжнародно визнаних кордонів. Ми також закликаємо Білорусь припинити допомогу та сприяння Росії в її агресії.

Глава МЗС Швеції наголосив, що «невиправдана і неспровокована агресивна війна Росії проти України є грубим порушенням міжнародного права і суперечить принципам і зобов'язанням, під якими ми всі підписалися».

«Україна бореться не лише за власну свободу, але й за безпеку та цінності Європи. Наша підтримка України має вирішальне значення», - підкреслив Біллстрьом.

Він також підкреслив, що Росія буде притягнута до відповідальності «за всі злочини, скоєні в Україні та проти неї, в тому числі за злочин агресії».

([Укрінформ](#))

Міністерка закордонних справ ФРН Анналена Бербок:

Оскільки Росія сьогодні присутня в цьому залі – хоча міністр закордонних справ, очевидно, як і на інших засіданнях, (присутній - ред.) лише тоді, коли говорить сам, але не слухає інших – я хотіла би скористатися цією можливістю, щоб ще раз чітко сказати: припиніть цю війну, яка також є війною саме проти цієї організації, проти безпеки і співробітництва в Європі.

Припиніть невимовні страждання, яких ви завдаєте мільйонам людей і водночас порушуєте цінності нашої організації, цієї організації тут, щодня! Для цього не потрібні переговори і, звичайно, не потрібні поступки з боку України. Що потрібно, так це рішення Росії дотримуватися основних принципів цієї організації, ОБСЄ, вивести свої війська і підтвердити свою прихильність до миру.

Вона також підкреслила, що троє громадян України - члени місії спостерігачів ОБСЄ все ще утримуються Росією в полоні, і «це є брутальним порушенням наших спільних правил ОБСЄ».

Бербок додала, що, розпочавши агресивну війну в порушення міжнародного права, «Росія напала не лише на Україну та її народ, але й на наш європейський порядок миру і безпеки».

([Цензор.НЕТ](#))

Міністр Збройних сил у Міністерстві оборони Великої Британії Джеймс Гіппі:

Зараз Росія зазнає поразки у своїй незаконній війні, але вона має зазнати цілковитої поразки, так само, як в спробах зірвати діяльність ОБСЄ. Ми повинні забезпечити ресурси для ОБСЄ. Це наш обов'язок.

За словами Гіппі, наразі перед членами ОБСЄ стоять дуже важливі виклики і саме тому, переконаний він, ця організація дуже потрібна.

«Повернення війни в Європу лише підтверджує цінність організації. Її принципи мають і далі слугувати основою для миру в Європі», – додав він.

Міністр наголосив на необхідності й надалі підтримувати Україну, що й збирається робити Британія, «щоб Україна перемогла і забезпечила стійкий мир».

«Будемо й надалі домагатися притягнення РФ до відповідальності за свої дії проти принципів ОБСЄ», - підсумував він.

(Укрінформ)

Глава МЗС Угорщини Петер Сійярто закликав припинити постачання зброї Україні, бо це «затягує війну».

«Поставки зброї також не допомагають. Поставки зброї затягують війну. А нам не потрібна війна. Нам не потрібна зброя в регіоні. Що нам потрібно в регіоні, так це мир», - заявив угорський міністр.

Він поскаржився, що на наслідки війни для Угорщини у вигляді біженців, зростання цін на енергоносії та інфляції. Крім того, Сійярто сказав, що на війні гинуть угорці.

«Ми платимо цю ціну, ми відчуваємо наслідки та стикаємося зі стражданнями, навіть якщо ми не несемо жодної відповідальності за війну, і навіть якщо це не наша війна. І я представляю націю, члени якої гинуть у цій війні. В Україні проживає значна громада угорців - близько 150 тисяч. І оскільки вони є громадянами України, їх мобілізують до української армії. Багато з них були відправлені на фронт і багато з них вже загинули, на жаль. І ми, угорці, не хочемо, щоб гинуло більше людей. Ми не хочемо, щоб гинуло більше угорців, але загалом ми не хочемо, щоб гинуло більше людей у нас по сусідству», - заявив глава МЗС Угорщини.

На цьому тлі він заявив, що «мир – це єдине рішення», а «на полі бою немає рішення».

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ Швейцарії Ігнаціо Кассіс:

Я ніколи не втомлюся повторювати це: Росія повинна вивести свої війська з суверенної території України. Швейцарія однозначно підтримує Україну та український народ у ці жахливі часи.

За словами швейцарського міністра, агресія РФ проти України є «головним викликом для нашої безпеки».

Він також наголосив на необхідності притягнення до відповідальності винних у злочинах, скоєних під час російської агресії в Україні: «Не може бути миру без справедливості для жертв та їхніх родин».

(Укрінформ)

Президентка Парламентської асамблеї ОБСЄ Піа Каума:

У світі, назавжди зміненому неспровокованим вторгненням Росії та триваючою війною проти України, наслідки агресії відображаються в усьому регіоні. Український народ, який зазнає знущань та страждань, залишається в центрі нашої уваги. Ми не можемо заплющувати очі на ці очевидні, грубі і не виправлені порушення Гельсінського Заключного акту.

За її словами, попри те, що «Росія порушила усі 10 принципів Гельсінського Заключного акту», ОБСЄ змогла продовжити свою роботу та «відіграє як ніколи важливу роль». На цьому тлі президентка ПА ОБСЄ запевнила у продовженні підтримки України.

«Наша Ванкуверська декларація (ПА ОБСЄ – ред.) містить рекомендації, які підкреслюють нашу загальну відданість підтримці України всіма необхідними засобами. Притягнення до відповідальності, із зосередженням на жертвах конфлікту, має першорядне значення. Для цього ми створили групу парламентської підтримки України, яку я маю честь очолювати, щоб краще реагувати на запити наших колег у Києві», - повідомила Каума.

(Укрінформ)

**Федеральний міністр європейських та міжнародних справ Австрії
Александр Шалленберг:**

Коли я залишав нашу зустріч у Польщі рік тому, я поїхав з двома висновками. Перший: ми стоїмо перед руїнами нашого європейського безпекового порядку після брутального і неспровокованого вторгнення Росії в Україну. І ми всі це знаємо: Є лише одна людина, яка може покласти край цій агресивній війні сьогодні – і це російський президент. Ніхто інший не несе цієї відповідальності.

За його словами, другий висновок полягав в тому, що держави-члени зберігають відданість ОБСЄ. «Однак, рік потому, ганебна правда полягає в тому, що наші слова не були підкріплені справами. Більшість з нас поводяться як будівельники, які стоять на будівельному майданчику зі схрещеними руками, дивлячись на будівлю та речі, що потребують ремонту. Проте навряд чи хтось відчуває себе відповідальним за те, щоб нарешті завершити роботу», - зазначив міністр.

На цьому тлі він закликав присутніх «не нарікати на статус-кво, а зробити роботу».

«Ми всі знаємо, що ОБСЄ ніколи не була організацією країн-одномумців або групою одномумців. І до певної міри наша сьогоднішня ситуація схожа на контекст п'ятдесятирічної давнини, коли було засновано ОБСЄ. І як тоді, так і сьогодні всі присутні в цьому залі несуть однакову відповідальність за те, щоб ця організація продовжувала функціонувати. Зараз не час для тактичних ігор. Екзистенційна криза ОБСЄ є надто загрозливою і має бути припинена», - заявив глава МЗС Австрії.

(Цензор.НЕТ)

Глава МЗС Люксембургу Ксав'є Беттель під час виступу на міністерському засіданні ОБСЄ звернувся безпосередньо до російської делегації, заявивши, що справжня сила – у тому, щоб припинити страждання мільйонів людей.

Беттель не читав свій виступ з аркуша та не зводив очей з росіян. Спочатку він згадав, що має російське коріння, адже його бабуся була з Росії.

«Маючи російські корені, і маючи російські контакти, я скажу, може, це когось і шокує, – але в мене були хороші стосунки з Володимиром

Путіним, я мав з ним телефонні розмови, обмінювався думками», – розповів Беттель.

За його словами, після початку повномасштабної війни він телефонував і Путіну, і Володимиру Зеленському. Він зазначив, що інші лідери його навіть критикували за намагання говорити з Путіним, адже це виглядало порушенням єдності.

«Після Бучі я відчув, що бажання знайти рішення немає. Мені сумно. Своєю поведінкою ви зруйнували все, що ми збудували: культурні, політичні, економічні відносини», – зазначив він і пригадав, що в розмові з Путіним казав йому, що його найкращі друзі тепер КНДР, Сирія і Еритрея.

«Він казав мені про російську мову, нацистів, біолабораторії... Але ми бачимо, що наратив вашої сторони – неправильний. Розпочати війну – просто. Закінчити війну – це риса лідерів», – заявив прем'єр Люксембургу.

На його думку, ніколи не пізно визнати, що ти вчинив велику помилку.

«Ви зробили велику помилку. Я не буду тут, щоб почути відповідь Лаврова. Але спиніться. Спиніть те, що не має пояснення, що не має причини. Повірте, сила не в тому, щоб показати, що ви сильніші, а в тому, щоб припинити страждання мільйонів людей», – підкреслив Беттель.

(Укрінформ)

Міністр з питань Європи та закордонних справ Албанії Іглі Хасані:

Те, як ОБСЄ реагує на виклики, з якими вона стикається сьогодні, визначатиме її майбутнє. Але для того, щоб дивитися в майбутнє, ми повинні спочатку визнати джерело виклику, з яким ми стикаємося сьогодні. Сьогодні найбільшою загрозою для нашої безпеки, а насправді для всієї нашої архітектури безпеки, в тому числі й для цієї організації, є Росія і її незаконна агресивна війна проти України.

Міністр наголосив, що ця російська війна мала драматичні наслідки для ОБСЄ в усіх трьох вимірах. За його словами, зловживаючи унікальним механізмом співпраці в Організації – консенсусом – і блокуючи його для прийняття всіх важливих рішень, «Росія прагне послабити і паралізувати нашу організацію»

«Кілька хвилин тому ми чули ті ж самі спотворені заяви. Ті ж слова, що і в 1956, 1968, 2008, 2014 та 2022 роках. Потім вони спрямовують на нас танки», - прокоментував Хасані виступ російського міністра Лаврова.

(Цenzop.НЕТ)

Міністр закордонних справ Фінляндії Еліна Вальтонен:

Вже зараз можна сказати, що Росія, яка напала з думкою про швидку перемогу, не змогла і не зможе перемогти Україну. Стійкість і хоробрість українців гідні захоплення.

Волтонен підкреслила, що «війна і руйнування - це вибір Росії». «Важливо пам'ятати, що Росія може закінчити цю війну в будь-який момент,

і тільки вона несе відповідальність за те, де ми зараз перебуваємо, зустрічаючи чергову воєнну зиму в Європі», - сказала міністр.

Глава МЗС Фінляндії наголосила, що своїм нападом на Україну Росія не лише грубо порушила Статут ООН, «але й порушує основні принципи і зобов'язання європейського безпекового порядку»: «Росія намагається підірвати ці базові принципи роками, в тому числі в Грузії в 2008 році та в Україні з 2014 року».

Вона додала, що російським уявленням про сфери впливу немає місця в Європі.

([Цензор.НЕТ](#))

Помічник Державного секретаря США у справах Європи та Євразії Джеймс О'Брайен:

Я приєдную свій голос до голосів моїх колег, які закликають Росію припинити порушення основних принципів організації, але я не впевнений, що вони поки що готові нас слухати.

Представник Держдепу наголосив, що вторгнення Росії в Україну є «повною зневагою цивілізованих стандартів, міжнародного права та принципів, на яких базується ця організація». При цьому, він вказав на те, що РФ продовжує блокувати діяльність організації, заперечуючи можливість проведення основних конференцій та «затримуючи персонал організації, що є повним порушенням їхніх прав і принципів цієї організації».

На цьому тлі він заявив про важливість збереження ОБСЄ, оскільки її блокування є прямою загрозою не тільки цінностям, на яких базується організація, «але й життю мільйонів людей в наших суспільствах, які просто намагаються реалізувати основні права, які, як ми всі погоджуємося, їм надані».

([Цензор.НЕТ](#))

Заступник міністра закордонних справ Туреччини Бурак Акчапар:

Ми знову зустрічаємося за надзвичайних обставин для міжнародного миру і безпеки. Трагічна війна в Україні триває вже майже два роки. Спустошення, руйнування та людські страждання в Україні є величезними. Наслідки війни на регіональному та глобальному рівнях також зростають. Ця війна має негативний вплив для всіх нас. Дозвольте мені ще раз підтвердити нашу принципову позицію на підтримку територіальної цілісності та суверенітету України.

Заступник глави МЗС Туреччини також висловив занепокоєння з приводу триваючих бойових дій у секторі Гази.

У своєму виступі Акчапар висловив переконання, що ОБСЄ «залишається важливою як найбільш інклюзивна платформа для всеосяжної безпеки і співробітництва в Європі і тому цю платформу необхідно зберегти».

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ Естонії Маргус Цахкна вважає, що Росія накладає вето на все, а ОБСЄ ухвалює рішення лише на основі консенсусу.

За оцінкою Цахкни, ОБСЄ втрачає актуальність.

«ОБСЄ має забезпечувати безпеку в Європі, але вона не в змозі це робити, тому що один з її членів здійснює агресію в Україні», - сказав Цахкна, перерахувавши військові злочини РФ.

(Укрінформ)

Чинний голова ОБСЄ, міністр закордонних справ Північної Македонії Буяр Османі:

Як відомо, бюджет ОБСЄ не затверджується з 2021 року тому, що Російська Федерація блокує його ухвалення. Тож організація надзвичайно страждає через відсутність бюджету. І, як я вже казав недавно, організація стікає кров'ю через те, що бюджет не ухвалений.

(Укрінформ)

Чинний голова ОБСЄ, міністр закордонних справ Північної Македонії Буяр Османі:

Ми рішуче засудили агресора, в даному випадку Російську Федерацію, яка, не лише спричинила величезні людські страждання в Україні, але й кинула виклик самому існуванню організації. Але ми також перетворили ОБСЄ на платформу для політичної та юридичної відповідальності Росії за її звірства в Україні. Щотижня за столом Постійної ради у Відні 56 держав-учасниць казали правду російському послу, як і 55 міністрів держав-учасниць сказали правду російському міністру закордонних справ тут, на Раді міністрів ОБСЄ.

Реакція представників української громадськості

«У пошуках Різдва». На вінтажній ярмарці «Тлум&Крам» збиратимуть на ЗСУ ([Щоденний Львів](#)).

9-10 грудня у Львівському палаці мистецтв (вул. Коперника, 17) відбудеться 34-й благодійний ярмарок Тлум&Крам. Він об'єднає локальних виробників крафту, колекціонерів і збирачів вінтажу, а також митців та культурних діячів.

Серед краму можна знайти: український та європейський вінтаж, в тому числі меблі, посуд та одяг, вироби ручної роботи та мистецтво. Крім цього, на ярмарку можна придбати дідуха і ялинку (...).

Подія буде традиційно благодійною.

В рамках події планується збір 200 000 гривень на спорядження для ЗСУ. Вартість вхідного квитка 200 грн. Для військовослужбовців, людей з інвалідністю, пенсіонерів та дітей до 12 років вхід вільний (...).

У Вінниці відбувся пікет з лозунгом «наші податки на ЗСУ» ([20хвилини](#)).

Цього дня, 2 грудня, декілька вінничан вийшли на мітинг під стіни міської ради. Люди вимагають, щоб більша частина бюджету громади була спрямована на допомогу армії, а не на ремонти, які можна виконати уже після війни.

Люди тримали у руках плакати, на яких написано: «Наші податки на ЗСУ», «Не будь байдужим», «Гроші на ЗСУ». Подібні мирні акції у Вінниці проводять уже не вперше (...).

У Радивиліві під час святкування Андріївських вечорниць збирали на ЗСУ ([Рівне 1](#)).

Увечері 29 листопада в Радивилівському ліцеї № 1 відбувся народно-обрядовий захід «Андріївські вечорниці». За участю найстарших ліцеїстів було організовано театралізоване дійство з традиційним для цього вечора кусанням калити та відтворенням красивих і цікавих українських обрядів.

Відомо, що під час заходу відвідувачі донатили на ЗСУ.

Матір загиблого воїна зі Львівщини пожертвувала на ЗСУ 100 тис. грн ([НТА](#)).

Матір загиблого на фронті бійця Віктора Сибаля із Львівщини передала волонтерам 100 тисяч гривень на купівлю авто для українських захисників.

Марія Степанівна Сибаль із Сокаля передала місцевій волонтерці Олені Матрипулі кошти на потреби ЗСУ. За словами волонтерки, завдяки цій пожертві вдалося придбали бус, який нині вже на фронті (...).

Діти з Дядьковичів замість подарунків на Миколая віддали гроші на ЗСУ ([Рівне вечірнє](#)).

Діти Аліна, Настя і Роман Баші з села Дядьковичі Рівненського району принесли 1000 гривень у сільську раду.

Як повідомляє голова громади Людмила Вітковець у Facebook, діти замість подарунків до дня святого Миколая здали гроші на автівку для 117 бригади 3 батальйону 1 окремої мінометної батареї (...).

Гроші на ЗСУ: під стінами мерії вчергове зібралися мітингувальники ([18000](#)).

Перед будівлею Черкаської міської ради зібрався мітинг.

На вже традиційній суботній акції люди вимагають спрямовувати більше коштів на допомогу армії.

Цього разу однією з вимог активістів також була продемонструвати проєкт рішення про місцевий бюджет на 2024 рік.

Нагадаємо, учасники руху «Гроші на ЗСУ» збираються щосуботи на акцію біля міської ради.

«Спочатку перемога, а потім ремонти»: кропивничани вимагають направляти гроші на ЗСУ замість асфальту ([Гречка](#)).

У Кропивницькому сьогодні, 2 грудня, на площі перед будівлею міськради вшосте відбувся мітинг «Гроші на ЗСУ». Учасники пікету вимагали направляти гроші із міського бюджету на потреби Збройних сил України, замість ремонту доріг та благоустрою міста.

На протест зібралися 17 кропивничан з плакатами «Дітям потрібні живі батьки, а не нові стадіони», «Спочатку перемога, а потім ремонти», «2023: закатали в асфальт 4900 дронів», «Гроші на армію» та інші.

Окремо наголосили, що попри попередні мітинги, гроші продовжують направляти на асфальти та дороги. Зокрема, одна з мітингувальниць говорить, що знайшла тендер вартістю майже три мільйони, де планують ремонтувати тротуар на околиці міста.

В коментарі «Гречці» кропивничанка Аліса Остроухова зазначила, що в пріоритеті мають бути військові і їхні потреби, а не ремонт тротуарів та доріг (...).

У Задвір'ї на футбольному турнірі донатили на ЗСУ ([Буськ.Район](#)).

Днями на відкритому спортивному майданчику задвір'янці організували Благодійний турнір на підтримку ЗСУ.

За Кубок Задвір'я -2023 змагались 9 команд. У півфінал за підсумками групового етапу вийшли 4 колективи: з Полтви, Полонич та два задвір'янські – «Станція» і «Фортуна».

Володарем Кубку став ФК «Полтва», який у фіналі здолав «Станцію».

Під час турніру зібрали 15 700 гривень, які передадуть місцевим волонтерам, котрі допомагають односельчанам, які перебувають в лавах ЗСУ.

Гроші на ЗСУ: як громади Харківської області допомагають Силам оборони (LB.ua).

Протягом останніх місяців Україною прокотилася хвиля мітингів за збільшення видатків місцевих бюджетів на підтримку Збройних Сил України та інших підрозділів Сил оборони. Зокрема, щонайменше три таких мітинги відбулося і у Харкові. Аналітичний центр «Обсерваторія демократії» дослідив, які громади Харківщини виділяють кошти на підтримку Збройних сил, де це закріплено програмами місцевого розвитку, а також - закупівлю яких товарів для військовослужбовців громади здійснюють самостійно.

Луцьк виділить з міського бюджету на підтримку ЗСУ понад 2500 мільйонів (Укрінформ).

Депутати Луцької міськради на сесії ухвалили передбачити у бюджеті на 2024 рік понад 500 мільйонів гривень на підтримку Збройних сил України.

«На підтримку Збройних сил України буде передбачено не менше 500 мільйонів гривень», - йдеться в дописі Луцької міської ради.

Міський голова Ігор Поліщук зазначив, що ці кошти з бюджету громади спрямують на закупівлю дронів, тепловізорів, старлінків, зарядних станцій, оптичних прицілів тощо.

Крім того, на підтримку ЗСУ буде спрямована решта вільних залишків після оплати коштів освітньої субвенції, енергоносіїв, видатків на цивільний захист та зобов'язань Луцької міськради у міжнародних проєктах.

За словами міського голови, ще 50 мільйонів гривень буде спрямовано на будівництво ветеранського хабу.

«Такий заклад дуже необхідний громаді, адже війна триває, і необхідна підтримка нашим військовослужбовцям», - наголосив Поліщук.

Понад половина українців проти вступу до НАТО без окупованих РФ територій: опитування (LIGA.net).

За даними «Рейтинг», 53% респондентів проти ідеї вступу до НАТО лише тих територій України, що перебувають під контролем держави.

Понад половина українців проти ідеї вступу України до НАТО в межах лише тих територій країни, що підконтрольні державі (тобто тих, що не перебувають під тимчасовою російською окупацією. – Ред.). Про це йдеться в новому дослідженні Соціологічної групи «Рейтинг».

За даними опитування, ідея вступу України до НАТО в межах лише тих територій, які підконтрольні державі, є неприйнятною для більше ніж половини респондентів – 53%.

«Рейтинг» зауважує, що водночас 40% опитаних цілком або скоріше підтримують таку ідею: відносно частіше на такий крок готові піти мешканці західних регіонів (загалом 51%) та столиці (43%) та люди середнього віку (45%).

Натомість жителі сходу (41%), центру (35%) та півдня (34%), а також найстарші (36%) підтримують цю ідею найменше, пишуть дослідники.

Навіть серед прихильників вступу України до НАТО цю ідею підтримують лише 44%, тоді як 51% – проти, зазначає група.

Більшість українців вважають: люди дають хабарі, бо без цього ніяк – опитування ([Українська правда](#)).

53% українців вважають, що люди переважно дають хабарі, оскільки без цього неможливо обійтися.

Дослідники поставили респондентам питання: «Наскільки ви згодні з твердженням, що більшість людей дають хабарі, так як без цього не обійтися?».

33% повністю погодились з твердженням, ще 20% скоріше підтримали його.

Водночас 13% жодним чином не згодні з твердженням, ще 11% скоріше не згодні.

Також 49% опитаних переконані, що більшість українців не платять податки, бо у них є така можливість. Не погоджуються з цим лише 24% респондентів.

Опитування було проведене у період з 27 до 30 липня методом телефонних інтерв'ю з використанням комп'ютера. Опитані 2000 повнолітніх респондентів з усіх підконтрольних регіонів України. Статистична похибка не більше ніж 2,2%.

Реакція представників світової громадськості та бізнесу

У Німеччині підтримка України залишається на високому рівні ([Укрінформ](#)).

Солідарність громадян Німеччини з Україною зберігається на високому рівні, натомість Росії не довіряють дедалі більше німців.

Згідно з дослідженням німецького Фонду Кербера, 66% опитаних виступають за подальшу військову підтримку України. З них 54% вважають, що військова допомога Німеччини мала б на меті допомогти відвоювати окуповані Росією території, натомість 41% респондентів вважає, що підтримка Німеччини має передусім запобігти подальшому просуванню РФ.

При цьому частка респондентів, які вбачають у Росії військову загрозу, зросла з 72 до 76 відсотків порівняно з минулим роком. Більшість німців (86%) вважають, що російському уряду не можна довіряти.

Водночас 57% респондентів вважають, що вплив Німеччини у світі за останні два роки впав. При цьому 54% опитаних переконані, що країні слід проявляти більшу стриманість у міжнародних кризах, а 38% хотіли б, щоб Німеччина була більш залученою. З них три чверті (76%) бажали б, щоби роль Берліна носила переважно дипломатичний характер (торік таких було 65%).

Згідно з опитуванням, 71% німців проти військового лідерства ФРН у Європі. Водночас 72% опитаних згодні витратити не менше двох відсотків ВВП на оборону відповідно до угоди НАТО, а 26% навіть назвали цей показник заниженим.

Щодо розширення ЄС на схід 51% опитаних висловилися проти, 45% – за.

Керівник відділу міжнародної політики Фонду Кербера Нора Мюллер:

Міжнародні кризи впливають на внутрішню згуртованість нашого суспільства більше, ніж будь-коли раніше. З цієї причини також в інтересах Німеччини активно сприяти подоланню кризи. Але більшість німців хотіли б і надалі виявляти стриманість у зовнішній політиці та політиці безпеки.

Репрезентативне опитування «Берлінський пульс» проведене інститутом дослідження громадської думки Kantar Public у вересні 2023 року. Участь у дослідженні взяли 1057 громадян Німеччини віком від 18 років.

У Львові британський спеціаліст завершив другу місію з лікування болю ([Укрінформ](#)).

Британський спеціаліст Рокас Томошаускас завершив другу місію з лікування болю в Першому медоб'єднанні.

«Друга місяця провідного британського спеціаліста з лікування болю Рокаса Томошаускаса в Першому медоб'єднанні Львова – завершена», - йдеться в повідомленні Національного реабілітаційного центру «Незламні».

У Національному реабілітаційному центрі зазначили, що з 20 до 25 листопада Рокас Томошаускас провів 50 консультацій. 22 пацієнтам виконали малоінвазивні лікувально-діагностичні блокади для зменшення інтенсивності болю.

«Спеціаліст з лікування болю Кембриджської університетської клініки Рокас Томошаускас консультував пацієнтів з гострим та хронічним болем в різних ділянках тіла, зокрема, спини, шийі, попереку, голови, внаслідок важких мінно-вибухових поранень, а ще - з фантомними та онкологічними болями», - додають у Центрі «Незламні».

Керівниця анестезіологічної служби Першого медоб'єднання Львова Наталія Матолінець:

Через війну ми почали стикатися з важкими мінно-вибуховими травмами. Більшість пацієнтів на первинних етапах евакуації не отримують якісного знеболення та потрапляють до нас з некупованим болем, який заважає згодом проходити повноцінну фізичну реабілітацію. Зараз це дуже актуальне для нас питання.

Медики вважають, що в Україні лікування гострого та хронічного болю – це недостатньо розвинений напрямок.

Проти будь-яких поступок України в бік Росії виступають 50% поляків ([Укрінформ](#)).

Україна повинна продовжувати боротьбу проти Росії і не йти на жодні поступки Кремля. Так вважають 50% громадян Польщі.

Про це йдеться в опитуванні, проведеному Центром дослідження громадської думки (CBOS) Польщі, проведеному в листопаді.

Своєю чергою 32% поляків вважають, що потрібно прагнути до завершення війни і відновлення миру в Україні навіть шляхом територіальних поступок Москві з боку Києва. 18% поляків не визначилися з цього приводу.

На запитання, як завершиться війна, 31% поляків зазначили, що Росія змушена буде залишити окуповані території, а 39% вважають, що Україна змушена буде відмовитися від частини своїх територій.

Водночас 74% поляків вважають, що російська агресія проти України загрожує безпеці Польщі. Це на 7% більше, ніж у жовтні. Натомість не бачить такої загрози 19% опитаних.

Згідно з опитуваннями, 62% поляків підтримує прийняття воєнних біженців з України. Натомість 31% не хоче бачити українських біженців в Польщі.

Опитування було проведено 13-16 листопада змішаним методом на вибірці 1072 дорослих поляків.

Влада фінського міста викупить і знесе будівлю російського консульства (Укрінформ).

Депутати фінського міста Турку проголосували за те, щоб викупити колишню офісну будівлю генерального консульства Росії за 1,6 мільйона євро.

Депутати вирішили знести будівлю і побудувати на її місці інший об'єкт, можливо, дитячий садок.

Площа земельної ділянки, на якій стоїть будівля, становить близько 3500 квадратних метрів. Будинок побудований російським консульством у 1974 році і має площу близько 2000 квадратних метрів.

Ґрунт на території консульства потребує очищення, оскільки на початку ХХ століття тут був ливарний цех і завод цинкування.

Росія та Білорусь не з'являться у міжнародному баскетболі – ФІБА (Укрінформ).

Міжнародна федерація баскетболу (ФІБА) продовжила відсторонення Росії та Білорусі у змаганнях організації.

У березні 2023-го Міжнародний олімпійський комітет (МОК) рекомендував спортивним федераціям допустити російських та білоруських атлетів у нейтральному статусі. Однак ФІБА - одна з міжнародних організацій, де представники Росії та Білорусі залишаються поза змаганнями після початку повномасштабного вторгнення в Україну.

Попри можливість допуску росіян до Олімпіади-2024 ФІБА не допустила ані Росію, ані Білорусь до відбіркових турнірів Ігор-2024.

ФІБА також залишила ці збірні поза кваліфікацією на Євробаскет-2025 та скасувала для них резервування місць на молодіжних чемпіонатах Європи.

Чергове засідання центральної ради ФІБА, яке відбулося в Швейцарії, залишило в силі відсторонення Росії та Білорусії. Дискваліфікація є безстроковою, але може бути переглянута на наступному зібранні.

Відтак, окрім заборони на участь у кваліфікації Олімпіади-2024 та Євробаскету-2025, Росія та Білорусь залишаються поза турнірами ФІБА баскетбольних клубів, а також жіночих та чоловічих збірних. Рішення розповсюджується, зокрема, й на змагання у баскетболі 3x3.

Росії не буде на престижній Всесвітній виставці World Expo 2025 у Японії (Укрінформ).

Росія не братиме участі у Всесвітній виставці World Expo 2025 у японському місті Осака.

Представник РФ на пленарному засіданні Бюро міжнародних виставок у Парижі повідомив, що Москва вирішила утриматися від участі у Всесвітній виставці в Осаці «через відсутність ефективної комунікації з країною-господарем», без уточнення подробиць.

Натомість, минулої п'ятниці уряд Японії заявив, що не допустить участі РФ у престижному міжнародному заході через її агресію проти України.

Відповідальна за виставку міністр регіонального відродження Джімі Ханако:

Ми не припускаємо участі Росії в Osaka-Kansai Expo, якщо не зміниться поточна ситуація навколо її вторгнення в Україну.

Вона додала, що триваюче вторгнення суперечить темі заходу «Створення суспільства майбутнього для нашого життя».

World Expo 2025 у японській Осаці триватиме шість місяців – із 13 квітня по 13 жовтня. Очікується, що свої павільйони на цьому заході представлять понад 150 країн світу з усіх континентів.

Понад 120 громадських організацій з регіону ОБСЄ закликали до припинення війни РФ проти України ([Укрінформ](#)).

Понад 120 груп громадянського суспільства зібралися на Конференції громадянського суспільства ОБСЄ у столиці Північної Македонії та прийняли декларацію, у якій наголошується, зокрема, на необхідності припинення війни Росії проти України.

Конференція пройшла у Скоп'є напередодні 30-ї зустрічі Ради міністрів ОБСЄ.

«Конференція громадянського суспільства зібрала понад 120 представників громадянського суспільства з усього регіону ОБСЄ для обговорення спільних рекомендацій громадянського суспільства керівництву ОБСЄ. Одним з головних результатів цьогорічної конференції стала Скоп'єнська декларація. У Декларації наголошується на необхідності припинення війни проти України, зміцнення громадянського суспільства та забезпечення відповідальності держав-учасниць за виконання їхніх зобов'язань у сфері людського виміру», - йдеться у повідомленні.

Декларація була представлена керівництву ОБСЄ, а також 57 країнам-учасницям організації, які зібралися на 30-те засідання Ради міністрів ОБСЄ у столиці Північної Македонії.

Участь у заході взяло керівництво ОБСЄ, включаючи чинного голову Буяра Османі та генеральну секретарку Гельгу Шмід.

Світова федерація бадмінтону призупинила членство Росії у своїй організації ([Укрінформ](#)).

Світова федерація бадмінтону (BWF) призупинила членство російської національної федерації, відповідне рішення оприлюднили на офіційному сайті організації, передає Укрінформ.

Підставою для відсторонення Національної федерації бадмінтону Росії стало незаконне поширення її юрисдикції на окуповані регіони України — території Луганської, Донецької, Запорізької та Херсонської областей.

Відповідне рішення BWF ухвалила на засіданні ради організації 11 листопада. Остаточного затвердити відсторонення російської сторони федерація має на щорічному генеральному зібранні 2024 року в китайському Ченду.

Попри відсторонення федерації, спортсменам з Росії BWF не заборонятимуть змагатися на умовах нейтралітету.

Французькі військові склали шану українським колегам пострілами з гармат часів Наполеона ([Укрінформ](#)).

У день покровительки артилеристів святої Варвари військові 8 артилерійського полку, що базується у місті Нансі, та громадські організації східного регіону Франції провели урочисту церемонію на знак солідарності з українськими колегами.

Особливе міжнародне братерство артилеристів вони відзначили пострілами зі старовинних гармат епохи Наполеона I. Біля витоків ініціативи стояла одна з найстаріших патріотичних військових асоціацій на Сході Франції.

Президент Groupe Drouot Жиром Боклер:

Від початку війни в Україні ми вшановуємо не лише французів, тепер щороку ми згадуємо всіх наших товаришів по зброї в Україні.

Покласти вінок у кольорах українського прапора у пам'ять про українців військові запросили двох хлопчиків із родини українських біженців.

Наприкінці церемонії пролунали символічні постріли з гармат часів Наполеона I.

«Гармати, з яких ми стріляли – унікальні та переможні. З їхньою допомогою наш полк розбив ворога у битві під Аустерліцом 1805 року», - зазначив Боклер.

Він також відзначив, що сьогодні сучасні французькі гаубиці Caesar допомагають українцям.

«Технологія наполеонівської епохи зробила французьку артилерію першою в Європі, тож наша традиція виготовлення якісних гармат ще звідти. Це показують і сучасні наші гармати Caesar, які відмінно працюють на передовій в Україні», - сказав Боклер.

День святої Варвари - традиційне свято артилеристів у багатьох європейських країнах. Свята Варвара є покровителькою вогню, а отже, всіх артилеристів, інженерів, пожежників, саперів та шахтарів, тобто усіх, хто застосовує вогонь або ж бореться з ним.

Експертні оцінки

(Український кризовий медіа-центр)

Старший радник з політики згуртованості ЄС Юрій Третяк:

Українська регіональна політика формувалась впродовж 2015-20 років і на сьогодні має декілька складових. Першою з них є система законодавства, яка базується на законі «Про засади державної регіональної політики» і законі «Про генеральну схему планування території України». Основою системи планувальних документів є Державна стратегія регіонального розвитку, регіональні стратегії, стратегії розвитку регіональних громад. Система фінансування базується на Державному фонді регіонального розвитку, обласних та місцевих бюджетах. Наступна складова – система моніторингу – лише знаходиться на стадії формування. А формують, реалізують і координують державну регіональну політику системи інституцій. На зараз ситуація тут лише погіршується. Проблем багато і говорити про них потрібно, щоб всі гуртувались навколо їх вирішення.

Старший радник з питань законодавства, експерт із законодавчого забезпечення регіональної політики Анатолій Ткачук:

Зміни, внесені у закони «Про регулювання містобудівної діяльності» та «Про засади державної регіональної політики» породили суперечності у плануванні відновлення та розвитку. У зв'язку з цим слід узгодити норми цих законів в частині планувальних документів стратегічного характеру щодо відновлення та розвитку, провести моделювання та здійснити необхідне районування української території щодо безпекової ситуації для визначення особливостей застосування законодавства та реалізації державних політик на цих територіях, а також внести зміни до Закону «Про засади державної регіональної політики» для виправлення прогалин і гармонізації із законодавством ЄС. Визначення функціональних типів територій (ФТТ) не є придатним для застосування. Не може бути 600 територій відновлення від Заходу та Сходу.

Більше половини видатків державного бюджету – це кошти, надані нам партнерами або взяті у кредит. До цього треба додати, що з наступного року місцеві бюджети позбавлені надходжень з ПДФО військовослужбовців. В результаті може постати дуже серйозна проблема утримання впродовж найближчих двох років інфраструктури у територіальних громадах. Для того, щоб цього уникнути, європейські партнери запропонували інструмент для України у розмірі 50 млрд євро. 15 % коштів від першої частини можна буде направити на розвиток регіонів і громад.

Виходячи із сьогоднішнього курсу, ми приблизно розраховуємо на 240 млрд. гривень до 2027 року або 60 млрд. на рік. І тут постає питання, яким чином витратити ці кошти? Ми пропонуємо по 20 млрд. направити на

реалізацію програм регіонального розвитку та стратегій регіонів, 15 млрд. на субвенцію територіальним громадам і 5 млрд. на реалізацію національних проєктів. Наприклад, перешивання колії на евроколію може серйозно вплинути на експорт продукції з українських регіонів. Такий підхід дасть змогу компенсувати втрати місцевих бюджетів, викликані війною і зняттям надходжень від ПДФО військовослужбовців.

Експерт з інституційного забезпечення регіональної політики
Віктор Подорожний:

Координація системи фінансування має відбуватися на центральному рівні, оскільки йдеться про підтримку з державного бюджету. Необхідно переглянути статтю 24-1 Бюджетного кодексу України щодо Державного фонду регіонального розвитку, наблизивши вимоги та процедури до процедур, передбачених у Європейському Союзі. Розмір фонду встановити на рівні 1,5 % видатків державного бюджету, третину фонду використовувати на реалізацію програм регіонального розвитку та проєктів загальнонаціонального значення, а дві третини – на реалізацію проєктів та програм регіонального розвитку, які впливають із стратегій розвитку регіонів та територіальних громад.

Серед інших пропозицій – розробка нових правил підготовки, розгляду та реалізації проєктів регіонального розвитку і переведення ідеї голосування у Дії за такі проєкти у голосування за громадські проєкти в окремий фонд громадських ініціатив.

([Українське Радіо](#))

Польський журналіст, редактор Radio Wnet, ведучий програм
Raport z Kijowa та Program Wschodni Павел Боболович:

Немає сумнівів, що після 24 лютого 2022 року поляки інакше почали дивитися на українців і Україну. Ці події викликали більше зацікавлення та розуміння, але в основному велике емоційне несприйняття війни. Поляки відкрили свої двері. І це зробили звичайні громадяни. Не було потрібно державних рішень, державних закликів... Люди показали, що означає реальне братерство, емпатія, розуміння такої ситуації. І я думаю, що це такий момент в історії, про який будемо згадувати, як приклад того, що можемо разом співіснувати у важкій хвилині. Але зрозуміло, що цей процес має мати політичну підтримку. Коли її немає, з часом просто всі можуть бути в чомусь розчаровані, відчувати себе втомленими.

Поляки можуть втомлюватися від війни. Це може бути смішно, коли я це розповідаю українцям, які живуть під ракетами у війні. Але з іншого боку, також треба зрозуміти, що коли держава не зробить відповідних механізмів, імпульсу, що зможе підтримати на довгу дистанцію, то підтримка буде ослаблюватися... Ще й до цього проросійська пропаганда.

Західний світ витворив міф, в якому одразу не помітили, що Росія діє так, як діяла раніше. Втім, вона і далі будує агентуру, має свій вплив,

підтримує політичні сили і має можливості в польському суспільстві. І ми це зараз бачимо — однозначно проросійські сили є у нас в парламенті. Тож, з одного боку, польське суспільство підтримує Україну. З іншого боку, голосує за людей, які кажуть, що треба підтримувати зв'язки з Росією, з Лукашенком. Я не кажу тільки про «Конфедерацію», що є однозначним. Але, наприклад, «Громадянська платформа» бере до себе в списки Міхала Колодзейчак, діяльність якого дуже добре вписується в російський наратив. «Право і справедливість» також почала застосовувати, може, не проросійську риторичку, але антиукраїнську. А зараз все, що ми робимо антиукраїнське, дуже добре вписується... (в проросійські наративи — ред.)

(...). Я думаю, що є багато факторів (чому так змінилися відносини зараз Польщі і України, – ред.). Перший — ми не використали політичного моменту відразу і не було однозначного бачення з українського і з польського боку. Дуже класно було робити спільне фото, але ніхто не подумав, що не воно буде реалізувати наше майбутнє. Просто треба, наприклад, підписати трактат, який має бути між нашими державами, як має виглядати цей кордон.

Я дуже добре пам'ятаю слова одного з високих офіцерів Прикордонної служби України, що після теплового прийому Польщею українських жінок і дітей, між Польщею й Україною не буде більше кордонів. Але це не витримало плин часу, і за півтора року ми маємо не просто кордони, а майже стіну. І треба сказати, що Україна не дуже добре розуміє Польщу. Мало експертів полоністів і часом побутує думка, що Польща — це частина Євросоюзу і частина НАТО, тому всі проблеми з Польщею можна вирішувати через Берлін, Брюссель або Вашингтон. Але це не є правдою. Але є і бачення Варшавою України, яка має за щось дякувати, має вибачатися, яка тільки хоче до Берліна, але не бачить Варшави. Це нерозуміння викликає напруження на персональному рівні у наших політиків.

В наших політичних командах немає людей, які багато років між собою співпрацюють. Я 30 років співпрацюю з Україною, але такі люди майже ніколи не заходять високо в політику. Натомість в політиці з'являються люди, які починають спочатку кричати про стратегічні відносини, а пізніше не знають, як їх виконати. І звісно, зараз в публічному просторі є багато слів, які не мали бути сказані. Ніякий поляк не хоче чути, що він зараз робить другий фронт проти України. Водночас з польського боку не повинно бути порівняння України з потопельником та слів про те, що Україна не увійде до Євросоюзу, які сказав заступник міністра закордонних справ Польщі Павел Яблонський. Так не розмовляють друзі.

Звісно, не повинні бути ствердження, результатом яких є те, що друга сторона просто розвертається і більше не хоче розмовляти. Можна говорити про емоційну складову, але важлива інша — політична. В Польщі цей рік був виборчий. Влада пішла шукати електорату серед тих, які не сприймають добре Україну. І вона почала використовувати антиукраїнську риторичку.

Навіть якщо не антиукраїнську, то не прихильну до України. І добре, що «Конфедерація» не є в уряді, бо це третій фактор — реальний вплив російської політики. І якщо ми розмовляємо про російський фактор, який є в Польщі, то він залишився і в Україні. Серед українських депутатів є ті ж «регіонали», які були проти Майдану, які були проти незалежності України, які діяли проти України. Зараз відкриваємо ці справи, в яких вже називаємо своїми іменами російських агентів в Україні, зокрема Андрій Деркач. Скільки ж років вони впливали на українську політику, скільки років вони були в середовищі українського президента. А найгірше, думаю, що багато проросійських осіб і в Україні, і в Польщі досі не викрито. А вони є, і вони мають свій вплив.

(...). Сьогодні блокування кордонів з Україною — це ганьба. Це зрада. Це метод, який не можна використовувати. Польща — це прифронтова держава. Про це сказали не один раз президент Дуда та президент Байден. Тож до історії цей протест потрапить як ганьба. Навіть якби шофери мали рацію — це не має значення. Інша справа — чи вони мають рацію. На мою думку, це тільки невелика частина перевізників в Польщі. Рафал Меклер каже, що він хоче вийти на український ринок. Не на часі воювати за якийсь ринок. Треба просто шукати спільних рішень. Звісно, що є третій фактор, який пов'язаний з корупцією на кордоні. Але у ситуації з блокуванням кордону ніхто не усуне корупцію. Те, що стоять там українські перевізники, які не можуть піти під час цього протесту до себе додому, не можуть задовольнити свої фізіологічні потреби — це просто щось негуманне. І це для мене як громадянина Польщі просто сором. Держава має реагувати. Але звісно, що політична сила «Конфедерація» і Меклер дуже добре вибрали цей момент. Це момент, коли в Польщі фактично не існує уряду. Бо попередній уряд Моравецького закінчив свою діяльність. А новий уряд Туска буде в грудні. І це також буде дуже важко, бо йому необхідно ухвалити дуже багато різних рішень, зокрема і щодо ситуації на кордоні. Той, хто використав цей момент, використав його не випадково. Я не хочу сказати, що є докази, що ці люди — це російські агенти, але звісно, Росія цим користується. І для Польщі це ганьблива справа, я б однозначно цю справу вирішив адміністративно.

Протест не може загрожувати життю і безпеці. А ми кажемо про ще більшу безпеку — безпеку наших держав. Меклер викладав відео, як переїжджає військова техніка з Польщі в Україну. Він виклав це, вказуючи перехід і годину. Для мене ця людина одразу повинна бути затримана польськими службами за це. А він наступними днями зустрічався з польським прем'єр-міністром. Я цього не можу зрозуміти. Це ганьба і сором для польського прем'єр-міністра, який з такою людиною не повинен зустрічатися в цей момент. Що б було, якби в таке скуплення вантажів ударила Росія? А що Росія не може таке використати? Звісно, що може.

(Укрінформ)

Голова Польсько-української господарчої палати (ПУГП), ексміністр економіки Польщі Яцек Пехота:

ПУГП закликає, аби польський уряд у підготовці своєї позиції щодо блокади кордону польськими перевізниками брав до уваги сукупність факторів, а не вибірково оцінював ситуацію.

Адже ідея відновлення дозволів для українських перевізників жодним чином не враховує ситуацію, в якій опинилася Україна. Дозволи у період, коли в Україні триває війна, український народ й українська економіка стікає кров'ю, і в ситуації, коли блокуються українські морські порти, через які проходило 60% експорту, і коли польські перевізники не хочуть їздити до України, є пропозицією під конкретні вимоги протестувальників, які жодним чином не враховують складну проблему України і ситуацію польської економіки.

Польща має значне позитивне сальдо у товарообміні з Україною: за 9 місяців цього року експорт товарів з Польщі в Україну сягнув понад 8,1 млрд євро, а імпорт з України до Польщі склав більше 3,3 млрд євро.

Хто завезе стільки товарів в Україну, якщо польські перевізники не хочуть їздити, а величезні потреби, також і польських компаній, реалізують також українські перевізники? Компанії, які входять до ПУГП, неодноразово намагалися знайти польські фірми, польських перевізників, які поїдуть углиб території України й обслужать польських виробників, які працюють в Україні. Але такого бажання не було і не має.

Відтак, ініціатива Варшави щодо відновлення дозволів – гасло, яке жодним чином не вирішує проблему країни, в якій триває війна.

Ми закликаємо до вирішення проблеми вже сьогодні, адже чергові два тижні (до можливого обрання нового уряду Польщі – ред.) це поглиблення значних втрат компаній, виробників, торговельних компаній. Але ніхто чомусь цього не бере до уваги, усі тільки звертають увагу на проблеми перевізників, які блокують кордон.

Пехота також назвав "пропагандистською" пропозицію нового міністра інфраструктури РП Альвіна Гаядура про посилення перевірок українських перевізників на польських дорогах. За його словами, ще декілька днів тому, цей міністр займав посаду головного інспектора дорожнього транспорту Польщі і йому ніхто на цій посаді не заборонював здійснювати контроль і боротися з нечесною конкуренцією.

В Польщі немає офіційних підрахунків, скільки економіка країни втратила від блокади кордону, але може йтися принаймні про сотні мільйонів євро.

Палата звернулася до своїх членів (до неї входять близько 500 компаній, більшість з яких є польськими – ред.), щоб вони підраховали свої збитки від блокади кордону. Він повідомив, що від кількадесяти компаній

отримано детальні розрахунки, які показують, що вони сумарно втратили вже понад 100 млн злотих (близько 25 млн євро).

Складно передбачити, яким буде підхід до цієї проблеми нового польського уряду, який може з'явитися в Польщі в середині грудня. Однак, він підкреслив, що не можна чекати ще два тижні, а треба вирішувати проблему вже зараз.

Це вимагає негайної зустрічі за одним столом представників уряду Польщі, України, Єврокомісії, перевізників і виробників та підприємців, які втрачають на цьому і негайно до білого диму (як при обранні Папи Римського - ред.) напрацювати спільні рішення.

(Українське Радіо)

29 листопада детективи НАБУ і прокурори САП викрили чотирьох суддів Київського апеляційного суду на одержанні неправомірної вигоди у розмірі 35 тисяч доларів за зняття арешту з майна «Мотор Січ».

Юрист Центру протидії корупції Вадим Валько:

На цей час нової інформації немає, окрім того, що вчора було повідомлено вже про підозру цим суддям, і очевидно, що більше інформації буде під час розгляду клопотань у Вищій Раді Правосуддя. Я думаю, що такі клопотання будуть про надання дозволу на тримання під вартою таких суддів.

Після того, коли подасть клопотання Спеціалізована антикорупційна прокуратура. Таке клопотання вони не могли подати, поки вони не повідомлять про підозру. Тобто спочатку був факт імовірного викриття на хабарі, далі готується текст підозри, і про нього повідомляється, після того, я думаю, з понеділка такі клопотання мають надійти, і потім, якщо ВРП надасть дозвіл, буде клопотання про запобіжний захід, і там вже будуть деталі.

Суддів не затримано, вони не перебувають в СІЗО, і це питання нашої суддівської недоторканності.

(...). Але розмір посадового окладу регулюється законом, і приблизно це трохи більше ніж 100 тисяч гривень. Крім того, судді апеляційної палати отримують додаткові надбавки та за вислугу років, і за можливий доступ до державної таємниці. Тому це точно не менше 100 тисяч гривень на місяць.

Поки що у нас є інформація лише з релізів НАБУ і САП — нібито кошти через ще одного суддю, четвертого посередника, пропонували колеги суддів за задоволення клопотання про зняття арешту з повітряних суден. Це можуть бути або літаки, або вертольоти, але з судового реєстру у справах, які були пов'язані з арештами щодо майна «Мотор Січ». Влітку цього року Печерський суд арештував два літаки Ан-74-100 у справі Богуслаєва. Можливо, йдеться про цю справу. Але стверджувати, що точно в цій справі йшлося саме про ці повітряні судна, не можна. Втім точно можна говорити, що судді Юрій Слива, Віктор Глиняний і Ігор Паленик — це судді, які

входять в одну колегію. Зазвичай вони втрюх — постійна колегія, яка розглядає різні питання в рамках кримінального провадження. Зокрема, саме вони розглядали скаргу захисту на тримання в СІЗО Ігоря Коломойського і залишили рішення без змін. І ці судді так само в справі Богуслаєва також продовжували його тримання під вартою, і це було декілька тижнів тому.

По суті реакції Ради суддів не було, вони просто написали, що уже просто немає слів. І різними емодами вказали чотири фігурки людей, схожих на суддів, якийсь алкогольний напій в склянці й можливі долари. Мені здається, що це красномовна реакція на проблеми судової системи в цілому, коли у нас систематично затримують суддів на неправомірній вигоді. І не просто суддів районних судів, а й навіть колишнього голову Верховного суду та чотирьох суддів Київського апеляційного суду, і ця історія раз в декілька місяців повторюється.

Очевидно, що у нас є системні рішення і точкові. Щодо системних рішень, у нас продовжується кваліфікаційне оцінювання, і близько 2,5 тисяч суддів його ще не пройшли. Тобто вони будуть проходити перевірку як Громадської ради доброчесності, так і оновленим складом Вищої кваліфікаційної ради суддів, і від результатів цього кваліфікаційного оцінювання теж буде дуже багато в чому залежати, скільки з цих 2,5 тисячі суддів будуть звільнені і яка частина з них є недоброчесною. Саме ці два органи й будуть встановлювати критерій доброчесності. І наступний крок — це набір близько трьох тисяч суддів на вакантні посади. Це історія декількох наступних років, і понад 30% всього судового корпусу в країні буде оновлено новими людьми. І від того, наскільки ретельно підійдуть до відбору цих людей на ці посади, буде залежати, якою буде наша судова система в найближчі 10-20 років. А точкові зміни — притягнення конкретних осіб до відповідальності. Зокрема, якщо дійсно підтвердиться обґрунтованість підозри і в майбутньому буде обвинувачення цим суддям, то нічого не заважає, навіть до вироку суду, скаржитись до Вищої ради правосуддя, зокрема, НАБУ і САП докладати матеріали, зібрані в рамках досудового розслідування. І Вища Рада правосуддя в рамках дисциплінарного провадження, де стандарт доведення менший, ніж в кримінальному процесі, може встановити, наприклад, істотне дисциплінарне порушення чи порушення присяги суддів. Фактично, це може означати їхнє звільнення.

[\(Українське Радіо\)](#)

Військовий експерт, полковник запасу ВМС ЗСУ Владислав Селезньов:

Насправді коаліція країн, які долучаються до підготовки українських військових фахівців досить розгалужена і потужна. І те, що зараз виділяються відповідні гроші на продовження цієї діяльності, це добра новина.

Насправді, мовний бар'єр є дуже серйозною, фактично непереборною обставиною. Для того, щоб українські військові чим скоріше адаптувалися до умов, норм і алгоритмів, які визнані в країнах НАТО, треба знати англійську мову. З цим у нас проблеми. З цими проблемами зараз стикаються наші пілоти, які займаються за програмою пілотування F-16. На жаль, попри те, що Міноборони багато років декларувало інтенсифікацію процесу щодо вивчення іноземних мов, серйозних результатів поки немає. А це значить, що працюють перекладачі під час підготовки. А такий процес призводить до зволікання і відповідного рівня засвоєння матеріалу.

Результати на полі бою напряму залежать від інтенсивності, термінів та змістовності програм підготовки. Говорити, що всі програми, через які проходять наші військовослужбовці, максимально дієві та ефективні, мабуть, буде нечесно. На жаль, намагання наших посадових осіб пришвидшити підготовку, не завжди дає той результат, на який ми розраховуємо. Бо є абсолютно природні фактори, зумовлені фізичними можливостями людини. І якщо курс, наприклад, розрахований на 2 чи 3 місяці, то опанувати його за 3-4 тижні можна. Але якість навчання, якість підготовки і кінцевий результат, буде відповідним. І часто це здається взнаки, особливо це стосується штурмових підрозділів, які проходили підготовку, наприклад, у Великій Британії. Так, ми отримали величезну кількість особового складу, який пройшов базовий курс піхотинця армії Великої Британії. Але щодо вишколу, щодо практичних навичок, щодо відповідної злагодженості та взаємодії, не завжди результат відповідає нашим очікуванням. Тому очевидно, що будь-яка програма має містити не лише наукові обґрунтування щодо термінів її проведення, а й враховувати усі фактори, зокрема, людські.

В першу чергу йдеться про фахівців, які зараз опановують техніку, озброєння, якого раніше не було на озброєнні українського війська. Йдеться про унікальні системи протиповітряної оборони, протиракетної оборони, сучасні бойові машини, на кшталт танків Abrams чи Leopard. Щоб управляти такою технікою, треба мати не лише базові знання з експлуатації техніки ще радянських часів чи українських виробників, а й знати нюанси, пов'язані з функціоналом саме цієї сучасної техніки.

Якщо говорити про F-16, то, наприклад, на одного пілота, який буде керувати цією бойовою машиною, потрібно щонайменше 10 осіб персоналу, які будуть обслуговувати літак і проводити відповідні регламентні роботи. І рівень обізнаності цих фахівців має бути досконалим. Чому? Тому що техніка дороговартісна, техніка високотехнологічна, і техніка певним чином відрізняється від тих зразків авіаційного озброєння, яке нині є в лавах Повітряних сил України. По-перше, метрична система – у нас сантиметри-метри, там дюйми-фути. І це важливо враховувати. Тож курс підготовки саме технічного персоналу може бути навіть довшим, ніж підготовка льотного складу. Хоча очевидно, що від вправності дій кожної зі складових цього процесу залежить успіх на полі бою. Щодо знань. Якщо йдеться про

техперсонал, то бажано, щоб він мав базові навички з відповідною технічною освітою. Бо перенавчати простіше, коли людина розуміється на предметі, який вона вивчає.

Армія є зрізом суспільства. 1 мільйон 300 тисяч військовослужбовців нині перебуває в українських Силах оборони. Йдеться не лише про Збройні Сили, а й про інші складові, які задіяні у відсічі ворожій агресії. Звісно, що люди різні, і так само різні командири. Щодо трансформації військової освіти, то рудиментів часів Радянського Союзу, в тому числі у вищій військовій школі, ще чимало. І це насправді проблема. Справа в тому, що військова освіта, тим більше вища, це така собі каста, з якою стикається чимало посадових осіб, особливо офіцерського складу. І, на жаль, ця кастовість і існування цієї системи підготовки кадрів, заважає трансформації української армії, заважає повному переходу української військової освіти на стандарти НАТО.

Зараз ми бачимо в публічній площині заяви деяких народних депутатів з приводу того, що на цю проблему нарешті звернули увагу. Справа в тому, що Україна за кількісним складом набагато менша за країну-агресорку. А це значить, що ми маємо використовувати сучасні практики і алгоритми в питаннях підготовки нашого військового персоналу – починаючи від рядового складу і закінчуючи старшим чи вищим офіцерським складом. Для цього має відбуватися трансформація, яка відповідатиме сучасним реаліям. Якщо ж існує таке собі "тихе болото", яке зацікавлене в тому, щоб все було як і вчора, то діла не буде. Тому тема, яку піднімає генерал Собко, надзвичайно важлива. І принцип має бути такий: якщо дотичні до цього процесу посадові особи неспроможні, не здатні змінюватись, то вони мають піти, а на їхнє місце мають приходити ті, які готові до зрушень і трансформацій.

Сьогодні є два прізвища, які визначають реформу військової освіти – це головнокомандувач, генерал Валерій Залужний, і це міністр оборони пан Рустем Умеров. І мені здається, що команда Умерова зайшла саме з метою, щоб змінювати військо. Що стосується певного соціального статусу і прагнення певних військових керівників у військових вишах вічно перебувати на цих посадах, бо це статус і певні зиски, то чому Україну має турбувати їх прагнення вічно перебувати на посадах, якщо вони не дають того результату, на який розраховує Україна?

Додатки

Додаток 1

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №790/2023

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ВАПНЯРУКА Олега Анатолійовича — старшого лейтенанта

КОНДРАТОВИЧА Дениса Олеговича — старшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

МУРЗИНА Сергія Васильовича — головного сержанта

ФІСАЯ Олександра Вікторовича — сержанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

БАЄВА Максима Миколайовича (помертно) — солдата

БАЙДУ Олександра Миколайовича (помертно) — старшого солдата

БОЙКА Валерія Олександровича (помертно) — старшого солдата

ВАРИМЕЗА Володимира Костянтиновича — старшину 2 статті

ВОЛИНЦЯ Юрія Григоровича — солдата

ГРИБОВИЧА Андрія Івановича (помертно) — солдата

ГРИГОРЕНКА Олександра Петровича — головного сержанта

ДЕМЧЕНКА Руслана Петровича (помертно) — солдата

ДЕХТЯРА Владислава Максимовича — солдата

ДЖІБЛАДЗЕ Гурамі Юрійовича — старшого лейтенанта

ДОВГОПОЛОГО Сергія Івановича (помертно) — солдата

ЗВЯГІНЦЕВА Анатолія Анатолійовича — солдата

КОВАЛЬОВА Дмитра Олександровича — матроса

КОЗУЛЮ Руслана Миколайовича — матроса

КУЧЕРА Богдана Богдановича (помертно) — солдата

ЛАХМАНА Артура Вячеславовича — солдата

ЛЕПЕХУ Михайла Григоровича — старшого солдата

ЛЕПЬОШКІНА Артема Михайловича — солдата

ЛИТВИНА Анатолія Вікторовича (помертно) — солдата

МАРТИНЮКА Віктора Вікторовича — старшого солдата

ПИЦКА Романа Володимировича (помертно) — молодшого сержанта

ПІВНЯ Анатолія Юрійовича — штаб-сержанта

ПОВХАНИЧА Михайла Івановича — солдата

ПОЛАДИЧА Миколу Олександровича — штаб-сержанта

ПОХИЛЬКА Олексія Олексійовича — старшого солдата

П'ЯТАКА Володимира Миколайовича — головного сержанта
РИМСЬКОГО Едуарда Олександровича — старшого солдата
РОГІВА Миколу Васильовича (помертньо) — старшого солдата
САФОНЮКА Володимира Івановича — головного сержанта
СОБОЛЕВСЬКОГО Антона Григоровича — молодшого лейтенанта
СОЛОМАТІНА Івана Юрійовича — солдата
СУРУ Аркадія Івановича — солдата
ТІТОВА Юрія Володимировича — старшого солдата
ХАРЕЧКА Михайла Миколайовича — молодшого сержанта
ХАРЬКОВСЬКОГО Кирила Анатолійовича — солдата
ЦЮЦЯКА Романа Богдановича (помертньо) — солдата
ЧЕРВОНОГО Василя Васильовича — молодшого сержанта
ЧИКАНЮКА Олега Миколайовича — старшого солдата
ЧОРНОГО Сергія Васильовича (помертньо) — старшого солдата
ШАПОВАЛОВА Дмитра Ігоровича — старшого сержанта
ШЕМЧУКА Костянтина Олександровича (помертньо) — старшого солдата

Нагородити орденом Данила Галицького

СИМОНЕНКА В'ячеслава Вікторовича — капітана 2 рангу

СОРОЧУКА Ростислава Миколайовича — полковника

ТКАЧОВА Олександра Олександровича — полковника

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

АСТАШЕНКОВА Олександра Анатолійовича — головного сержанта

БАРЛАДЬЯНА Сергія Григоровича — старшого солдата

БОДЗЯКА Анатолія Йосиповича — солдата

ВАРЦАБ'ЮКА Богдана Васильовича — солдата

ВЕЛИЧКА Олександра Олександровича — старшого солдата

ГODOВАНЦЯ Дениса Сергійовича — майора

ГОЛОТУ Віталія Валерійовича — солдата

ГОНЧАРЕНКА Андрія Миколайовича — головного сержанта

ГОРДЄЄВА Івана Вячеславовича — старшого сержанта

ГОРОДНЮКА Олександра Сергійовича — солдата

ГРИЦАЯ Анатолія Федоровича — солдата

ЖУРУ Володимира Володимировича — солдата

ЗІЛІНСЬКОГО Олександра Юрійовича — солдата

КАМАШЕВА Василя Вячеславовича — солдата

КУЗЬМИЧА Миколу Васильовича — молодшого сержанта

ЛАВРИНОВА Віталія Юрійовича — солдата

ЛЕБЕДИНСЬКОГО Микиту Андрійовича — солдата

МАЛИХІНА Дмитра Віталійовича — головного сержанта

МАРЧЕНКА Олега Степановича — солдата

МЕНЬЩИКОВА Сергія Сергійовича — молодшого сержанта

ПАСТУХА Руслана Олександровича — солдата

ПЕРІЖКА Володимира Миколайовича — солдата

ПП'ЯКА Івана Вячеславовича — старшого солдата
ПЛИСКУ Дмитра Вячеславовича — сержанта
ПОЛАДИЧА Сергія Олександровича — старшого солдата
РОМАНЧУКА Сергія Петровича — солдата
СКОБУ Ігоря Васильовича — матроса
СЛОВАКА Івана Богдановича — старшого солдата
СОКУНЕНКА Андрія Анатолійовича — старшого сержанта
СТЕПЧЕНКОВА Олександра Петровича — солдата
СУЛІМУ Сергія Володимировича — молодшого сержанта
ТОЦЬКОГО Петра Васильовича — солдата
ХОЛЯВИЦЬКОГО Михайла Павловича — солдата
ХРИПУНОВА Євгена Олеговича — солдата
ЧУРСІНА Віталія Анатолійовича — сержанта
ШЕВЧУКА Семена Івановича — солдата
ШУЛІЧЕНКА Євгенія Олеговича — солдата
ЩЕРБИНУ Віктора Сергійовича — старшого сержанта
ЯКОВЕНКА Ігоря Миколайовича — лейтенанта
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
БУДНІКА Владислава Олександровича — старшого солдата
ГАВРИЛЮКА Олександра Олександровича — молодшого сержанта
ГІЛЕВИЧА Яна Ігоровича — старшого солдата
ГРИЦУКА Тараса Івановича — старшого сержанта
ДЕМЕШКА Івана Віталійовича — молодшого сержанта
ДОРОХОВА Олександра Ігоровича — солдата
ДРАЧЕКА Дмитра Володимировича — молодшого сержанта
ЖИРОВА Андрія Сергійовича — молодшого сержанта
КЛИМЕНКА Олександра Івановича — солдата
КОЖЕВІНА Віталія Олександровича — солдата
КОЗАКА Сергія Петровича — солдата
КОЗИРСЬКА Владислава Юрійовича — капітана
КОЛОСКОВА Романа Олександровича — солдата
ЛУКОВСЬКОГО Віктора Олексійовича — молодшого сержанта
МАКУХА Олександра Анатолійовича — старшого лейтенанта
МАР'ЯНЧИКА Ігоря Миколайовича — солдата
МЕРЗЛКІНА Сергія Миколайовича — штаб-сержанта
ПІСОЦЬКОГО Івана Геннадійовича — старшого солдата
ПОХВАТНОГО Володимира Володимировича — молодшого сержанта
РОМАНОВА Артема Сергійовича — солдата
РОСТКОВИЧА Володимира Миколайовича — солдата
САДАЄВА Газімагомеда Магомедовича — солдата
ФЕДІШИНА Олександра Олександровича — солдата
ФУЛИТКУ Василя Михайловича — старшого солдата
ЦИБУЛЬСЬКОГО Романа Олександровича — молодшого сержанта

ШЛЯХОВА Андрія Вікторовича — старшого сержанта
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
ВАРЦАБ’ЮКА Івана Петровича — старшого солдата
КОСТАЩУКА Станіслава Михайловича — солдата.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
27 листопада 2023 року

Додаток 2

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №794/2023

Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня працівників прокуратури

За вагомий особистий внесок у розбудову правової держави, забезпечення законності та правопорядку в умовах воєнного стану, багаторічну сумлінну працю і високий професіоналізм **постановляю:**

Нагородити орденом «За заслуги» III ступеня

АДЕІШВІЛІ Зураба Шалвовича — начальника Департаменту Офісу

Генерального прокурора

ГОРЧАКА Ігоря Валерійовича — прокурора відділу Департаменту Офісу

Генерального прокурора

КОМАСУ Олексія Юрійовича — заступника начальника відділу управління

Департаменту Офісу Генерального прокурора

ПІЧУНОВА Кирила Сергійовича — керівника Донецької спеціалізованої

прокуратури у сфері оборони Східного регіону

ТРОЯНА Олега Леонідовича — начальника відділу управління Офісу

Генерального прокурора

Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня

ГУДИМЕНКО Юлію Вікторівну — начальника відділу управління

Департаменту Офісу Генерального прокурора

Нагородити медаллю «За працю і звитягу»

НЕЧИТАЛЮКА Михайла Михайловича — прокурора відділу управління

Департаменту Офісу Генерального прокурора

ПОТАПЕНКА Володимира Юрійовича — заступника начальника відділу

управління Департаменту Офісу Генерального прокурора

ПРОКУДІНА Дмитра Вікторовича — керівника Печерської окружної

прокуратури міста Києва

СІРЕНКА Олександра Анатолійовича — заступника керівника Куп’янської

окружної прокуратури Харківської області

ФОМЧЕНКОВА Владислава Михайловича — прокурора відділу управління

Департаменту Офісу Генерального прокурора

Присвоїти почесне звання**«ЗАСЛУЖЕНИЙ ЮРИСТ УКРАЇНИ»**

ДОВГАНЮ Андрію Ігоровичу — начальникові управління Спеціалізованої антикорупційної прокуратури Офісу Генерального прокурора
ФЕДЮК Юлії Павлівні — начальникові відділу Департаменту Офісу Генерального прокурора.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

1 грудня 2023 року

Додаток 3**УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №795/2023**

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю:**

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

ВОРОНЬКА Олександра Олександровича — молодшого сержанта

ДАНІЛЬЧЕНКА Олексія Володимировича — старшого солдата

ДЕНИЧЕНКА Максима Миколайовича — старшого сержанта

КАБАНОВА Сергія Вікторовича — солдата

ЛОЖЕНКА Георгія Валерійовича — старшого солдата

ПРИСЯЖНЮКА Леонтія Сергійовича — солдата

САКАЛИ Костянтина Ілліча — старшого лейтенанта

САЛЮКА Олега Володимировича-Ярославовича — сержанта

СТАЦЕНКА Олександра Андрійовича — солдата

ХВОРОСТЯНОГО Олексія Васильовича — солдата

ХИТРОГО Сергія Олександровича — старшого солдата

ЧЕРНЕНКА Романа Ігоровича — солдата

ЧМИХАЛА Валентина Юрійовича — старшого солдата

ШЕКЕРУ Дениса Олександровича — старшого сержанта

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

АНАДОЛЬСЬКОГО Руслана Євгенійовича — солдата

АНАЦЬКОГО Віктора Миколайовича — солдата

АНДРІЙЧЕНКА Артема Вадимовича — солдата

АРТЕМОВА Олександра Михайловича — солдата

БАЗАКУ Романа Петровича — солдата

БАРЛІТА Максима Олександровича — солдата

БЕЗЗУБА Михайла Борисовича — старшого солдата

БІЛИКА Руслана Андрійовича — головного сержанта

БОНДАРЕНКА Олега Владиславовича — молодшого сержанта

БОЧКАРЬОВА Романа Романовича — солдата

ВАСИЛЯНСЬКОГО Віталія Валерійовича — солдата

ВОЙЦЕХОВСЬКОГО Андрія Андрійовича — старшого лейтенанта
ВОРОБІЙОВА Олександра Івановича — солдата
ГАСАНОВА Руслана Ченгизовича — старшого сержанта
ГЛАДІЛІНА Сергія Олександровича — молодшого сержанта
ГЛУШКА Сергія Володимировича — старшого солдата
ГРИЩУКА Віктора Михайловича — молодшого лейтенанта
ГУКА Віктора Васильовича — старшого солдата
ДАНИЛУШКІНА Олександра Анатолійовича — солдата
ДЕВ'ЯТКА Олександра Івановича — солдата
ДЕМЧЕНКА Андрія Вікторовича — старшого солдата
ДЄМЄНІНА Андрія Валерійовича — сержанта
ДІДИКА Володимира Віталійовича — молодшого сержанта
ДМІТРИЄВА Артура Юрійовича — солдата
ДОВЖИКА Володимира Володимировича — молодшого сержанта
ДРЕСЯ Костянтина Івановича — молодшого сержанта
ДРОБ'ЯЗКА Ярослава Валентиновича — молодшого сержанта
ЖИРОВА Костянтина Васильовича — старшого солдата
ЗАВАЛІЯ Владислава Олександровича — солдата
ІВАНОВА Владислава Валерійовича — старшого солдата
ІЛЕЧКА Віталія Володимировича — старшого солдата
КАЛІНІЧЕНКА Олександра Миколайовича — солдата
КИРИЛЕНКА Віталія Олександровича — солдата
КОЗИРА Романа Миколайовича — солдата
КОРІНЧЕВСЬКОГО Дениса Сергійовича — старшого лейтенанта
КРАВЦЯ Олександра Миколайовича — солдата
КРАУЗА Сергія Володимировича — солдата
КУРБАЦЬКОГО Сергія Анатолійовича — старшого лейтенанта
ЛЕВИЦЬКОГО Сергія Вікторовича — солдата
ЛЄВОГО Олександра В'ячеславовича — молодшого сержанта
ЛИСТОПАДА Миколу Юрійовича — старшого солдата
ЛЮБОХИНЦЯ Анатолія Леонідовича — старшого лейтенанта
МАЗУРА Артура Вячеславовича — лейтенанта
МАКАРОВА Олександра Анатолійовича — солдата
МАЛЬЦЕВА Олексія Вікторовича — солдата
МАЦКОВА Дмитра Вікторовича — солдата
МЕЛЬНИКА Миколу Миколайовича — старшого сержанта
МЕЛЬНИКА Сергія Вікторовича — солдата
МОМЗІКОВА Максима Володимировича — солдата
ПАНАСЕНКА Костянтина Віталійовича — солдата
ПАХАЯ Петра Андрійовича — старшого сержанта
ПАЦЕРУКА Павла Юрійовича — молодшого лейтенанта
ПЕЧЕНОГО Анатолія Вікторовича — молодшого лейтенанта
ПИСАРЕНКА Валерія Миколайовича — солдата

ПРОКОП'ЄВА Миколу Володимировича — солдата
ПРОКОПОВИЧА Олексія Миколайовича — сержанта
ПУКАЛА Петра Юрійовича — молодшого сержанта
РОЗДОБУДЬКА Володимира Вікторовича — солдата
СЕКРЕТА Олексія Вікторовича — старшого сержанта
СЕМЕНЧЕНКА Романа Сергійовича — старшого солдата
СУПРУНА Сергія Олександровича — молодшого сержанта
ТАБАКОВА Дмитра Володимировича — солдата
ТУПЧЕНКА Артема Андрійовича — солдата
ТЮЛЕНЬОВА Олександра Юрійовича — молодшого сержанта
ФЕДОРЯКУ Сергія Олександровича — сержанта
ФІМЧЕНКА Івана Юрійовича — солдата
ФОДЧУКА Івана Володимировича — солдата
ФОКІНА Олександра Олександровича — старшого солдата
ХАНДУСЕНКА Івана Сергійовича — солдата
ХИЖНЯКА Олега Олеговича — молодшого сержанта
ХОДИРЕВА Валентина Олександровича — солдата
ХОМУТОВА Дмитра Вадимовича — солдата
ЧЕРНЯТЕВИЧА Ігоря Володимировича — капітана
ЧУДНОГО Ігоря Миколайовича — солдата
ШЕВЧЕНКА Григорія Володимировича — сержанта
ЮДЕНКА Сергія Андрійовича — солдата.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

1 грудня 2023 року

Додаток 4

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №796/2023](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю:**

Нагородити відзнакою Президента України “Хрест бойових заслуг”

ЛІТОВЧУКА Владислава Володимировича — матроса

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

ЗАХАРЧЕНКА Сергія Олександровича — майора

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БЄЛОВА Іллю Валерійовича — молодшого лейтенанта

БОНДУРІВСЬКОГО Андрія Сергійовича — старшого лейтенанта

БОРИСЕНКА Антона Дмитровича (посмертно) — молодшого лейтенанта

ЗЕЛІНКА Олега Ігоровича — підполковника

ШТЕФЮКА Миколу Олексійовича — капітана

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

ПРОСКУРНЮ Михайла Сергійовича — старшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АНДРОНЯКА Олега Валерійовича — лейтенанта

АРАБАДЖИ Дмитра Івановича — молодшого сержанта

АСТАХОВА Олексія Сергійовича — старшого сержанта

АФНАСЬЄВА Євгенія Дмитровича — молодшого сержанта

БАКУСЬКА Павла Володимировича — солдата

БІДЮКА Валентина Андрійовича — солдата

БУРЛАКУ Віктора Олександровича (помертно) — солдата

ВЕЛИЧКА Микиту Сергійовича — солдата

ВИШИНСЬКОГО Романа Юрійовича — молодшого сержанта

ВІРКА Олега Олександровича — старшого матроса

ДИМЕДА Івана Григоровича (помертно) — сержанта

ДУКА Тимофія Миколайовича (помертно) — солдата

ДУЧЕНКА Артура Олеговича — молодшого лейтенанта

ДУШАКА Святослава Ігоровича — солдата

ЄВСЄЄНКА Івана Миколайовича — старшого матроса

ЖАБУ Івана Михайловича — старшого солдата

ЖАКУНА Андрія Миколайовича (помертно) — солдата

ЖУЖУЯНА Віталія Сергійовича — солдата

ЗАВАДУ Миколу Миколайовича (помертно) — сержанта

КАЗАКОВА Віталія Володимировича (помертно) — молодшого сержанта

КЛЕМБЕКА Олександра Дмитровича — старшого лейтенанта

КЛИМЧУКА Валерія Володимировича — старшого солдата

КОРМОША Віталія Олеговича — молодшого сержанта

КОТОВА Богдана Віталійовича — матроса

КРОЙТОРА Сергія Мироновича (помертно) — старшого сержанта

КУГАЯ Юрія Васильовича (помертно) — молодшого сержанта

КУЧИНУ Андрія Володимировича — старшого матроса

ЛЕБЕЙЧУКА Олександра Миколайовича — старшого лейтенанта

ЛИТВИНОВА Віктора Юрійовича (помертно) — старшого солдата

ЛОЗОВІЦЬКОГО Дмитра Антоновича (помертно) — старшого солдата

МАЖАРУ Євгена Володимировича (помертно) — солдата

МІНЧУКА Назара Олександровича — матроса

НІКІТІНА Володимира Сергійовича (помертно) — солдата

ОБОЛОНИКА Іллю Івановича (помертно) — старшого солдата

ОСЕРСЬКОГО Владислава Віталійовича — молодшого сержанта

ПАТУТІНА Руслана Владиславовича (помертно) — солдата

ПЕВЦОВА Олега Олександровича — солдата

ПЕРЕХРЕСТА Сергія Сергійовича — матроса

ПОТОКІ Владислава Юрійовича — матроса

ПРОНЯ Андрія Мирославовича — старшого лейтенанта

РОГОВЦЯ Артема Васильовича — молодшого лейтенанта
РОМАНЮКА Леоніда Олексійовича (помертньо) — солдата
РЯБЦЕВА Олександра Олександровича — солдата
САЗАНСЬКОГО Володимира Анатолійовича — матроса
СОЛОВ'ЯНЕНКА Івана Вікторовича — солдата
СТАДНІКА Микиту Сергійовича — солдата
СУРАЯ Іоанна Віталійовича — старшого матроса
ТИЩЕНКА Артема Олександровича — сержанта
ТУПОЗЛІЄВА Владілена Івановича — молодшого лейтенанта
ФІЗЕРА Олександра Юрійовича — лейтенанта
ЧЕРНУХУ Максима Анатолійовича — головного старшину
ЧУРУ Максима Віталійовича (помертньо) — старшого солдата
ШАРОВА Василя Миколайовича — лейтенанта
ШЕПЕЛЯ Євгенія Миколайовича — солдата
ШУТОВСЬКОГО Сергія Миколайовича (помертньо) — молодшого сержанта
ЩУРЕНКА Владислава Олеговича — лейтенанта

Нагородити орденом Данила Галицького

ТИТАРЕНКА Сергія Анатолійовича — капітана 1 рангу

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

АНДРЕЄВА Олександра Васильовича — молодшого сержанта
БЕГУНКОВА Павла Леонідовича — лейтенанта
БОЄВА Олександра Валерійовича — старшого сержанта
БОЙЧУКА Віктора Володимировича — молодшого сержанта
ВАСИЛЬЧЕНКА Володимира Григоровича — підполковника
ВЕРЕЩАКУ Олександра Олександровича — сержанта
ВЛАДИМИРЦЕВА Дмитра Костянтиновича — лейтенанта
ВОРОШИКА Сергія Володимировича — солдата
ГАРБУЗА Дмитра Геннадійовича — старшого солдата
ГУЗОВАТОГО Андрія Віталійовича — майора
ДАШУКА Адольфа Володимировича — молодшого сержанта
ЖОРОВА Кирила Вікторовича — молодшого сержанта
ЗАКАЛЮЖНОГО Євгена Вікторовича — молодшого сержанта
ЗАКАЛЮЖНОГО Романа Вікторовича — молодшого сержанта
КАПЛИЧНОГО Богдана Сергійовича — матроса
КОЛЕСНІКОВА Олександра Івановича — головного сержанта
КОЛЬКА Ярослава Володимировича — майора
КРУПСЬКОГО Дмитра Віталійовича — матроса
КУДЕРЧУКА Максима Олександровича — капітана
КУДРЯВЦЕВА Артема Євгеновича — солдата
ЛЯШКА Дмитра Олександровича — майора
МАКСИМОВА Станіслава Леонідовича — старшого лейтенанта
МАЦЮРУ Богдана Тарасовича — молодшого сержанта
МИШЛЯЄВА Миколу Васильовича — штаб-сержанта

НОВАКА Назара Андрійовича — капітана
ОНЩЕНКА Романа Вікторовича — старшого сержанта
ОПРИСКА Ореста Богдановича — сержанта
ПАСТЕРНАКА Олега Володимировича — сержанта
ПЕТРИКОВА Олександра Сергійовича — молодшого сержанта
ПЯТКОВСЬКОГО Ігоря Васильовича — молодшого сержанта
СЕРГУ Владислава Юрійовича — молодшого сержанта
ХРИСТЮКА Ярослава Олеговича — старшого сержанта
ЦЕПАКА Дениса Валерійовича — матроса
ЧИЖИКА Андрія Володимировича — старшого солдата
ЧУЛОВСЬКОГО Максима Юрійовича — молодшого сержанта
Нагородити медаллю “За бездоганну службу” III ступеня
КАЙНОВА Максима Євгенійовича — підполковника
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
МОРОЗА Дмитра Андрійовича — капітана
ПОМАЗАНА Миколу Сергійовича — солдата
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
АКУЛОВА Андрія Володимировича — старшого лейтенанта медичної
служби
НАГОРНУ Валентину Олександрівну — молодшого сержанта
НАЛЖИТОГО Андрія Андрійовича — старшого лейтенанта медичної
служби
ПЕРШИНА Павла Вікторовича — старшого солдата
ШАПОВАЛА Ігоря Сергійовича — молодшого сержанта.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
1 грудня 2023 року

Додаток 5

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №797/2023](#)

Про відзначення державними нагородами України
За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та
територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового
обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БРАГУ Андрія Федоровича — молодшого лейтенанта

КИСІЛЯ Романа Олеговича — старшого лейтенанта

НЕРЕЗА Дмитра Миколайовича — майора

СЛАТІНА Дениса Юрійовича — лейтенанта

СОФІЯНА Романа Васильовича — лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

СТОЙКОВА Павла Валерійовича — солдата

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АНДРОСОВА Максима Володимировича — молодшого сержанта
БАБІЯ Василя Григоровича — головного сержанта
БАГЛАЯ Ігоря Володимировича — капітана
БАЙДАКА Дмитра Юрійовича — старшого солдата
БАКЛАНОВА Івана Вадимовича (помертно) — старшого солдата
БОНДАРЕНКА Євгена Миколайовича — старшого солдата
БРАЖЕНКА Олександра Володимировича — старшого солдата
ВАСИЛЬЧЕНКА Дмитра Олександровича — старшого солдата
ВИБОЙЧЕНКА Дмитра Сергійовича (помертно) — солдата
ВОРЖОВА Євгенія Івановича (помертно) — солдата
ГАЙДАЯ Сергія Васильовича — молодшого сержанта
ГОЙКА Євгена Юрійовича (помертно) — старшого солдата
ГРИЩЕНКА Єгора Валерійовича (помертно) — солдата
ДЕМЧЕНКА В’ячеслава Вікторовича (помертно) — солдата
ДЗЬОМБАКА Василя Васильовича (помертно) — солдата
ДОЛГОВА Тимофія Миколайовича — майора
ДУДКА Романа Михайловича — сержанта
ІВАНОВА Дмитра Олександровича (помертно) — солдата
КІРІНА Дениса Аркадійовича — солдата
КЛЮЧКІНА Нікіту Ігоровича — старшого солдата
КРАВЦЯ Олександра Миколайовича — старшого солдата
КРАВЧУКА Віктора Івановича (помертно) — солдата
КРАМАРЕНКА Віталія Георгійовича (помертно) — солдата
КУЗЬМИЩЕВА Олександра Миколайовича (помертно) — старшого солдата
КУШНІРА Валерія Євгенійовича — старшого сержанта
ЛАВРОВСЬКОГО Юрія Володимировича (помертно) — старшого солдата
МАРУСИКА Олексія Віталійовича (помертно) — солдата
МІКУЦЬКОГО Андрія Васильовича — старшого солдата
МОГУКАЛА Антона Григоровича — солдата
НЕЧИПОРУКА Руслана Дмитровича — молодшого сержанта
ПАВЛЕНКА Валерія Васильовича — капітана
ПЕЛИХА Віктора Володимировича (помертно) — прапорщика
ПЕТРЕНКА Володимира Володимировича (помертно) — молодшого сержанта
ПОПОВА Павла Олександровича (помертно) — старшого солдата
ПОСУЛЬКА Михайла Володимировича — сержанта
ПРУДНІКОВА Євгена Ігоровича (помертно) — солдата
РАКОВА Георгія Петровича — старшого лейтенанта
РЕМЕЗОВА Андрія Леонідовича — молодшого сержанта
РУДНІЦЬКОГО Віктора Олександровича — молодшого сержанта
СЕРГІЄНКА Руслана Олександровича — старшого сержанта

СЕРЕДЕНКА Василя Олеговича — солдата
СИРОТЕНКА Анатолія Анатолійовича — сержанта
СКОРНЯКОВА Миколу Миколайовича (помертньо) — сержанта
СКРЕМІНСЬКОГО Віталія Казимировича (помертньо) — солдата
СТОЯНОВА Василя Івановича (помертньо) — майстер-сержанта
СТРУІНА Володимира Івановича — майора
СУСЛОВА Андрія Сергійовича — солдата
СУХОРУКОВА Михайла Георгійовича — молодшого сержанта
ТИМЧЕНКА Олександра Валерійовича — солдата
ТКАЧА Романа Олександровича — солдата
ФЕДОРОВА Сергія Олексійовича (помертньо) — солдата
ХВАТАЄВА Руслана Вячеславовича (помертньо) — солдата
ЦВІКА Віктора Володимировича — солдата
ЧЕРНІКОВА Олександра Володимировича — молодшого сержанта
ЧІКОВА Віктора Олеговича (помертньо) — старшого солдата
ШВЕЦЯ Руслана Валентиновича (помертньо) — солдата
ЩЕЛКАНА В'ячеслава Володимировича — молодшого сержанта
ЯЦЕНКА Михайла Анатолійовича (помертньо) — солдата

Нагородити орденом Данила Галицького

БАЛАБАНА Юрія Володимировича — полковника
КРИВОРУЧКА Миколу Миколайовича — майора
ПЕРЕТЯТЬКА Дениса Олександровича — полковника

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

АНДРЕЙЧУКА Євгенія Юрійовича — молодшого сержанта
БАРВІНКА Владислава Валерійовича — сержанта
БЕРДАРА Івана Івановича — старшого солдата
БЕРЕЗУ Ярослава Геннадійовича — старшого лейтенанта
ДЖЕНДЖИКА Сергія Юрійовича — підполковника
ДОЛГАНОВА Віталія Олексійовича — солдата
ІЛЬЧЕНКА Володимира Олексійовича — майора
КІНАША Сергія Станіславовича — солдата
КОВАЛЬСЬКОГО Михайла Євгеновича — полковника
КОЛОМІЙЦЯ Миколу Петровича — солдата
КОРОГОДСЬКОГО Анатолія Вікторовича — солдата
КУЛКОВСЬКОГО Віталія Вікторовича — полковника юстиції
ЛЕПУГУ Василя Олександровича — старшого сержанта
ЛИМАНА Ігоря Вікторовича — молодшого сержанта
МАКАРЕНКА Олександра Івановича — сержанта
РАБОВЛЮКА Романа Андрійовича — старшого сержанта
СИЧА Володимира Вікторовича — молодшого сержанта
ТРИСТАНА Миколу Олексійовича — солдата
ХЛІВАКА Юрія Анатолійовича — полковника

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

БАХВАЛОВА Олександра Володимировича — старшого солдата

Нагородити медаллю “За врятоване життя”

ЄВТЄЄВА Владислава Ігоровича — молодшого сержанта

ОВСЯК Ольгу Іванівну — молодшого сержанта.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

1 грудня 2023 року